اقدامات ابتکاری برای سنجش و کاهش بار مقررات

(گزارش تفصیلی)

مشخصات منبع اصلی این گزارش به‌شرح زیر است:
Publishing and Depository Services, Public Works and Government Services Canada, "Regulatory Burden: Reduction and Measurement Initiatives", Prepared for Industry Canada by PRICEWATERHOUSECOOPERS (PWC), March 31, 2005.

کد موضوعی: ۳۲۰
شماره مسلسل: ۱۲۷۴۵
دی‌ماه ۱۳۹۱
نام گروه: گروه مطالعات محیط کسب‌وکار

به‌نام خدا

فهرست مطالب

خلاصه اجرایی ۱
۱. بار مقررات، مسئله‌ای رو به رشد است ۱۰
۲. موضوعات سیاستی و اقدامات ابتکاری ۱٤
۳. روش‌شناسی سنجش ۳۵
٤. برآوردهای بار [مالی] مقرراتگذاری ٤۵
۵. نمای صنعت ۵٤
پیوست‌ها ۵۸
منابع و مآخذ ۸٦

اقدامات ابتکاری برای سنجش و کاهش بار مقررات
(گزارش تفصیلی)

خلاصه اجرایی

زمینه بحث

اصلاح نظام‌های مقرراتگذاری و کاهش بار مقررات، به اولویت نخست حکومت‌ها در هر نقطه از جهان تبدیل شده است. در کانادا، چندین دولت ایالتی، متعهد به اجرای طرح‌های اصلاح مقرراتگذاری با رویکرد کاستن بار وضع مقررات برای حکومت، مدیریت و اجرای مقررات برعهده دولت، همچنین کاهش بار رعایت مقررات برعهده شرکت‌های کوچک و متوسط (SMEها) شده‌اند.

دولت فدرال کانادا در سال ۲۰۰۳ یک کمیته مشورتی جانبی را برای مقررات هوشمند (EACSR)[1] منصوب کرد. دولت فدرال همچنین در ماه مارس ۲۰۰۵ براساس گزارش این کمیته، گزارشی تحت عنوان «مقررات هوشمند: گزارشی در مورد اقدامات و برنامه‌ها» منتشر کرد. آن گزارش، مقررات را به‌عنوان «بخشی از پیوستار اقدامات دولت، که شامل پژوهش علمی و سیاستگذاری، توسعه سیاستگذاری، وضع قوانین و/یا مقررات و اجرای مقررات است، تعریف می‌کند. هر نظام با عملکرد برتر، نیازمند تعامل نزدیک بین چهار عنصر گفته شده است» (EACSR, 2004).

«سامانه مقرراتگذاری هوشمند، بار مقررات برعهده شرکت‌های کوچک و متوسط (SMEها) را سبک کرده یا کاهش خواهد داد و این شرکت‌ها را که موتور اصلی رشد اقتصادی هستند توانمند می‌سازد تا بر آنچه مزیت دارند تمرکز یابند»

www.regulation.gc.ca

تمرکز ویژه مقاله حاضر عبارت است از: «بار [ناشی از مقرراتگذاری] حکومت، که زیرمجموعه‌ای از مسائل مقرراتگذاری، دخالت و مزاحمت دولت در عملیات کسب‌وکار، هزینه مربوط به رعایت الزامات مقرراتی، جمع‌آوری مالیات و پاسخ به تقاضاهای اطلاعاتی ازسوی حکومت را شامل می‌شود. [این بار شامل] موانع اداری، عدم ارائه خدمات به مشتری، تأخیرها،

1. External Advisory Committee on Smart Regulation (EACSR)

نااطمینانی‌ها و ناکامی‌ها در مواجهه با دیوانسالاری دولتی است». (کمیته کاری کسب‌وکار کوچک،[1] ۱۹۹٤).

در بودجه سال ۲۰۰٤، تشکیل یک کارگروه عمومی ـ خصوصی جدید اعلام شد که برای کاهش سنجش‌پذیر بار تشریفات اداری پیش روی کسب‌وکارهای کوچک، تلاش خواهد کرد. «ابتکار کاهش بار تشریفات اداری» (PBRI)[2] طراحی شده است تا با سنجش‌پذیر کردن کاهش بار پیش روی کسب‌وکارهای کوچک، سنگینی مقررات بر دوش اقتصاد را سبک کند. بارهای اداری توسط «ابتکار کاهش بار تشریفات اداری» (PBRI) این چنین تعریف می‌شود: «زمان و منابع مولد اقتصادی که کسب‌وکارها برای درک و رعایت قواعد و مقررات صرف می‌کنند و بیش از هزینه‌های متعارف روزمره مرتبط با اداره یک کسب‌وکار است» به‌عنوان حوزه اصلی برای اصلاحات مقرراتگذاری شناخته می‌شود.

یکی از چالش‌ها در کاهش بار اداری مقررات، نبود داده‌های جامع کمّی و سازوکاری برای اندازه‌گیری آن است. گروهی از چالش‌ها در اندازه‌گیری هزینه رعایت مقررات عبارتند از: محدوده پوشش (به‌عنوان مثال هزینه‌های مستقیم در مقابل هزینه‌های غیرمستقیم)، نوع پوشش (به‌عنوان مثال نظام‌مند در مقابل موردی) و اهداف عملی از جمع‌آوری داده‌ها. در حالی‌که چندین دولت رویکردهایی برای اندازه‌گیری بارهای اداری اتخاذ کرده‌اند، پیشرفت اندکی در کاهش واقعی این بار دیده می‌شود.

یافته‌های نمونه از هزینه‌ها

در تعداد زیادی از کشورها، انواع بسیاری از مطالعات برای برآورد هزینه بار مقرراتگذاری انجام شده است. هرکدام از این مطالعات، عوامل مختلفی را بررسی کرده و حوزه‌های متفاوتی را پوشش می‌دهد. در حالی‌که برآوردهای جامع و سازگاری از هزینه‌های بار مقررات برای تمام کشورها در دسترس نیست، برآوردهای صورت گرفته نشان می‌دهد که هزینه‌های بار اداری، آن‌گونه که در نمونه مطالعات زیر نشان داده شده است، چشمگیر هستند:

ـ نظرسنجی سازمان توسعه و همکاری‌های اقتصادی (۲۰۰۱) نشان داد که میانگین هزینه‌های رعایت امور اداری برای هر شرکت، سالیانه ۲۷۵۰۰ دلار آمریکا یا به‌ازای هر کارگر ٤۱۰۰ دلار آمریکا است. برآوردها به‌ازای هر شرکت در بین کشورها تفاوت چشمگیری دارد: از ۵۱۱۰۰ دلار در کشور پرتغال تا ۸۹۰۰ دلار در نیوزیلند. بنگاه‌های کوچک، به‌طور متوسط سالیانه از ٤۶۰۰ دلار

1. Small Business Working Committee
2. Paperwork Burden Reduction Initiative

تا ۵۵۰۰ دلار به‌ازای هر کارگر، در مقابل بنگاه‌های بزرگ با ۹۰۰ دلار به‌ازای هر کارگر هزینه می‌کنند. یک بررسی همچنین برآوردهای بار مالی مقرراتگذاری را به میزان ۱۷۰۰۰ دلار به‌ازای هر کارگر نشان داد. اکثریت هزینه‌های رعایت مقررات اداری، صرف رعایت مقررات مالیاتی (٤٦ درصد) و اشتغال (۳۵ درصد) شده است و سهم مقررات زیست‌محیطی (۱۹ درصد) پایین‌تر است.

ـ جونز و گراف[1] (۲۰۰۱) برآورد کردند که دولت فدرال و دولت‌های ایالتی، منطقه‌ای و محلی در کانادا ۵/۲ میلیارد دلار بابت اجرای فعالیت‌های مقرراتگذاری خود در سال ۱۹۹۷–۱۹۹۸ هزینه کرده‌اند. آنها همچنین برآورد کرده‌اند به‌ازای هریک دلاری که دولت صرف اجرای مقررات می‌کند، بخش خصوصی ۲۰ دلار برای رعایت آن مقررات هزینه می‌کند و در نتیجه برآورد می‌شود که بخش خصوصی هزینه ۱۰۳ میلیارد دلاری را متحمل شده است.

ـ براساس برآورد هزینه‌ها ازسوی «بنیاد مالیات»[2] و با فرض تخصیص هزینه‌های مختلف، مجموع هزینه‌های رعایت مقررات در ایالات متحده در گستره‌ای بین ٤۲۰ تا ٦۷۰ میلیارد دلار برآورد شده بود (بانک جهانی، ۲۰۰۵).

ـ مطالعه‌ای در بانک جهانی (۲۰۰۵) نتیجه گرفت که سوئد، انگلستان، نروژ، بلژیک و هلند بین ۸ تا ۱۱ درصد کل مخارج دولت را صرف اجرای مقررات کسب‌وکار می‌کنند و هزینه‌های رعایت مقررات اداری که بنگاه‌های کوچک و متوسط متحمل شده‌اند، به‌طور متوسط ٤ درصد از تولید ناخالص داخلی بخش کسب‌وکار در کشورهای مورد بررسی بوده است. (از کمتر از ۲ درصد در فنلاند تا حدود ۷ درصد در اسپانیا). براساس این مطالعه بانک جهانی، کاهش ۱۵ درصدی مقررات دست‌وپاگیر باعث کاهش ۱/۲ تا ۱/۸ درصدی در کل مخارج دولت در سوئد، انگلستان، نروژ، بلژیک و هلند می‌شود.

درس‌های آموخته شده

دولت‌ها در سراسر جهان، به مدت چندین دهه برای بهبود کارآیی مقرراتگذاری تلاش کرده‌اند. با این حال، تعداد اندکی از آنها بارهای مالی اداری را به‌طور نظام‌مند اندازه‌گیری کردند تا چگونگی تأثیر این اصلاحات را ارزیابی کنند. آن دولت‌هایی که برای سنجش بارهای اداری تلاش کرده‌اند، نوعاً به‌تازگی این کار را انجام داده‌اند، به‌طوری که ارزیابی عملکرد تا به امروز ناممکن است. در معدود کشورهایی که ارزیابی‌های سازگار و مکرری انجام داده‌اند، این کاهش‌ها قابل توجه نیست.

ـ هلند تلاش کرد تا در طی دوره ۱۹۹٤ تا ۲۰۰۲ بارهای مالی اداری برای شرکت‌ها را تا ۲۵

1. Jones and Graf
2. Tax Foundation

درصد کاهش دهد، که در کاهش این هزینه‌ها تنها تا ۷ درصد موفق بوده است.

ـ دانمارک در سال ۲۰۱۰ هدف ۲۵ درصدی کاهش بارهای اداری را تعیین کرده است. این کشور براساس بررسی‌های صورت گرفته با تعداد زیادی از شرکت‌های نمونه، بارهای سالیانه را پایش می‌کند. بارهای مالی اداری در سال ۲۰۰۲ تقریباً مشابه با سال ۱۹۹۹ بوده است.

دولت ایالت بریتیش کلمبیا، کاهش مقررات دست‌وپاگیر را تا یک‌سوم طی سه سال وعده داده است (وزارت صنایع کانادا، ۲۰۰۳). با توجه به نظرسنجی صورت گرفته توسط فدراسیون کسب‌وکارهای مستقل کانادا CFIB، ۷۹ درصد کسب‌وکارها از تعهد دولت بریتیش کلمبیا برای این اقدام ابتکاری حمایت می‌کنند.

گزینه‌های نویدبخش برای کانادا

به‌نظر نمی‌رسد مطالعات جامعی که عوامل مهم موفقیت برای کاهش بارهای مقرراتگذاری را با قاطعیت شناسایی کند، انجام شده باشد. با این وجود، از بررسی آنچه دیگر کشورها انجام داده‌اند، فایده زیادی به‌دست می‌آید. اقدامات ابتکاری در برخی موارد، به شاخص‌های اولیه موفقیت دست یافته است، در موارد دیگر، آنها سرنخ‌هایی در مورد آنچه مؤثر واقع نمی‌شود ارائه داده و در بسیاری موارد این اقدامات ابتکاری مدل‌هایی ارائه می‌دهند که به‌نظر می‌رسد کاملاً سنجیده، عملی و معتبر باشد.

جدول ذیل برخی از اقدامات ابتکاری و ملاحظات اصلی را که باید برای کشور کانادا در نظر گرفته شود، جمع‌بندی کرده و آنها را در زمینه‌های مختلف طبقه‌بندی می‌کند. این جدول همچنین کشورهایی را شناسایی می‌کند که این اقدامات ابتکاری را اجرا کرده یا در حال انجام آن هستند. اقدامات ابتکاری را به‌عنوان اقدامات ابتکاری کوتاه‌مدت و میان‌مدت تا بلندمدت، بسته به زمان مورد انتظار برای شروع اقدام‌های ابتکاری، ارائه می‌دهد.

جدول ۱. بازنگری مقرراتگذاری و کاهش بار مقررات

کوتاه‌مدت	میان‌مدت تا بلندمدت
مدل‌های «حذف یک مقرره در قبال تصویب یک مقرره»،[۱] بر دولت فشار می‌آورند تا از «تورم مقرراتگذاری»[۲] اجتناب کند: • نمونه مناطق شامل: هلند، انگلستان و بریتیش کلمبیا پاداش‌دهی به موفقیت: اعطای پاداش به اداره‌های دولتی که کاملاً موفق بوده‌اند، عامل ایجاد تغییر است: • سنگاپور هر دو سال یک‌بار، به وزارتخانه‌های خصوصاً فعال در حذف یا اصلاح مقررات، پاداشِ POWER را ارائه می‌دهد	**بازنگری‌های جامع**: بسیاری از کشورها درحال بازنگری تمامی مقررات موجود خود هستند، تا نیاز به لغو و یا ساده‌سازی آن مقررات شناسایی شود: • استرالیا برای بررسی اثربخشی و اطمینان یافتن از اینکه محدودیت‌ها توجیه دارد، تمام ۱۲۰۰ قانون را مورد بازنگری قرار داده است • اتریش تمام قوانینی را که تاریخ آنها به پیش از ۱۹۵۰ باز می‌گردد حذف کرده است و درحال بررسی قوانین مشابه بین سال‌های ۱۹۵۰ تا ۱۹۷۰ است • فرانسه، یونان و نروژ تعدادی از مقررات را حذف و ساده‌سازی کرده‌اند • انگلستان و سنگاپور، یک برنامه دوره‌ای[۳] برای بازنگری مقررات ایجاد کرده‌اند • دانمارک، سالیانه بارهای مقررات را براساس مصاحبه با تعداد زیادی از شرکت‌های نمونه، پایش می‌کند **دستورالعمل‌های کاملاً روشن** حقیقتاً راهی طولانی در کاهش بار بر دوش کسب‌وکارها را می‌پیمایند تحلیل تأثیرات مقرراتگذاری[۴] (RIA) در بسیاری از کشورها ازجمله: استرالیا، اتریش، کانادا، فرانسه، دانمارک، آلمان، هلند و نروژ، الزامی است. به‌منظور اطمینان از کارایی مقررات، توجه به بارهای اداری، برحسب اندازه شرکت، باید یک خصیصه مهم ارزیابی تأثیرات مقرراتگذاری باشد **ابزارهای حمایتی و کنترلی**: تعادلی بین اقدامات ابتکاری، شامل «ابزارهای حمایتی» از قبیل کمک، راهنمایی و آموزش کارکنان، به‌همراه «رویکرد کنترلی» که مستلزم کنترل‌ها و ارزیابی‌های رسمی است باید به‌کار برده شود • CBRB[۵] در دانمارک ابزارهایی برای کمک به وزارتخانه‌های صف تهیه کرده است تا توجه سریعی به آثار اداری داشته باشند **تعیین اهداف** برای تغییرات کارآمد، بسیار مهم است • شناسایی کاهش تعداد مقررات، امر معمولی است. کاهش مقررات نشانه تعهد سیاسی بوده و فلسفه کاهش مقررات را انتقال می‌دهد. این کاهش همچنین به آسانی اندازه‌گیری و ردیابی می‌شود • کسب‌وکارها در بریتیش کلمبیا، حمایت قوی خود از هدف دولتِ بریتیش کلمبیا در کاهش تعداد مقررات را ابراز داشته‌اند • در بلژیک، دولت به این نتیجه رسید که اهداف کمّی «به‌دلیل مشکلات در محاسبه نقطه شروع و اندازه‌گیری دقیق بارهای اداری و مقرراتی، نامناسب بوده است. نخست‌وزیر این کشور با اتخاذ رویکردی متفاوت، اهداف عملکردی ملموس را، از قبیل مجوز تأسیس یک بنگاه جدید در سه روز، تعیین کرد. این دولت، اهداف کمّی را در سال ۲۰۰۳ رها کرد» • نظرسنجی یا گفتگو با بنگاه‌ها اگرچه پرهزینه‌تر و دشوارتر است، اما برای ارزیابی اینکه آیا اقدامات ابتکاری عملاً هزینه‌های اداری مقررات را کاهش داده‌اند، بسیار مهم است

۱. رویه «حذف یک مقرره در قبال تصویب یک مقرره»، روشی برای کنترل تعداد مردم در یک مکان یا ساختمان است که در هر لحظه از زمان استفاده می‌شود. اما در اینجا منظور قاعده‌ای است که برطبق آن برای جلوگیری از ایجاد بار و هزینه اضافی مقررات جدید دولتی بر دوش بنگاه‌های بخش خصوصی، هر اداره دولتی در صورتی می‌تواند مقررات جدیدی وضع کند که مقررات دیگری را لغو کرده و یا سایر بارهای مقررات را کاهش دهد تا افزایش بار ناشی از مقرراتگذاری جدید جبران شود. م.

۲. تعداد و دامنه مقررات دولتی (داخلی و بین‌المللی) تقریباً در تمام کشورهای عضو سازمان توسعه و همکاری‌های اقتصادی به‌سرعت روبه افزایش است که سازمان توسعه و همکاری‌های اقتصادی برای آن اصطلاح «تورم مقررات» (regulatory inflation) را در اوایل دهه ۱۹۹۰ ابداع کرد. م.

3. Rolling plan
4. Regulatory Impact Analysis
5. Centraal Bureau voor de Rijn- en Binnenvaart

جدول ۲. تعامل/ ارتباطات ذینفعان

کوتاه‌مدت	میان‌مدت تا بلندمدت
دعوت از ذینفعان برای آماده‌سازی پیشنهادها این اثر را دارد که منابع دولت برای شناسایی گزینه‌ها و فایده‌ها/ هزینه‌ها را افزایش می‌دهد: دولت بلژیک برای دریافت ایده‌های کاهش دادن مقررات دست‌وپاگیر، تارنمای **www.kafka.be** را راه‌اندازی کرده است. آنها در طول سه ماه، بیش از ۳۸۰۰ طرح پیشنهادی را دریافت کرده و از این تارنما نیز ۲۲۰۰۰۰ بار بازدید شد انگلستان درحال توسعه سازوکاری برای پذیرش پیشنهادها ازسوی بنگاه‌ها است و آنها را ملزم می‌کند که شواهد و گزینه‌هایی برای اصلاحات ارائه دهند آلمان از صندوق پست الکترونیکی استفاده می‌کند که بنگاه‌ها می‌توانند گزارش دهند کدام قوانین بسیار دست‌وپاگیر هستند	**نقاط دسترسی واحد برای کسب‌وکار**، هرچه مهمتر می‌شوند: • در بلژیک، هر شرکت دارای یک صفحه واسط شخصی است که اسناد مرتبط با آن خدمت (شامل اسنادی که از اداره دولتی فرستاده شده است) قابل ذخیره بوده و بر روی یک پورتال وب ایمن مورد مشورت قرار گیرد. کل نظام تأمین اجتماعی فقط از ۲۷ فرم ساده شده (۵۰ فرم حذف شده است) و ۲٤ فرم اینترنتی استفاده می‌کند. نیازی نیست که کارفرمایان، ثبت کاغذی را نگهداری کنند به‌طوری که می‌توانند مشورت کرده و داده‌های خود را با استفاده از تارنما اصلاح کنند. همه اداره‌ها به سامانه ثبت الکترونیکی کسب‌وکار دسترسی دارند و انتظار می‌رفت کسب‌وکارها قادر باشند تا اطلاعات خود را تنها یک بار تسلیم کرده و از ژانویه ۲۰۰۵ حق دارند تا از عرضه اطلاعاتی که آنها تاکنون ارائه می‌دادند، امتناع ورزند «پورتال مشاور کسب‌وکار» ایالات متحده[1] به‌صورت یک بار مراجعه برای تمام اطلاعات، خدمات و معاملات دولتی است انتظار می‌رفت که در پایان سال ۲۰۰٤ تمام کارویژه‌های خدمات دولتی در نروژ قادر به دریافت گزارش‌ها به‌صورت الکترونیکی از بخش کسب‌وکار باشند هلند دارای پورتال راه‌اندازی بنگاه‌ها و پورتالی با واقعیت‌های اساسی درباره شرکت‌ها، برای استفاده توسط مراجع دولتی است **دیجیتالی کردن به تنهایی راه‌حل نیست**: مهم است توجه شود که الزامات دیجیتالی کردن، راه حل نیست. الزامات دیجیتالی کردن می‌تواند دوباره‌کاری را کاهش دهد، اما تنها در صورتی‌که اداره‌های دولتی، دسترسی به اطلاعات را به اشتراک گذاشته باشند. علاوه‌بر این، مشکل تنها به شکل و قالب کاغذی برنمی‌گردد، بلکه اغلب به محتوای آنچه مورد تقاضا می‌باشد، مربوط است

1. US Business Advisor portal

جدول ۳. ملاحظات سازمانی

کوتاه‌مدت	میان‌مدت تا بلندمدت
سازمان‌هایی که متعهد به حداقل رساندن بار مقررات برای کسب‌وکارهای کوچک هستند، می‌توانند بسیار اثربخش باشند «دفتر مشاوره»،[1] یک شخصیت حقوقی مستقل در SBA ایالات متحده است که به‌عنوان صدایی مستقل از کسب‌وکارهای کوچک درون دولت فدرال خدمت می‌کند دفتر SBA بازرس پارلمانی[2] ملی، موظف است «محیط مقرراتگذاری همکاری‌جویانه‌تری در میان نهادها و کسب‌وکارهای کوچک ایجاد کند که کمتر تنبیهی و بیشتر راه‌حل ـ محور باشد و مقرراتگذاران فدرال را در برابر اقدامات اجرایی‌شان پاسخگوتر سازند» هلند یک نهاد مستقل عمومی به‌نام اکتال[3] تأسیس کرده است تا به‌عنوان یک نگهبان یا ناظر عمل کند	**جامعیت، همراه با رهبری سیاسی**: سیاست مقرراتگذاری تنها در صورتی مؤثر خواهد بود که جامع بوده و توسط مقامات بلندپایه که صادقانه علاقمند به ساده‌سازی هستند، رهبری شود. چندین مدل مختلف از قبیل مدل‌های متمرکز، مدل‌های هماهنگی، مدل‌های اقماری و مدل‌های واحد مستقل وجود دارند. به‌نظر می‌رسد قالب خاص ظاهراً اهمیت کمتری دارد؛ آنچه مهم است این است که جامع بوده و توسط مقامات بلندپایه، رهبری شود کوردووا-نویون و جاکوبز (۲۰۰٤) ادعا کردند که با وجود تلاش‌های قابل ملاحظه در بلژیک، «محیط کسب‌وکار هنوز بهبود محسوسی نیافته است... زیرا سیاست فدرال هنوز با رویکرد تدریجی و از پایین به بالا، تحت تسلط کسانی هدایت می‌شود که از ساده‌سازی بیشترین زیان را می‌بینند»

1. Office of Advocacy
2. Ombudsman
۳. "Actal" مخفف "Dutch Administrative Burden Advisory Board" (هیئت مشاوران بار امور اداری هلند) است.

جدول ۴. اقدامات ابتکاری کسب‌وکار کوچک

کوتاه‌مدت	میان‌مدت تا بلندمدت
اقدام برمبنای اقدامات ابتکاری اثبات شده در کشورهای دیگر می‌تواند موفقیت‌های سریعی به ارمغان بیاورد • سازمان توسعه و همکاری‌های اقتصادی کتابی منتشر کرده است که ۱۰ اقدام ابتکاری دولتی به‌منظور اصلاح محیط مقرراتگذاری برای کسب‌وکارهای کوچک را ارائه می‌کند. هریک از این اقدامات ابتکاری، باید توسط اداره‌های صف (نه ستاد)[1] مربوطه در کانادا بازنگری شود **واکنش به نظرات کسب‌وکارهای کوچک**: همان‌گونه که در گزارش «درهم شکستن موانع» توصیف شده است به پیشنهادهایی که کسب‌وکارهای کوچک قبلا ارائه داده‌اند پاسخ دهید (کمیته کاری کسب‌وکار کوچک، ۱۹۹٤)	**دسترسی به کسب‌وکارهای کوچک**: این مسئولیت را بر دوش دولت بگذارید به‌طوری که مسئول برقراری ارتباط با کسب‌وکارهای کوچک باشد و بار برعهده هرکدام از کسب‌وکارها را به طریقی کارآ کاهش دهد • در ایالات متحده دولت فدرال ملزم است تا سالیانه فهرستی از منابع کمک به رعایت مقررات و دسترسی داشتن به کسب‌وکارهای کوچک را منتشر کند • هر سازمانی در ایالات متحده باید به شکل مستند و با توجیه نشان دهد که مقررات آن سازمان، کمترین هزینه را برای جامعه، شامل ملاحظات ویژه بنگاه‌های کوچک، ایجاد می‌کند **شناسایی آستانه‌هایی برای تفاوت نرخ‌ها و معافیت‌ها برای کسب‌وکارهای کوچک، یکی از شیوه‌های اصلی کاهش بار مقررات، به‌ویژه برای کسب‌وکارهای کوچک است** • انگلستان تعدادی آستانه‌های مختص کسب‌وکارهای کوچک دارد

1. line departments

جدول ۵. اندازه‌گیری

کوتاه‌مدت	میان‌مدت تا بلندمدت
آثار مقررات جدید یا اصلاح شده باید مورد ارزیابی قرار گیرد. بسیاری از کشورهای عضو سازمان توسعه و همکاری‌های اقتصادی به‌نظر می‌رسد که به‌سوی مدل هزینه استاندارد[۱] حرکت می‌کنند (انگلستان، هلند و غیره) یا از مدل‌های مشابه (میسترال[۲] در هلند، TBCA در بلژیک) استفاده می‌کنند	پیمایش‌هایی در بسیاری کشورها انجام شده است. اکثر این بررسی‌ها توسط کشورهای عضو سازمان توسعه و همکاری‌های اقتصادی رهبری شده است. مالیات‌ها معمولاً بیانگر چشمگیرترین بار هستند
درباره چند عامل حیاتی باید تصمیم‌گیری کرد، چه اقدامات ابتکاری کوتاه‌مدت و/ یا اقدامات ابتکاری بلندمدت اقتباس شوند.	
انواع هزینه‌ها: اکثر مطالعات تنها به تمرکز بر هزینه رعایت عملیات جاری متمایل هستند. آن مطالعات تمایلی به در نظر گرفتن هزینه‌های سرمایه یا هزینه کارآیی/ غیرمستقیم ندارند. آنها نوعاً این‌گونه هزینه‌ها را نه به‌دلیل اینکه مهم نیستند، بلکه به این دلیل که اندازه‌گیری آنها بسیار دشوار است، در نظر نمی‌گیرند.	
انواع مقررات: اکثر مطالعات به جمع‌آوری اطلاعات در مورد مالیات، اشتغال و حمایت زیست‌محیطی گرایش دارند.	
مقررات از پایین به بالا در برابر مقررات از بالا به پایین: اکثر مطالعات به مقررات از بالا به پایین (براساس پیمایش)، نه به مقررات از پایین به بالا (براساس موردکاوی)، تمایل دارند. بررسی مقررات از بالا به پایین، برآوردهای جامع از هزینه را که می‌توان در طی زمان دنبال کرد ممکن می‌سازد. بررسی مقررات از پایین به بالا، ارزیابی‌های تأثیر و مقایسه‌های بین کشوری و شناسایی بهترین اقدامات را ممکن می‌سازد. تنوعی از رویکردهای از پایین به بالا، شامل جدول رتبه‌بندی هزینه‌های اداری[۳] (بلژیک)، میسترال (هلند) و مدل هزینه‌یابی استاندارد (سازمان توسعه و همکاری‌های اقتصادی) وجود دارند و اینها درحال عمومیت یافتن بیشتر هستند.	

۱. Standard Cost Model؛ شبکه بین‌المللی «مدل هزینه استاندارد»، شامل یک گروه بین‌المللی است که طی همکاری با یکدیگر، به تبادل دانش و تجربیات در زمینه کاربرد مدل «مدل هزینه استاندارد» می‌پردازند و هدف آنها کاهش هزینه‌های غیرضروری اداری و تشریفات است. م.

2. Mistral
3. Tableau de Bord des Charges Administrative

بعد

با وجود مشکلات مستند شده از بارهای مقرراتگذاری در کانادا، این کشور به‌عنوان کشوری با بارهای اداری پایین نسبت به دیگر کشورها، رتبه‌بندی شده است. با اتکا به درس‌های آموخته شده از اقدامات ابتکاری موفق در کانادا و سایر کشورها، این کشور فرصت استقرار مستحکم خود به‌عنوان رهبر در این حوزه را در اختیار دارد. به‌طور خلاصه، چندین گام اصلی باید برداشته شود:

- اطمینان از بازنگری مقرراتگذاری و فرآیند تصویب، به‌ویژه بررسی بارهای اداری،
- اطمینان از اینکه مقررات تا حد امکان ساده‌سازی و یکپارچه شده باشند،
- تعیین اهداف تهاجمی در ابعاد متعدد - تعداد مقررات (از طریق شمارش)، هزینه‌های کلی بر کسب‌وکارها (از طریق پیمایش‌ها) و بار [مالی] مرتبط با حوزه‌های اصلی خاص (از طریق حسابداری هزینه استاندارد). رویکرد «حذف یک مقرره در قبال تصویب یک مقرره»، این پیام قدرتمند را می‌فرستد که اکنون اوضاع تغییر خواهد کرد،
- اندازه‌گیری عملکرد و ارزیابی اینکه چرا اهداف تأمین شده‌اند یا نشده‌اند،

ـ اطمینان از اینکه یک سازمان متمرکز، هم قدرت پـاداش‌دهـی و هـم محـدود کـردن اداره‌هـای دولتی تجدیدنظرکننده یا وضع‌کننده سیاست‌ها را دارد،

ـ استفاده خلاق از آخرین فناوری‌ها، کلیدی برای بهره‌برداری کامل از فرصت‌ها خواهد بود،

ـ اطمینان از اینکه صدای مستقلی وجود دارد که از جانب کسب‌وکارهای کوچک صـحبت کـرده و دارای نفوذ و قدرت واقعی در تصمیم‌گیری راجع به مقرراتگذاری است.

گام مهم بعدی، ارزیابی اولویت هریک از این عوامل است. انتخاب برخی از این اقدامات ابتکاری که می‌تواند سریع به موفقیت برسد، مهم خواهد بود. زیرا برای تغییر فضای حاکم بـر بروکراسـی و دیدگاه صاحبان کسب‌وکار مبنی‌بر جدیت دولت در تصمیم خود اهمیـت حیـاتی دارد. همچنـین مهـم خواهد بود تا طرح‌های اقدام جامع ارزیـابی شـده و گسـترش یابـد کـه بـه دلایـل ریشـه‌ای بارهـای مقرراتگذاری افراطی توجه می‌کند.

هدف این گزارش

دولت فدرال [کانادا] تصدیق می‌کند که کسب‌وکارهای کوچک، نیروی محرک نوآوری، رشد اشـتغال و شکوفایی اقتصادی است. دولت فدرال همچنین تصدیق می‌کند که زمان و منابع صرف شده بـرای درک و رعایت قواعد و مقررات تحمیل شده ازسوی دولـت، مـی‌توانـد بـار قابـل تـوجهی را برعهـده کسب‌وکارهای کوچک قرار داده و توانایی آنها را برای کمک به کـل اقتصـاد بسـیار محـدود سـازد. دولت فدرال با تصدیق این بار، اقدامی ابتکاری بـرای بهبـود کـارآیی مقرراتگـذاری در کانـادا آغـاز کرده است. کمیته مشورتی[1] (با ریاسـت مشـترک وزارت صـنایع کانـادا و اتحادیـه کسـب‌وکارهـای مستقل کانادا)[2] با رهبری این اقدام ابتکاری، وظیفه اندازه‌گیری تأثیر بارهای اداری ناشی از مقـررات دولتی بر دوش کسب‌وکارها و شناسایی اقداماتی که این بار را در طـول زمـان کـاهش خواهـد داد، برعهده دارد. وزارت صنایع کانادا فهرستی مقدماتی از ادبیات موضوع را بـرای شناسـایی اقـدامات ابتکاری موجود، ارزیابی و اولویت‌بندی این اقدامات ابتکاری انتخـاب کـرده و عوامـل بـالقوه اصـلی موفقیت برای بهبود کارآیی مقرراتگذاری را متمایز می‌سازد. شرکت تضامنی[3] پـرایس واتـر هـاوس کوپرز[4] نامزد شده است تا این ادبیات را مرور کرده و با ادبیات اضافی تکمیل کند تا که این خلاصه گزارش تهیه شود.

هدف از این گزارش، تدوین یک بررسـی اجمـالی محیطـی از برخـی ادبیـات موجـود در مـورد

1. Advisory Committee
2. Canadian Federation of Independent Businesses
۳. Limited Liability Partnership (LLP)؛ شرکت با مسئولیت محدود یا شرکت تضامنی.
4. PricewaterhouseCoopers

اقدامات ابتکاری کاهش بار اداری و شناسایی درس‌های آموخته شده، بهترین رویه‌ها و توصیه‌هایی برای کمیته مشورتی است تا در حرکت رو به جلو مورد ملاحظه قرار دهد. این گفته بدین معنا نبوده و حاکی از آن نیست که تحلیلی جامع از تمام ادبیات مرتبط یا یک نتیجه‌گیری در مورد دستورالعمل‌ها یا اقداماتی که باید اتخاذ گردد، صورت گیرد. منظور از این مرور ابتدایی ادبیات، یک تمرین جستجوگرانه[1] گسترده است که چشم‌انداز جاری اطلاعات را شناسایی می‌کند و برپایه این جستجوگری، توصیه‌هایی در مورد گام‌های بعدی پیشنهادی می‌دهد. تمرکز این مطالعه بر بارهای مالی اداری ناشی از مقررات دولتی است. همچنین مقدار قابل توجهی از کار، درگیر جنبه‌های دیگری از مقررات، از قبیل ارزیابی استانداردها، هماهنگ‌سازی بین‌المللی و غیره است. توجه به اینکه همپوشانی در سراسر این زمینه‌ها وجود دارد، بازنگری مقررات برای دستیابی به مقاصد غیراداری ـ با این وجود احتمالاً بر هزینه‌های اداری مؤثر خواهد بود ـ واجد اهمیت است. بنابراین، به‌منظور ایجاد زمینه برای موضوعاتی که مستقیم و غیرمستقیم بر بارهای مالی اداری تأثیر می‌گذارند، بخش‌هایی از این گزارش، با فرآیند بازنگری مقرراتگذاری سروکار دارد.

۱. بار مقررات، مسئله‌ای رو به رشد است

۱-۱. مسئله بار مقررات

بارهای مقررات برعهده کسب‌وکار، به‌عنوان مسئله‌ای جدی برای کسب‌وکارهای سراسر جهان هرچه بیشتر مطرح شده است. «مالیات‌ستانی مستقیم شیوه‌ای است که دولت، منابع شهروندان را برای برنامه‌های خود مصادره می‌کند. عامل تحمیلی عمده دیگر بر ثروت و آزادی جامعه، از طریق مقرراتگذاری است». (جونز و گارتنر، ۲۰۰٤). در مطالعه‌ای که توسط فدراسیون کسب‌وکارهای مستقل کانادا[2] (CFIB) در سال ۲۰۰٤ انجام شده است، پاسخ‌دهندگان اشاره داشتند که مقرراتگذاری و بار مالی کاغذبازی‌های دولتی به‌عنوان مسئله‌ای مهم در کانادا (٦۱ درصد)، در رتبه دوم تنها پس از بار مالیات کل (۸۱ درصد) و با درجه اهمیتی بیشتر از بدهی/کسری دولت (٥٦ درصد)، کمبود نیروی کار واجد شرایط (٤۷ درصد) و دسترسی به منابع مالی (۲۸ درصد)، تعیین شده است (جونز و گارتنر، ۲۰۰٤). براساس مطالعه اخیر توسط وزارت صنایع کانادا، «طی دوره ۱۹۹۱ تا ۲۰۰۳، شکاف مقرراتگذاری کانادا و ایالات متحده [شامل مقررات اقتصادی، اجتماعی و اجرایی] حدود ۳۳ درصد از شکاف و فاصله نوآوری بین دو کشور را توضیح می‌دهد» (رائو و

1. Scoping Exercise
2. CANADIAN FEDERATION OF INDEPENDENT BUSINESS

شارما، ۲۰۰٤).

بار مالی [ناشی از مقرراتگذاری] حکومت در تعریفی کلی عبارت است از: «مداخله و مزاحمت دولت در عملیات کسب‌وکار». این بار، هزینه رعایت الزامات مقررات، جمع‌آوری مالیات و پاسخ به تقاضاهای اطلاعاتی ازسوی حکومت را شامل می‌شود (وزارت صنایع کانادا، ۲۰۰۳). مسئله لزوماً به وجود مقررات مربوط نمی‌شود، بلکه به‌خاطر هزینه‌های غیرضروری و مخربی است که آن مقررات تحمیل می‌کنند.

بار مقررات، هر اقتصاد را در معرض مسائل بالقوه متعدد قرار می‌دهد:

ـ تخصیص ناکارآی منابع: «از نگاه بنگاه‌ها، مقررات بسیار دست‌وپاگیر[1] به معنای سودآوری کمتر و زمان و پول کمتر برای گسترش عملیات است. نه تنها برخی فعالیت‌های تجاری برای کسب‌وکارهای موجود از دست رفته است، بلکه برخی از کسب‌وکارها به‌دلیل هزینه مقررات، هرگز شروع به‌کار نمی‌کنند». (جونز و گارتنز، ۲۰۰٤). یک بررسی تحت عنوان «نظراتی درباره مقررات دست‌وپاگیر»،[2] نشان داده است اکثریت بنگاه‌های کوچک و متوسط بر این باورند که رعایت مقررات اشتغال، بر کسب‌وکار و عملکرد آنها تأثیر دارد. این آثار در سه حوزه بیشتر از همه مشهود بود: مقررات باعث افزایش هزینه‌های غیردستمزدی نیروی کار می‌شد؛ مقررات، مشکلاتی در کاهش دادن کارکنان به وجود می‌آورد و مقررات، مشکلاتی در استخدام کارکنان جدید ایجاد می‌کرد (سازمان توسعه و همکاری‌های اقتصادی، ۲۰۰۱).

ـ محدود کردن منابع سرمایه‌گذاری شده در کانادا: مقررات ناسازگار و مغایر، به شکل عاملی بازدارنده برای سرمایه‌گذاری بنگاه‌های خارجی در کانادا عمل می‌کند.

ـ محدود کردن نوآوری و توانایی تغییر: «کار انجام شده توسط UNICE نشان می‌دهد که هزینه‌های مستقیم و غیرمستقیم مقررات، گستره‌ای که شرکت‌ها می‌توانند قابلیت‌هایی را توسعه دهند که باعث موفقیت بلندمدت می‌شود متأثر می‌سازد. آن هزینه‌ها، توانایی شرکت‌ها را به‌ویژه در این زمینه‌ها تحت تأثیر قرار می‌دهد: نوآوری، توسعه و بهره‌برداری از محصولات، خدمات و فرآیندهای عملیاتی جدید، بیشینه کردن کارآیی عملیاتی و انجام تعدیل‌های ساختاری در طول زمان» (سازمان توسعه و همکاری‌های اقتصادی، ۲۰۰۱).

ـ کاهش رفاه اقتصادی: «هزینه‌های مقررات بیشتر از همه به‌طور مستقیم توسط شرکت‌ها احساس می‌شود، اما، مهمتر اینکه، مقررات هزینه‌های قابل توجهی برای جامعه ایجاد می‌کند اگر آن هزینه‌ها باعث تضعیف رقابت‌پذیری شرکت‌ها شود، انتخاب مصرف‌کننده را کاهش داده، رشد اقتصادی را

1. Red-Tape
2. Views on Red Tape

محدود ساخته و مانع ایجاد مشاغل جدید می‌شود. چالش این است که منافع سیاست‌های عمومی برای شهروندان و محیط به وجود آوریم، درحالی‌که اثرات منفی ابزارهای سیاستی از قبیل مقرراتگذاری و تشریفات دولتی بر عملکرد اقتصادی کاهش یابد» (سازمان توسعه و همکاری‌های اقتصادی، ۲۰۰۱).

مطالعات نشان داده است که مسائل مرتبط با مقرراتگذاری، با نوع مقررات تغییر می‌کند. «نظرسنجی سازمان توسعه و همکاری‌های اقتصادی، طرح کلیدی «ویژگی‌های» مالیات، اشتغال و مقررات زیست‌محیطی را بررسی کرده است. در مجموع، بنگاه‌ها کیفیت مقررات مالیاتی و اشتغال را در کشورهای خود مورد انتقاد قرار داده‌اند، اما آنها به‌طور کلی انتقاد کمتری از کیفیت مقررات زیست‌محیطی داشتند» (سازمان توسعه و همکاری‌های اقتصادی، ۲۰۰۱).

۲-۱. بار نامتناسب برعهده کسب‌وکارهای کوچک

مکرر استدلال شده است که بارهای مقررات، مشکلات قابل توجه، به‌ویژه برای کسب‌وکارهای کوچک، ایجاد می‌کند. کسب‌وکارهای کوچک فاقد منابع بنگاه‌های بزرگ هستند که برای مقررات متعدد وضع شده توسط حکومت باید درک کرده و واکنش نشان داد. در مطالعه سازمان توسعه و همکاری‌های اقتصادی تحت عنوان «نظراتی درباره مقررات دست‌وپاگیر»، سه دلیل اصلی برای هزینه‌های نامتناسب مقررات برعهده بنگاه‌های کوچک‌تر، شناسایی شده است.

نخست، مقیاس هزینه است. در مورد بسیاری از شرکت‌های کوچک‌تر، هزینه‌های رعایت مقررات، سهم قابل ملاحظه‌ای از هزینه‌های سربار و حاشیه خالص سود را در برمی‌گیرد ... نتیجه اینکه، شرکت‌ها منابع داخلی کمتری برای تأمین مالی سرمایه‌گذاری در دارایی‌ها، دانش و نوآوری در اختیار دارند.

دلیل دوم، ماهیت هزینه‌های رعایت مقررات اداری است. هزینه‌های رعایت مقررات اداری معمولاً ماهیتی ثابت دارد؛ تغییر میزان فروش هیچ اثر کوتاه‌مدتی بر آن هزینه‌ها ندارد.

دلیل سوم، منحرف شدن توجه و نگاه کارآفرینانه است. رعایت مقررات دولتی، شکلی از حضور و دخالت مستقیم مالکان، مدیران ارشد یا رؤسا را می‌طلبد. ... انطباق یافتن برای شرکت‌های کوچک‌تر، به‌دلیل داشتن منابع کمتر، مشکلی شدیدتر است؛ در نتیجه، اجبار به درگیر کردن کارکنان ارشد در جزئیات تضمین رعایت مقررات دیده می‌شود.

این تأثیر نامتناسب بر دوش بنگاه‌های کوچک، به‌خصوص از این بابت مهم است که بنگاه‌های با کمتر از ۵۰ نیروی انسانی، ۹۷ درصد بنگاه‌های کانادایی را تشکیل می‌دهد. علاوه‌بر این، بنگاه‌های با کمتر از پنج نیروی انسانی، ۷۵ درصد از بنگاه‌ها در کانادا را تشکیل می‌دهند (جونز و گارتنر، ۲۰۰٤).

۳-۱. نیاز به تغییر

بسیاری از دولت‌ها با بهبود طراحی و اجرای مقررات، در تلاش به بهبود کیفیت مقرراتگذاری هستند. «مطالعات در بسیاری از کشورهای عضو سازمان توسعه و همکاری‌های اقتصادی نشان داده است که کاستی‌های معناداری در چارچوب‌های کیفیت مقرراتگذاری کنونی وجود دارد و لذا این کشورها درباره نیاز به تقویت مدیریت کیفیت مقرراتگذاری در سطوح ملی و محلی به توافق رسیده‌اند. برخی از این کشورها، برنامه‌هایی برای کاهش کمّی مقررات معرفی کرده‌اند، درحالی‌که دیگر کشورها اقدامات ابتکاری را به‌منظور بهبود کیفیت و اجرای آن مقررات ارائه کرده‌اند» (سازمان توسعه و همکاری‌های اقتصادی، ۲۰۰۱).

یکی از مشکلات عمده در کشورهای عضو سازمان توسعه و همکاری‌های اقتصادی این است که شواهد تجربی مورد نیاز برای بهبود کیفیت مقررات، اندک است. «کمبود داده‌ها و محک‌های تطبیقی بین کشوری و بین سیاستی دیده می‌شود. سازمان توسعه و همکاری‌های اقتصادی عزم خود را جزم کرده است تا روشی برای امکان مقایسه‌های بین کشوری دقیق‌تر از هزینه‌ها و کیفیت، براساس درک ذهنی کسب‌وکار، توسعه داده و اجرا کند». (سازمان توسعه و همکاری‌های اقتصادی، ۲۰۰۱).

سنجش بار مقررات به دلایل متعدد، بسیار مهم است:

ـ «اندازه‌گیری، برای شناسایی اینکه آیا این هزینه‌ها درحال افزایش یا کاهش هستند، همچنین برای تصمیم‌گیری در مورد اینکه آیا هزینه و منفعت نسبی با اولویت‌های جامعه سازگار است، بسیار مهم است» (جونز و گارتنر، ۲۰۰٤).

ـ «اندازه‌گیری و گزارش‌دهی عمومی، امکان پاسخگویی و شفافیت مالی را فراهم می‌کند که برای عملکرد مؤثر دمکراسی ما، بسیار حیاتی است» (جونز و گارتنر، ۲۰۰٤).

با توجه به اینکه حکومت‌ها با فشار فزآینده برای کاهش مقیاس فعالیت‌های خود روبرو هستند، **ریسک قابل توجهی وجود دارد که مشکلات مقرراتگذاری تشدید خواهد شد.** «برای انتقال هزینه‌ها از بخش عمومی به بخش خصوصی، به‌عنوان مثال، با تحمیل مسئولیت‌های اضافی بر دوش شرکت‌ها برای ارائه اطلاعات به دولت‌ها، بجای یافتن راه‌های جایگزین برای جمع‌آوری اطلاعات یا استفاده بهتر از اطلاعات موجود، میدان عمل گسترده‌ای وجود دارد» (سازمان توسعه و همکاری‌های اقتصادی، ۲۰۰۱).

۲. موضوعات سیاستی و اقدامات ابتکاری

۲-۱. مشکلات بالقوه همراه با مقررات

در بررسی‌ای که کتابخانه مجلس عوام بریتانیا[1] منتشر کرد (کتر، ۲۰۰٤) مروری بر برخی مشکلات اصلی وجود دارد، که بارهای مقررات برعهده کسب‌وکارها را افزایش می‌دهد. در حالی‌که شاید این موضوعات خاص در کانادا یکسان نباشد، این موضوعات مفهومی با موضوعاتی که در کانادا وجود دارند مطابقت دارد.

ـ [**مقررات**] **پیچیده و غیرقابل دسترس‌اند**: در قانون، ۳۸ قانون مصوب پارلمان،[2] ۱۱ مجموعه قواعد رفتاری[3] و ۱۲ بخشنامه[4] و توصیه[5] وجود دارد که اجازه نمی‌دهند کارفرمایان مسئولیت‌های خود را به انجام برسانند.

ـ [**مقررات**] **ناسازگار و در نتیجه مغشوش‌اند**: اصطلاحات کلیدی، هنوز به‌نحو متفاوتی در قوانین مختلف تعریف می‌شوند و بسته به دلیل این تفاوت و تبعیض، جبران خسارت‌هایی که قربانیان دریافت می‌کنند تغییر می‌کند.

ـ [**مقررات**] **ویژگی گذشته‌نگرانه دارند**: متکی بر قربانیان هستند تا پس از وقوع رویداد تبعیض را به چالش بکشند، بجای اطمینان یافتن از وجود نهادهایی که برای ممانعت از وقوع تبعیض، اقدام می‌کنند.

سازمان توسعه و همکاری‌های اقتصادی مطالعه‌ای (۲۰۰۱) در مورد ۸۰۰۰ بنگاه کوچک و متوسط بین ماه آوریل ۱۹۹۸ و ماه مارس ۱۹۹۹ در ۱۱ کشور انجام داده است: استرالیا، اتریش، بلژیک، فنلاند، ایسلند، مکزیک، نیوزیلند، نروژ، پرتغال، اسپانیا و سوئد. بررسی انجام شده سازمان توسعه و همکاری‌های اقتصادی آشکار کرد که بنگاه‌های کوچک و متوسط، علاوه‌بر میزان مقررات، منتقد چندین عامل بوده‌اند:

ـ **کیفیت مقررات**. آنها ادعا کردند که مقررات مالیاتی و اشتغال، «به اندازه کافی انعطاف‌پذیر نیستند تا به‌صورت کارآمد توسط شرکت‌ها اجرا شوند؛ آنها به اهداف خود تا حد امکان به آسانی دست نمی‌یابند؛ آنها به آسانی قابل درک نیستند و تغییرات قابل پیش‌بینی نیست. مقررات زیست‌محیطی نیز اما با شدتی کمتر مورد انتقاد بوده‌اند».

ـ **کیفیت مدیریت، زمانی‌که بنگاه‌های کوچک و متوسط به دنبال تهیه اطلاعات از اداره‌های**

1. UK House of Commons Library
2. Statutory Instruments
3. Code of Practice
4. Directives
5. Recommendations

دولتی بوده‌اند. بنگاه‌های کوچک و متوسط، نسبت به سازگاری اطلاعات دریافتی (اگر با افراد مختلف در تماس بودند) و سهولت تماس با سازمان‌های مسئول انتقاد داشتند.

ـ کیفیت مدیریت، زمانی‌که بنگاه‌های کوچک و متوسط به دنبال آگاهی از تصمیمات اداره‌های دولتی بوده‌اند. بنگاه‌های کوچک و متوسط «از تماس‌های خود با اداره‌های دولتی به‌منظور آگاهی از تصمیمات آنان انتقاد بیشتری داشتند تا تماس‌هایی که برای به‌دست آوردن اطلاعات داشته‌اند. به‌ویژه، آنها از عدم شفافیت در مورد اینکه چه کسی مسئول تصمیمات بود، عدم سازگاری و پیش‌بینی‌ناپذیری تصمیمات (در طی زمان و در میان شرکت‌های مشابه) و عدم پاسخگویی مدیر متصدی، انتقاد کرده‌اند».

۲-۲. موانع کاهش بار مقررات

مدیریت شرکت PLS RAMBOLL و «مؤسسه مطالعات سیاست رشد»[1] (۲۰۰۳)، تعدادی از عواملی را که توانایی بهبود کیفیت مقررات کسب‌وکار را محدود کرده و بارهای اداری را کاهش می‌دهد، شناسایی کرده‌اند:

- توسعه پویا و پیچیدگی جوامع پیشرفته، نیاز مداوم به مقرراتگذاری جدید ایجاد می‌کند،
- نبود حق اعتراض اثربخش از جانب جامعه کسب‌وکار،
- منافع مستقر در حفظ قوانین درون جامعه کسب‌وکار،
- اهداف سیاستی ناسازگار،
- کاهش «مقررات دست‌وپاگیر» برای کسب‌وکارها، فعالیت اصلی برای قانونگذاران نیست،
- عدم شفافیت در مسئولیت‌ها از جانب مراجع دولتی،
- عدم هماهنگی بین مراجع دولتی،
- مضیقه زمانی در فرآیند قانونی.

۲-۳. ابتکار عمل‌های کشوری

مدیریت شرکت PLS RAMBOLL و مؤسسه مطالعات سیاست رشد[2] (۲۰۰۳)، مطالعه جامعی را آماده کرد که گروهی از کشورها را برحسب برخی از حوزه‌ها، مقایسه می‌کند. پیوست «الف» اطلاعات مربوط به اولویت‌های سیاستگذاری، سازمان، بازنگری مقررات، تعامل با شرکت‌ها، تعهدات به انجام بازنگری‌ها و نتایج تا به امروز برای کشورهای اصلی را نشان می‌دهد. در اینجا،

1. Institute for Growth Policy Studies
2. PLS RAMBOLL Management and Institute for Growth Policy Studies

نمونه‌ای از اقدامات ابتکاری به‌صورت عمیق‌تر بحث شده است.

۱-۳-۲. اقدامات ابتکاری کانادا

رائو و شارما (۲۰۰٤)، یک ارزیابی از رقابت‌پذیری بین‌المللی و چارچوب مقرراتگذاری کانادا اجرا کردند. این مقاله، مقررات اقتصادی، اجتماعی و مدیریتی را مدنظر قرار می‌دهد. مؤلفین مقاله، خلاصه سطح بالایی از تاریخچه مقرراتگذاری در کانادا تهیه کردند:

«تکامل مقرراتگذاری کانادا، با اصول مهم کیفیت مقرراتگذاری، از قبیل نقش بازارهای کارآ و نیاز به پیشی گرفتن منافع از هزینه‌ها، مشخص شده است. یک قانون، که قدمت آن به ۱۹۵۰ برمی‌گردد، ملزم می‌سازد تا هر مقرراتی منتشر شده و در پارلمان طرح شود. در سال ۱۹۷۷، نهادهای مقرراتگذاری ملزم شدند تا ارزیابی دوره‌ای از برنامه‌های مقرراتگذاری انجام دهند.

شورای اقتصاد[1] در مجموعه‌ای از مطالعات در سال ۱۹۷۸ در مورد آثار مقرراتگذاری، «تورم مقررات» به‌دلیل افزایش مقررات فدرال را تا تقریباً ۳۵۰ درصد بین سال‌های ۱۹۵۵ و ۱۹۷۵ آشکار کرد. در واکنش به چنین رشدی در مقررات، راهبرد اصلاح مقرراتگذاری سال ۱۹۸٦ شاهد مقررات‌زدایی در تعدادی از بخش‌ها بود و کیفیت مقرراتگذاری به یک هدف سیاستی مهم در کانادا تبدیل شد.

اگرچه ایالت‌ها از اختیار قانونگذاری انحصاری در موضوعاتی از قبیل آموزش، حمل‌ونقل، خدمات اجتماعی، بهداشت و ایمنی برخوردارند، تعدادی از حوزه‌های مهم صلاحیت مشترک، شامل کشاورزی، محیط زیست و برخی جنبه‌های منابع طبیعی (درصورت تعارض، قانون فدرال حاکم است) نیز وجود دارند».

جانسون (۲۰۰٤) در بررسی‌ای که از سیاست‌های مقرراتگذاری کانادا انجام داده است، چنین دریافته است:

«... در حدود نیمی از ایالت‌ها/ سرزمین‌ها، دارای سیاست‌ها یا خط‌مشی‌هایی در مورد مقرراتگذاری هستند، که نسبت به میانه دهه ۱۹۹۰ دو برابر شده است. با این وجود، زمانی که ارزیابی اثر مقرراتگذاری در نظر گرفته می‌شود، تقریباً تمامی حوزه‌های قانونی مورد بررسی دارای الزامات بنیادین مناسب هستند.... «سیاست مقرراتگذاری سال ۱۹۹۹ دولت کانادا»،[2] شامل یک بیانیه قاطع هدف سیاستی برای مقرراتگذاری است که «منجر به بزرگ‌ترین منفعت خالص برای جامعه کانادا می‌شود»، که به دنبال آن بیانیه‌های سیاستی خاصی می‌آید که درواقع اصول مرتبط با منفعت عمومی به‌عنوان استدلال منطقی برجسته به نفع مقرراتگذاری هستند، تا در

1. Economic Council
2. The 1999 Government of Canada Regulatory Policy

مقرون‌به‌صرفه‌ترین شیوه ممکن و به طریقی سودمند برای حاکمیت مشارکتی، به انجام رسد. در آخرین ویرایش آن این الزام‌ها وجود دارد:

- مشاوره و مشارکت کانادایی‌ها در فرآیند مقرراتگذاری،
- شناسایی یک مشکل یا ریسک و این توجیه که مقرراتگذاری بهترین جایگزین است،
- منافع بر هزینه‌ها پیشی بگیرد، با الزام به نشان دادن مقرون‌به‌صرفه بودن،
- به حداقل‌رسانی بارهای مقررات برعهده اقتصاد، شامل:
- به حداقل‌رسانی الزامات اطلاعاتی و اداری، با کمترین هزینه،
- توجه ویژه به کسب‌وکارهای کوچک،
- نگاه مثبت به طرف‌هایی که پیشنهاد جایگزین‌های معادل به مقرراتگذاری داده‌اند،
- پایبندی به موافقتنامه‌های بین‌المللی و بین دولتی و هماهنگی درون و بین دولت‌ها.

مدیریت کارآمد منابع مقرراتگذاری با:

ـ استانداردهای مدیریت فرآیند مقرراتگذاری،

ـ راهبرد رعایت و اجرای قانون،

ـ تصویب منابع کافی برای انجام مسئولیت‌ها،

ـ پایبندی به بخشنامه‌های هیئت دولت».

به گفته جانسون (۲۰۰٤)، «کمیته مشورتی منصوب دولت فدرال در مورد مقرراتگذاری‌های هوشمند»،[1] اصول زیر را برای نظام مقرراتگذاری از طراحی تا بازنگری، شناسایی کرد:

1. Federally-appointed Advisory Committee on Smart Regulations

جدول ۶. اصول نظام مقرراتگذاری از طراحی تا بازنگری

کارآمدی	رسیدن به اهداف آن براساس اهداف عملکردی (انعطاف‌پذیری در ابزار) شواهد ـ محور بازنگری منظم به‌روز شده با تغییر محیط
کارآیی هزینه‌ای	تحلیل، سنجش و اجرای متناسب با ریسک یا مشکل با کمترین هزینه به هدف برسند پنجره‌های واحد بین اداره‌ها و حوزه‌های قضایی حداقل‌سازی اثر تجمعی مقررات با اجتناب از همپوشانی، تکرار، ناسازگاری و پیامدهای ناخواسته
به‌موقع بودن	ارائه تصمیمات و خدمات مقرراتگذاری به شیوه‌ای که باعث توسعه دانش جدید، تحول نیازهای مصرف‌کننده و فعالیت کسب‌وکار شود چارچوب‌های زمانی و استانداردها برای تصمیم‌گیری
شفافیت	ارتقای یادگیری و به اشتراک‌گذاری اطلاعات اهداف سیاستی‌ای که به‌روشنی تعریف شده است تبیین اولویت‌ها و تصمیمات با توجیه منافع عمومی تحقیق و تفحص عمومی دسترسی آسان به اطلاعات به شکل چاپی و الکترونیکی پیش‌بینی‌پذیری برای کسانی که مقررات بر آنها وضع شده است مشارکت بنگاه‌ها و شهروندان از طریق مشورت و درگیر شدن فعال
پاسخگویی و عملکرد	مقرراتگذاران باید مسئول عملکرد خود باشند، نتایج مدنظر را اعلام کرده و میزان پیشرفت در دستیابی به آن نتایج را نشان دهند پایش، سنجش و گزارش‌دهی عمومی عملکرد

جانسون (۲۰۰٤) تحلیلی از ابتکارات مقرراتگذاری ایالتی تهیه کرده است. این اقدامات ابتکاری در پیوست (ب) ذکر شده است.

مسائل مقرراتگذاری در چند سال گذشته به اولویت برتر حکومت‌های محلی کانادا تبدیل شده است. دولت فدرال در ماه مارس ۲۰۰۵ تارنمای (www.regulation.gc.ca) را راه‌اندازی کرده است که مختص ابتکارات مقرراتگذاری است. این تارنما، ابتکارات تجدید مقرراتگذاری را تحت عنوان مقرراتگذاری هوشمند، «با همکاری تمام اداره‌ها و نهادهای مقرراتگذاری فدرال، ایالت‌ها و سرزمین‌ها، جوامع بومی و شهرداری‌ها برای ایجاد مقرراتی بهتر که باعث پیشرفت بهداشت، ایمنی، محیط زیست، منافع اجتماعی و بهزیستی اقتصادی کانادایی‌ها می‌شود» اعلام می‌کند.

مقررات و بازنگری‌های مقرراتگذاری دارای ابعاد متعددی ازجمله حفظ تندرستی، ترویج رقابت و غیره است. بارهای اداری را که «ابتکارات کاهش تشریفات اداری» به این شرح تعریف می‌کند: «زمان و منابع مولد صرف شده توسط کسب‌وکارها برای درک و رعایت قواعد و مقرراتی که از

هزینه‌های روزمره مرتبط با اداره یک کسب‌وکار تجاوز می‌کند»، به‌عنوان یک حوزه اصلی برای اصلاح مقرراتگذاری شناسایی می‌شود. این تارنما ادعا می‌کند که «نظام مقرراتگذاری هوشمند، بار مقررات برعهده بنگاه‌های کوچک و متوسط را سبک کرده و کاهش خواهد داد و این موتور اصلی رشد اقتصادی را توانمند می‌سازد تا بر آنچه مزیت دارد تمرکز کند».

۲-۳-۲. ایالات متحده آمریکا

قانون کاستن تشریفات اداری کسب‌وکارهای کوچک (SBPRA)[1] سال ۲۰۰۲، در ۲۸ ژوئن سال ۲۰۰۲ به تصویب رسید. به گفته «نیروی ویژه SBPRA»، هدف این قانون «... کاهش بار تشریفات اداری فدرال برعهده کسب‌وکارهای کوچک است». این قانون دولت فدرال را ملزم می‌سازد:

ـ فهرست سالیانه‌ای از منابع کمک به رعایت مقررات در دسترس کسب‌وکارهای کوچک منتشر کند،

ـ درون نهادهای دولتی، نقطه تماس واحدی برای تعامل با کسب‌وکارهای کوچک راه‌اندازی کند،

ـ نیروی ویژه بین نهادی برای بررسی و توصیه ابزارهای اضافی کاهش‌دهنده بار برعهده کسب‌وکارهای کوچک تأسیس کند.

نیروی ویژه SBPRA دریافت که «تعدادی از پروژه‌های دولتی، شامل پروژه‌های چندنهادی، قابلیت اجرا و سودمندی ادغام فعالیت‌های انتشار اطلاعات همچون بهبود برچسب‌زنی، سازمان‌دهی و مرئی بودن داده‌های جمع‌آوری‌شده در سطح فدرال را اثبات کرده‌اند» (نیروی ویژه SBPRA، ۲۰۰٤) نیروی ویژه SBPRA پیشنهاد می‌دهد که فعالیت‌های زیر برعهده گرفته شده یا گسترش یابد: الزام نهادها به تقویت و تکمیل طرح‌های گسترش دادن کسب‌وکارهای کوچک خود؛ بهبود سازمان‌دهی و طبقه‌بندی اطلاعات؛ بهبود دسترسی به کسب‌وکارهای کوچک؛ توسعه و بهبود شراکت میان نهادهای با مجموعه اطلاعات همپوشان یا مشابه؛ استفاده از اقدامات ابتکاری بین نهادی دولت الکترونیک به‌منظور انتشار بهتر اطلاعات؛ تعیین نیاز مشتری؛ بررسی شراکت‌های عمومی/ خصوصی با شرکت‌های خدماتی تحت وب و فراموش نکردن واسطه انسانی.[2]

یک ابتکار مهم، «گذرگاه کسب‌وکار دولت الکترونیک»[3] است. هدف از آن: «کاهش بار برعهده کسب‌وکارهای کوچک کشور از طریق ساده‌سازی و بهبود دسترسی الکترونیکی به اطلاعات،

---

1. The Small Business Paperwork Relief Act
2. Human Interface
۳. Business Gateway E-Government؛ سازمانی است که می‌تواند در مورد شروع کسب‌وکار از طریق دولت الکترونیک، مشاوره داده و نیز از کسب‌وکار موجود پشتیبانی مداوم به‌عمل آورد. م.

برنامه‌ها و خدمات دولت فدرال و فراهم کردن ابزار یک‌مرحله‌ای به کسب‌وکارها و شهروندان برای دریافت، پر کردن، امضا و ارسال فرم‌ها و معاملات به‌صورت الکترونیکی است» (نیروی ویژه SBPRA، ۲۰۰٤) به گفته نیروی ویژه، اهداف گذرگاه کسب‌وکار عبارت است از:

ـ فراهم کردن نقطه دسترسی واحد به خدمات و اطلاعات دولتی با هدف کمک به مالکان کسب‌وکار کوچک کشور تا کسب‌وکار خود را راه‌اندازی، اداره و توسعه دهند،

ـ ساده‌سازی، یکپارچگی و بهبود مدیریت زیرساخت‌ها و فرآیندهای الکترونیکی که شهروندان مواجه هستند برمبنای کل حکومت،

ـ آغاز فرآیند هماهنگ‌سازی و کارآمد کردن ادغام داده‌های کسب‌وکارهای کوچک.

۳-۳-۲. استرالیا

رویکرد استرالیا، ارزیابی تمامی مقررات یا برنامه‌های پیشنهادی جدید در برابر معیار محک‌زنی است. برطبق مطالعه بیکردایک و لاتیمور (۱۹۹۷): «تحلیل اثر مقرراتگذاری، بخشی از رویه‌های بازنگری مقررات دولت‌های مشترک‌المنافع است. این فرآیند طراحی می‌شود تا با ارائه چارچوبی برای اتخاذ رویه مناسب در مقرراتگذاری و بازنگری آنها، به مقررات با کیفیت بهتر کمک کند. این امر مستلزم فرآیندی سازگار، نظام‌مند و شفاف از ارزیابی رویکردهای جایگزین به مسائلی است که باعث افزایش دخالت حکومت می‌شود».

بیکردایک و لاتیمور (۱۹۹۷) در مطالعه خود تأکید کردند که بیانیه تأثیرات مقرراتگذاری (RIS)[1] باید شامل:

ـ «بیانیه واضح از اهدافِ مقرراتگذاری حکومت، براساس ماهیت و شدت مسئله،

ـ رویکردهای جایگزین برای برخورد با این مسئله،

ـ ارزیابی منافع و هزینه‌های انتظاری هر رویکرد جایگزین برای جامعه،

ـ تحلیل اثر طرح پیشنهادی بر کسب‌وکار، مصرف‌کنندگان، حکومت و جامعه به‌صورت کل واحد. در حالت مطلوب، فرآیند RIS باید به انتخاب گزینه‌ای بیانجامد که منافع خالص جامعه را حداکثر می‌کند،

ـ مشورت عمومی،

ـ برقراری سازوکارهای بازنگری آینده باشد».

براساس مطالعه بیکردایک و لاتیمور، حکومت مشترک‌المنافع تعدادی از اقدامات ابتکاری مشخصاً با هدف کاهش هزینه‌های تمکین مالیاتی اجرا کرده است:

---

1. Regulation Impact Statement

ـ اعلام «پروژه بهبود قانون مالیات»[1] طی سه سال که عمدتاً بازسازی و بازنویسی قانون مالیات بر درآمد را مورد هدف قرار داده است، به‌طوری که راحت‌تر قابل درک باشد، و نیز باعث کاهش هزینه‌های رعایت مقررات شود.

ـ معرفی تعدادی از اقدامات ابتکاری که بر کاهش هزینه‌های رعایت مقررات[2] متمرکز هستند. این اقدامات ابتکاری شامل ترتیبات مشاوره‌ای با انجمن‌های حرفه‌ای و تجاری و مجامع مالیات‌دهنده بازاری بوده است.

ـ پیاده‌سازی تعدادی از پیشنهادها برای کاهش هزینه‌های تمکین مالیاتی ازجمله الزامات به نگهداری آسان‌تر سوابق، صورت‌های مالیاتی کمتر و مسائل دیگر.

۴-۳-۲. بلژیک

دولت فلاندرز،[3] سابقه‌ای طولانی در تلاش به کاهش بار مقرراتگذاری دارد. کوردووا-نویون و جاکوبز (۲۰۰٤) مطالعه‌ای را برای بازنگری بسیاری از اقدامات ابتکاری، گردآوری کرده‌اند. نمونه‌ای از این اقدامات ابتکاری در اینجا آمده است.

دولت فلاندرز در سال ۱۹۹۸، «نهاد ساده‌سازی اداری» (ASA)[4] را ایجاد کرد. این مؤسسه، نهاد فدرال جدیدی زیر نظر نخست‌وزیر، با حکم کاهش مقررات دست‌وپاگیر، بود. برنامه ASA شامل چهار نوع پروژه است. (کوردووا ـ نویون و جاکوبز، ۲۰۰٤).

الف) پروژه‌های ساده‌سازی مشخص: این پروژه‌ها اغلب ازسوی «کمیته راهبری» ریشه گرفته و بر حل موقعیت‌های مشخص برای کاهش بار [مقررات] قابل شناسایی، متمرکز است. این پروژه‌ها به سمت شناسایی و کاهش بارها در وضعیت‌های مشخص هدایت شده‌اند.

ب) پروژه‌های «ماموت»:[5] مجموعه دوم پروژه‌ها، تحت عنوان پروژه‌های «ماموت»، مستلزم اصلاح کامل زیرساخت‌های اداری است. یکی از برجسته‌ترین این نوع از پروژه‌ها، بانک متقاطع برای کارآفرینی (BCE)[6] است. BCE یک سامانه ثبت الکترونیکی کسب‌وکار با امکان دسترسی تمامی اداره‌ها به آن است که در آنجا اطلاعات عمومی و مشترک در مورد شرکت‌ها گردآوری می‌شود. ... در طول یک دهه تلاش طولانی و مداوم و تحت هماهنگی CBSS، که امروزه بیش از ۷۰ نفر را شامل می‌شود، فرآیندهای تأمین اجتماعی و جریان‌های اطلاعاتی به‌طور کامل هماهنگ و بازمهندسی

---

1. Tax Law Improvement Project

۲. Compliance cost؛ اصطلاحی است که اشاره به مبالغ پرداختی مالیات‌دهندگان به حساب درآمد بابت مالیات بر ارزش‌افزوده دارد. به این اصطلاح «رعایت مقررات مالیاتی» نیز می‌گویند. م.

۳. Flanders؛ منطقه‌ای در شمال غربی اروپا (شامل بخش‌هایی از بلژیک، فرانسه و هلند). م.

4. Administrative Simplification Agency

5. Mammoth

6. Crossroad Bank for Enterprises

شده‌اند. برپایه یک پورتال وب مطمئن، هر شرکت دارای یک واسط شخصی تحت اختیار خود است که در آن اسناد مرتبط با خدمات (شامل اسناد ارسالی توسط اداره دولتی) را می‌توان ذخیره کرده و طرف مشورت قرار گیرد. این سامانه با فرم‌ها و دستورالعمل‌های جدید برای اجتناب از تکرار الزامات اطلاعاتی تکمیل می‌شود. نتایج چشمگیر هستند: «دفاتر پشتیبانی» مجازی، که روزانه با میلیون‌ها معامله الکترونیکی سروکار دارد. کل سامانه تأمین اجتماعی، تنها از ۲۷ فرم ساده شده (۵۰ فرم حذف شده‌اند) و ۲٤ فرم اینترنتی استفاده می‌کند. نیازی نیست که کارفرمایان، ثبت کاغذی را نگهداری کنند به‌طوری که می‌توانند مشورت کرده و داده‌های خود را با استفاده از تارنما اصلاح کنند... . هدف نهایی BCE آن است که کسب‌وکارها اطلاعات خود را تنها یک بار ارائه داده و این حق را خواهند داشت از تاریخ ۱ ژانویه سال ۲۰۰۵، از ارائه اطلاعاتی که آنها در حال حاضر عرضه می‌کنند خودداری ورزند. (کوردووا ـ نویون و جاکوبز، ۲۰۰٤). پروژه دیگر، توسعه ابزار ارزیابی بارهای اداری به نام «جدول رتبه‌بندی هزینه‌های اجرایی» (TBCA)[1] است. این پروژه، در بخش سه این گزارش مورد بحث قرار می‌گیرد.

ج) کافکا: دولت بلژیک در دسامبر سال ۲۰۰۳ برای خدمت‌رسانی به رسیدن به این هدف کانونی «که شهروندان، بنگاه‌ها، سازمان‌ها و کارکنان دولتی بتوانند پروژه‌ها و ایده‌هایی را برای کاهش مقررات دست‌وپاگیر پیشنهاد دهند» تارنمای www.kafka.be را راه‌اندازی کرد (کوردووا–نویون و جاکوبز، ۲۰۰٤). این تارنما تا ۳۱ ماه مارس سال ۲۰۰٤ فعال بوده است، که تا آن زمان بیش از ۳۸۰۰ طرح پیشنهادی دریافت کرده و ۲۲۰۰۰۰ دفعه از این تارنما بازدید شده بود.

د) ارزیابی تأثیرات مقرراتگذاری (RIA): «مؤسسه ASA نیز در مورد ریشه پیچیدگی در سیاستگذاری، در مقرراتگذاری یا تعامل اینها با سایر مقررات و سیاست‌ها فعالیت کرده است. چندین گزینه ازجمله طرح پیشنهادی برای نظام ارزیابی تأثیرات مقرراتگذاری (RIA) در سال ۲۰۰۰، برای غلبه بر مشکل مربوط به تورم مقرراتگذاری، که تمایل به افزایش مستمر مقررات است، به هیئت دولت پیشنهاد شده است. با این حال، به‌دلیل نگرانی‌ها در این باره که برنامه ارزیابی تأثیرات مقرراتگذاری، بار اثبات را از کسب‌وکارهایی که مجبورند ثابت کنند مقررات هزینه‌های بالایی تحمیل می‌کند، به نهادهای مقرراتگذاری انتقال خواهد داد که مجبورند اثبات کنند مقررات دارای هزینه پایین است، شورای دولت با توسعه برنامه ارزیابی تأثیرات مقرراتگذاری توسط آژانس ASA مخالفت کرده است. درواقع، برنامه ارزیابی تأثیرات مقرراتگذاری، بار اثبات کردن را تا اندازه‌ای انتقال داده است، که دلیلی بر این است که چرا آن برنامه در بهبود کیفیت مقرراتگذاری مؤثر بوده است. شورای دولت بجای برنامه ارزیابی تأثیرات مقرراتگذاری، آژانس ASA را به

1. Tableau de Bord des Charges Administratives

توسعه بیشتر برنامه جدول رتبه‌بندی هزینه‌های اجرایی TBCA هدایت کرده است» (کوردووا ــ نویون و جاکوبز، ۲۰۰٤).

۵-۳-۲. رویکرد هلند

رویکرد هلند متشکل از سه جزء به‌شرح زیر است، که «نیروی ویژه مقرراتگذاری بهتر»[1] (۲۰۰۵) خلاصه کرده است:

الف) اندازه‌گیری بار اداری

ـ هر اداره دولتی باید از رویکرد استاندارد شده‌ای برای اندازه‌گیری بار اداری کنونی که از طریق فعالیت‌های مقرراتگذاری خود بر کسب‌وکار تحمیل می‌شود، استفاده کند.

ـ اندازه‌گیری باید دربردارنده تمامی تعهدات اداری تحمیلی توسط اداره‌های دولت مرکزی و نهادهای مقرراتگذاری براساس هر دو قانونگذاری‌های ملی و اروپایی باشد.

ب) متعهد به یک هدف برای کاهش بارهای اداری

ـ اولویت‌دهی به کاهش بار اداری برای کل مقررات دولت و تعیین هدف کاهش محسوس، نیازمند موافقت دولت خواهد بود. هلند، هدف ۲۵ درصدی در مدت چهار سال را انتخاب کرد که با برخی انعطاف‌پذیری‌های محدود در بین اداره‌های مختلف دولتی اجرا شد.

ـ ضروری است این هدف، هدفی خالص باشد، به این معنا که سطح کاهش مورد توافق، پس از به حساب آوردن هر بار جدیدی که ناشی از وضع مقررات توسط حکومت یا اتحادیه اروپا است، در طول دوره هدف به دست می‌آید.

ج) استقرار ساختار سازمانی ضروری

ـ حکومت برای انگیزه‌بخشی دستیابی به اهداف و اطمینان از تحویل، نیاز به استقرار یک ساختار سازمانی برای سرپرستی این فرآیند دارد. ما فکر می‌کنیم این ساختار نیازمند تیم مدیریت برنامه، یک نهاد پایش و ارزیابی مستقل و منابع اختصاص یافته به هر بخش و مقرراتگذار است.

ـ هلند، هیئتی عمومی (به‌نام اکتال)[2] را برای اقدام به‌عنوان یک نگهبان، تأسیس کرده است. اداره‌های دولتی موظف شده‌اند تا جزئیات تمامی طرح‌های پیشنهادی جدید قانونگذار و محاسبه خود از بار اداری مرتبط با آن را برای اکتال بفرستند. اکتال، محاسبات را قبل از وضع لوایح پیشنهادی که به هیئت وزیران و به مجلس هلند فرستاده می‌شود و قبل از اعلام‌نظر، بررسی می‌کند. اکتال همچنین برنامه‌های کاهش بار اداری را که اداره‌های دولتی موظف به ارائه سالیانه آن به پارلمان هستند، ارزیابی می‌کند.

---

1. Better Regulation Task Force
2. Actal

ـ شورای وزیران هلند، توضیحات اکتال را هنگام تصمیم‌گیری در مورد تأیید قانون جدید مورد بررسی قرار می‌دهد. اگر شورای وزیران، قانون جدید را تأیید کند، هنگامی که این لایحه در پارلمان هلند مورد بحث قرار می‌گیرد، توضیحات اکتال در دسترس مجلس قرار داده می‌شود.

۶-۳-۲. انگلستان

انگلستان یک «نیروی ویژه مقرراتگذاری بهتر» را در ماه اکتبر ۲۰۰٤ تأسیس کرد. گزارش آنها در ماه مارس ۲۰۰۵ منتشر شد و حاوی توصیه‌های زیر است:

تقویت این ساختار برای مدیریت کل بار مقرراتگذاری، با:

ـ تصویب مدل هزینه‌های استاندارد،[1]

ـ تعیین یک هدف برای کاهش بار اداری،

ـ برقراری مناسب یک ساختار سازمانی و منابع ضروری برای تسهیل سنجش و دستیابی به هدف،

ـ تبعیت از مدل «حذف یک مقرره در قبال تصویب یک مقرره»،

ـ توسعه سازوکاری مستحکم برای تسلیم طرح‌های پیشنهادی به‌منظور ساده‌سازی توسط کسب‌وکارها و ذینفعان دیگر، مستلزم آن است که کسب‌وکارها و ذینفعان دیگر، شواهدی در حمایت از پیشنهادهای خود، با گزینه‌هایی برای اصلاح، ارائه دهند،

ـ توسعه برنامه‌ای دوره‌ای ساده‌سازی، برای شناسایی مقرراتی که می‌توانند ساده، لغو، اصلاح و/ یا تثبیت شود،

ـ توسعه یک روش‌شناسی برای ارزیابی کل هزینه‌های انباشتی پیشنهادهای مقرراتگذاری که سنجش هزینه‌های مقرراتگذاری را بهبود می‌بخشد.

۴-۲. درس‌های آموخته شده

تعدادی از درس‌های آموخته شده در اصلاحات مقرراتی عبارت است از:

ـ اصلاحات مقرراتی نباید پرهزینه باشد: «هزینه‌ها برای بسیاری از اصلاحات ترسیم شده به‌نسبت اندک است. تأسیس اداره اعتبار بخش خصوصی در بوسنی و هرزگوین، کمتر از دو میلیون دلار هزینه داشته است. تأسیس یک نهاد اداری برای ثبت کسب‌وکار در صربستان و مونته‌نگرو، کمتر از ۲ میلیون دلار هزینه داشته است. یکپارچه‌سازی فرآیند راه‌اندازی کسب‌وکار در ترکیه به یک نقطه دسترسی واحد، ده میلیون دلار هزینه داشته است. محاسبات ساده تحلیل رشد نشان می‌دهد که نسبت‌های فایده به – هزینه این اصلاحات به‌صورت ۲۵:۱ هستند. سهولت راه‌اندازی کسب‌وکار، به‌تازگی توسط یک هیئت متشکل از

1. Standard Costs Model

برندگان جایزه نوبل به‌عنوان یکی از پرهزینه‌ترین روش‌ها برای رسیدن به توسعه، فهرست شده است؛ پرهزینه‌تر از سرمایه‌گذاری در زیرساخت، توسعه بخش مالی و افزایش خدمات بهداشتی» (بانک جهانی، ۲۰۰۵).

ـ حمایت اجتماعی ضرورتاً نیازمند مقررات بیشتر کسب‌وکار نیست: «هر چهار اقتصاد نوردیک[1] در بررسی محیط کسب‌وکار[2] در فهرست کشورهایی با ساده‌ترین مقررات کسب‌وکار هستند: نروژ (#٤)، سوئد (#۹)، دانمارک (#۱۲) و فنلاند (#۱٤). تعداد معدودی استدلال می‌کنند که آنها منافع اجتماعی را نسبت به دیگر کشورها کاهش داده یا بسیار کم مقرراتگذاری کرده‌اند. در عوض، آنها مقررات ساده‌ای دارند که به کسب‌وکارها اجازه می‌دهد تا مولد باشند و آنها مقرراتگذاری را بر جاهایی متمرکز می‌کنند که اهمیت دارد، با حمایت از حقوق مالکیت و ارائه خدمات اجتماعی» (بانک جهانی، ۲۰۰۵).

ـ مشکلات مربوط به قوانین جاری بسیار قابل درک است: برای مثال «مشکلی که با بیشترین دفعات ذکر شده است، دستورالعمل‌های نامشخص و/ یا مبهم است (۲۹٪). دومین مشکلی که اغلب اوقات ذکر شده است، دشوار بودن میزان تشریفات اداری است (۲٤٪). درخواست اطلاعات تکراری (۱۱٪) در جایگاه سوم، پس از حفظ اسنادی که معمولاً نگاهداری نمی‌شوند (۱۰٪) و درخواست اطلاعات دسترس‌ناپذیر یا ناموجود (۹٪) جای دارد» (NFIB، ۲۰۰۳).

۵-۲. بهترین رویه‌ها

۱-۵-۲. اصول کلی

در سال ۲۰۰۳، دولت بلژیک اصول زیر را برای مقرراتگذاری خوب[3] شناسایی کرد (کوردووا-نویون و جاکوبز، ۲۰۰٤):

- ضرورت و کارآمدی،
- کارآیی و توازن،
- سهولت اجرا و اِعمال،
- رعایت قانون،
- انسجام،
- سادگی، روشنی و دسترس‌پذیری،

1. Nordic economies
2. Doing Business
3. Good Regulation

ـ بررسی شده و مشورت شده،

ـ دائماً مرتبط و مناسب،

ـ کاهش هزینه‌های اداری،

ـ ساده‌سازی قانونی.

برخی از اصول کلی که باید در توسعه سیاست‌های کاهش بار مقرراتگذاری به‌کار برده شوند، به‌شرح زیر قابل ارائه است:

ـ بازنگری بهترین رویه‌ها توسط سازمان‌های بین‌المللی: در یک مطالعه سازمان توسعه و همکاری‌های اقتصادی (۲۰۰۲) ذکر می‌کند که «حکومت‌ها، دانشگاهیان، مقرراتگذاران مستقل و سازمان‌های بین‌المللی، استانداردها، آزمون‌ها و معیارهای متنوعی ایجاد کرده‌اند که مقررات را با توجه به آنها می‌توان محک زد. در میان آنها حکومت‌ها می‌توانند از «توصیه شورای سال ۱۹۹۵ سازمان توسعه و همکاری‌های اقتصادی درخصوص کیفیت بالای مقررات حکومتی»[1] و اصولی که در گزارش سال ۱۹۹۷ برای وزیران کشورهای عضو سازمان توسعه و همکاری‌های اقتصادی گنجانده شده (که جنبه‌های راهبردی و نهادی محرک اصلاح مقرراتگذاری را مدنظر قرار داده است) استفاده کنند. با این وجود، این معیارهای گسترده عمدتاً بر استانداردهای حکمرانی خوب متمرکز است. هیچ چارچوب مبتنی‌بر تجربه یا تحلیل جامع، همراه با آن استانداردها وجود ندارد».

روش هزینه استاندارد، برپایه ابتکارهای مشابه از قبیل میسترال،[2] در کشورهای سازمان توسعه و همکاری‌های اقتصادی به‌طور گسترده‌ای پذیرفته شده است.

ـ بررسی عوامل ارزیابی و اطمینان از اینکه این سیاست پس از اجرا، ارزیابی می‌شود: سازمان توسعه و همکاری‌های اقتصادی مقاله‌ای را که در آن روش پیشنهادی برای ارزیابی سیاست‌ها و عملکرد مقرراتگذاری به‌کار برده شده است ارائه داده است. این عوامل باید در تدوین سیاست‌های خوب در نظر گرفته شوند.

چارچوب ارزیابی پسینی سیاست‌های مقرراتگذاری

(برگرفته از سازمان توسعه و همکاری‌های اقتصادی، ۲۰۰۲)

گام ۱ ـ ارزیابی اینکه آیا ابزارها و نهادهای سیاسی مقرراتگذاری، مطابق با استانداردهای مقرراتگذاری با کیفیت به‌کار می‌روند؟

«توجه به عملکرد سیاست‌های مقرراتگذاری که در برابر مجموعه‌ای از استانداردها، محک‌ها یا بهترین رویه‌های از پیش تعریف‌شده سنجیده می‌شود»، از قبیل توصیه‌هایی که توسط سازمان توسعه و

1. "1995 OECD Council Recommendation of High Quality of Government Regulation"
2. Mistral

همکاری‌های اقتصادی منتشر شده است.

اطمینان از اینکه «ملاحظات منطقی، عقل سلیم[۱] و امر خلاف واقع،[۲] هدایتگر توسعه استانداردها بوده‌اند. دو نمونه از چنین ملاحظاتی، این باور که توزیع پیش‌نویس مقررات برای اظهارنظر توسط ذینفعان می‌تواند نهاده قابل توجهی را برای فرآیند مقرراتگذاری فراهم کند، همچنین آماده‌سازی ارزیابی تأثیراتی که از قوانین و مقررات انتظار می‌رود». تلاش بیشتر فعالان در این رویکرد می‌تواند گردآوری، مقایسه و تحلیلی از تجارب کشورهای عضو سازمان توسعه و همکاری‌های اقتصادی با ارزیابی سیاست‌های مقرراتگذاری، از قبیل اجرای برنامه‌های ارزیابی تأثیرات مقرراتگذاری، مشاوره و مانند اینها را دربر بگیرد.

گام ۲ ـ ارزیابی اینکه آیا مقررات با اهداف خود مطابقت دارد؟

توجه به عملکرد مقررات نسبت به اهداف مورد نظر آن مقررات. اطلاعات در مورد میزان مطابقت مقررات با اهداف خود، برای بهبود تصمیم‌گیری، تخصیص منابع و پاسخگویی آینده در فرآیند مقرراتگذاری/ سیاستی ضروری است.

گام ۳ ـ ارزیابی تأثیر سیاست‌های مقرراتگذاری (ابزارها و نهادها) بر محصولات/ بروندادهای مقرراتگذاری؟

برنامه بازنگری اصلاحات مقرراتگذاری سازمان توسعه و همکاری‌های اقتصادی، مستند کرده است که سیاست‌های مقرراتگذاری پایدار دیرینه،[۳] به نفع عملکرد بهتر اقتصاد است. با این حال، در مورد هریک از قوانین و مقررات، روابطی بین استفاده از ابزارها/ نهادهای مقرراتگذاری مختلف و نتایج مقرراتگذاری، به‌طور تجربی بنا نهاده نشده است.

این رویکرد باید شامل «برقراری پیوندها بین نماگرها برای سیاست‌های مقرراتگذاری (ابزار و نهادها) از یک‌سو و نماگرهای عملکرد مقرراتگذاری ازسوی دیگر»، باشد. خروجی‌های ممکن این رویکرد، بررسی‌های ارتباط بین کاربرد ابزار مقرراتگذاری خاص از قبیل ارزیابی تأثیرات مقرراتگذاری یا مشاوره و عملکرد مقرراتگذاری، یعنی دستاورد هدف مقرراتگذاری در چارچوب زمانی و هزینه مورد انتظار، می‌باشند. برای مثال، نتایج به‌طور بالقوه می‌تواند نشان دهد که عملکرد برتر مقرراتگذاری بازار کار، زمانی نیرومندتر است که با کاربرد رویه‌های مشاوره‌ای با کیفیت پیوند خورده باشد تا به کاربرد تحلیل هزینه ـ فایده و مخالف این قضیه درباره قیمتگذاری ـ مسیر[۴] صادق است. به‌طور بالقوه، مجموعه مسیردهی‌ها را می‌توان تجمیع کرد تا که نتایج خاص بخش، نتایج برای حوزه‌های سیاستی منتخب، در میان کشورها و در طول زمان را نشان دهد.

---

۱. Commonsensical؛ «عقل سلیم»، «فهم عرفی» یا «فهم مشترک» و تعبیراتی از قبیل «باور عمومی»، «دانش همگانی»، «فهم عادی»، «عقل مشترک»، «عقل متعارف» و نظایر آن را برای ترجمه این عبارت آورده‌اند و مراد از آن، مجموعه دانش‌ها و ارزش‌هایی است که همه انسان‌ها، فارغ از قشر و طبقه و صنف خاص خود، آنها را پذیرفته‌اند. م.

۲. Counter-Factual؛ فرض کردن امری برمبنای آنچه در صورت عدم وجود یک دلیل کلیدی یا شرایط ویژه ممکن است رخ دهد و یا رخ ندهد و یا پیامد رخدادهایی که اتفاق نیافتاده است. م.

3. Longstanding
4. Road-Pricing

ـ قبول تعهد به ارزیابی تأثیرات مقرراتگذاری (RIA): تحلیل تأثیرات مقرراتگذاری (RIA)، ابزاری مهم برای مدیریت بده ـ بستان بین منافع پیش‌بینی شده مقرراتگذاری آینده و هزینه‌های آن برای نظام اداری و برای عامه مردم و اقتصاد و به‌طور خاص برای بنگاه‌های کوچک و متوسط است. به گفته کوردووا ـ نویون و جاکوبز (۲۰۰٤)، «... برنامه ارزیابی تأثیرات مقرراتگذاری در تلاش است تا به‌منظور تصمیم‌گیری، عوامل مرتبط را روشن سازد. این برنامه، نهادهای مقرراتگذار را در جهت تصمیم‌گیری‌های متوازن و توجیه اینکه یک راه‌حل (ازجمله تصمیم به اینکه هیچ کاری انجام ندهیم) برای مشکلات خاص، بر هزینه‌های اقتصادی و آثار توزیعی گسترده‌تر آن سنگینی دارد، به پیش می‌برد. سامانه ارزیابی تأثیرات مقرراتگذاری، ابزار قدرتمند مبتنی‌بر شواهد برای بهبود شفافیت، پاسخگویی و کارآیی در فرآیندهای قانونگذاری[1] است».

شواهد فراوانی وجود دارد که نشان می‌دهد مسئولیت‌پذیری ارزیابی تأثیرات مقرراتگذاری، هنگام طراحی سیاست مقرراتگذاری، مهم است. (NAO) به‌شدت از کاربرد ارزیابی تأثیرات مقرراتگذاری به‌عنوان ابزاری برای تقویت مقرراتگذاری بهتر، همان‌طور که در یکی از گزارش‌های منتشر شده خود در نوامبر ۲۰۰۱ توضیح داده‌اند، حمایت می‌کند: «ارزیابی تأثیرات مقرراتگذاری بر ارزش فرآیند سیاستگذاری می‌افزایند و می‌توانند به تحویل بهتر و سبک‌تر مقررات کمک کند. آنها تغییر چشمگیر در شیوه‌ای که سیاستگذاران از طریق پیامدهای اقدام دولت متصور می‌شوند نشان می‌دهند ... از هنگامی که آنها برنامه‌های ارزیابی تأثیرات مقرراتگذاری را معرفی کردند، هم طراحی و هم کاربرد مقررات بهبود یافت». نیروی ویژه در گزارش سالیانه ۲۰۰۱-۲۰۰۲ خود، در مورد ارزیابی تأثیرات مقرراتگذاری به‌شرح ذیل توضیح داده است: «ارزیابی‌های تأثیرات مقرراتگذاری، هزینه‌ها و منافع مقررات و جایگزین‌های آن را تشریح می‌کنند. ما بسیار محکم از ارزیابی تأثیرات مقرراتگذاری حمایت کرده و تلاش شایانی برای کمک به این دولت می‌کنیم تا که آنها را بهبود بخشد. هر کجا این ارزیابی‌ها به‌خوبی انجام شوند، به دولت در انتخاب بهترین روش برای مقابله با مشکل کمک می‌کنند. ارزیابی‌های اثر مقرراتگذاری، حقایق و فرضیات را روشن می‌سازند و این شفاف‌سازی به ذینفعان برای به چالش کشیدن آن ارزیابی‌ها در صورت لزوم کمک می‌کند. نتیجه آن، سیاستگذاری بهتر است. اداره‌های دولتی قصد دارند تا ارزیابی تأثیرات مقرراتگذاری با کیفیت بالا در مرحله اولیه فرآیند این سیاست تولید کنند. اما تمام آن اداره‌ها، این هدف را به اندازه کافی جدی نمی‌گیرند. دولت، خود هدف رعایت کامل مقررات تا پایان سال ۲۰۰۵ را تعیین کرد» (کتر، ۲۰۰٤). از هنگام توسعه ارزیابی تأثیرات مقرراتگذاری در میانه دهه ۱۹۷۰ تا سال ۲۰۰۱ میلادی، ۲۲ کشور عضو سازمان توسعه و همکاری‌های اقتصادی ارزیابی اثر مقرراتگذاری را در نظام

1. Rule-Making

قانونگذاری خود وارد کرده‌اند. همچنین در ماه ژوئن سال ۲۰۰۱، کمیسیون اروپایی رسماً برنامه ارزیابی تأثیرات مقرراتگذاری را پذیرفت (کوردووا ـ نویون و جاکوبز، ۲۰۰٤).

۲-۵-۲. مشوق‌ها، ابزارها و مدل‌های سازمانی کاهش بار مقررات

طبق نظر گروه مدیریتی رامبول[1] و مؤسسه مطالعات سیاستگذاری رشد[2] (۲۰۰۳)، چهار نوع مدل سازمانی وجود دارد که برای کاهش مقررات دست‌وپاگیر، توسط کشورهای مختلف استفاده می‌شوند:

ـ **مدل متمرکز**: مدل متمرکز با ساختار سلسله‌مراتبی، با یک واحد مرکزی مسئول تحقق هدف، سازگار است. روابط مستحکمی بین واحد مرکزی و وزارتخانه‌های صف، وجود داشته و روال‌های کاری تقریباً ساختارمند هستند.

ـ **مدل هماهنگی**: مرکز این مدل، یک واحد هماهنگ‌کننده است که مسئولیت اهداف سیاسی و پیگیری آنها در همکاری با وزارتخانه‌های صف را برعهده دارد.

ـ **مدل اقماری**: مدل اقماری مبتنی‌بر چارچوب نهادی غیرمتمرکز است که هر وزارتخانه صف، مسئول اجرای اهداف سیاسی است.

ـ **مدل واحد مستقل**: واحدهای دولتی مستقل به‌عنوان مؤسسات به‌نسبت یا کاملاً تأمین مالی شده توسط دولت، اما مستقر در خارج از سلسله‌مراتب اداره‌ها/ وزارتخانه‌ها، تعریف می‌شوند.

سیاست مقرراتگذاری، تنها در صورتی مؤثر خواهد بود که جامع بوده و توسط مقامات ارشدی که صادقانه خواهان ساده‌سازی باشند رهبری شود. این مطالعه نتیجه می‌گیرد: «... مؤسسات اختصاصی با منابع کافی و ابزارهای کارآمد، برای تغییر رفتار نهادهای دولتی و متقاعد کردن مقامات رسمی درخصوص بهبود مقررات کسب‌وکار و کاهش بارهای اداری ضروری هستند، ملاحظاتی مهم در کارهای مقدماتی برای تصویب قانون[3] هستند». کوردووا ـ نویون و جاکوبز (۲۰۰٤) ادعا کردند که با وجود تلاش‌های قابل توجه در بلژیک «هنوز بهبود چشمگیری در محیط کسب‌وکار بازتاب نیافته است ... زیرا سیاست فدرال همچنان با رویکردی تدریجی و از پایین به بالا، تحت تسلط کسانی هدایت می‌شود که بیشترین زیان را از ساده‌سازی می‌بینند».

برطبق مطالعه انجام شده توسط گروه مدیریتی رامبول و مؤسسه مطالعات سیاستگذاری رشد (۲۰۰۳)، اکثر کشورها با ایجاد مشوق‌ها برای نهادهای دولتی به‌منظور اجرای سیاست کاهش بارهای اداری، چندین ابزار مختلف را به‌طور همزمان به‌کار می‌برند و همچنین با ترکیب ابزارهای

1. PLS RAMBOLL Management
2. Institute for Growth Policy Studies
3. Law Preparatory Work

به‌کار برده شده، میزان اثربخشی این ابزارها را تحت تأثیر قرار می‌دهد. ابزارهایی که به بیشترین دفعات در میان کشورها استفاده شده است، در این مطالعه به‌شرح ذیل طبقه‌بندی می‌شود:

- آموزش،
- کمک به ارزیابی تأثیرات مقرراتگذاری،
- پایش بارهای اداری،
- پایش رعایت مقررات،
- ارزشیابی (کنترل کیفیت) ارزیابی اثر مقرراتگذاری،
- کنترل و «فیلترینگ منابع اطلاعاتی»[1] در مرحله پایانی آماده‌سازی مقدمات قانونگذاری،
- تمهیدات اقتصادی و بودجه‌ای با هدف کنترل گسترش بارهای اداری مقرراتگذاری.

گروه مدیریتی رامبول و مؤسسه مطالعات سیاستگذاری رشد (۲۰۰۳) تأکید کرد که راهبردهای استفاده شده برای کاهش بارهای اداری باید رویکرد حمایتی را با رویکرد کنترلی متوازن کند:

- «رویکرد حمایتی با استفاده از ابزارهای «نرم» مانند کمک، راهنمایی و آموزش، مشخص می‌شود. با این منطق که وزارتخانه‌های صف از طریق ارتباطات و آموزش کاربردی، به یک منحنی یادگیری وارد خواهند شد که نهایتاً به آگاهی بیشتری از اهمیت کاهش بارهای اداری و لذا به مقررات کسب‌وکار بهتر خواهد انجامید.

- رویکرد کنترلی، بیش از هر چیز ابزاری برای پایش، کنترل و نفوذ بر آماده‌سازی مقدمات تصویب قانون و فرآیندهای ساده‌سازی است. تمرکز بر ابزارهایی از قبیل ارزیابی عملکرد وزارتخانه‌های صف و رویکردهای مدیریت برمبنای هدف، ازجمله تعیین عملکرد و هدف، سنجش و حتی اِعمال مجازات‌ها در صورت نرسیدن به اهداف است».

سازوکارهای بازخورد که ارتباط بین سطح سیاسی و کیفیت مقررات کسب‌وکار برقرار می‌کند، پایشی از روند توسعه بارهای اداری ایجاد شده توسط مقررات و مشاهده‌پذیری تلاش‌ها و عملکردهای متعهد شده برای بهبود کیفیت مقررات کسب‌وکار هستند. «اقدامات ابتکاری مشاهده‌پذیر عبارتند از: به‌عنوان نمونه، انتشار گزارش‌ها و مقالات پژوهشی، گزارش‌های سالیانه برای اطلاع‌رسانی به عموم مردم و/ یا ذینفعان درباره نتایج تلاش‌ها به‌منظور بهبود کیفیت مقررات کسب‌وکار و ارتباط با رسانه‌ها و پوشش رسانه‌ای. ... اقدامات ابتکاری مشاهده‌پذیر مختلف در دسترس، ممکن است در مقیاسی در نظر گرفته شود که بین حالت نهادینه شده[2] یا نهادینه نشده[3] تغییر می‌کند» (گروه مدیریتی رامبول و مؤسسه مطالعات سیاستگذاری رشد، ۲۰۰۳).

---

1. Gate Keeping
2. Institutionalized
3. Non-Institutionalized

۳-۵-۲. راه‌حل‌های دیجیتالی

راه‌حل‌های دیجیتالی، ابزار پشتیبان برای بهینه‌سازی برونداد مقرراتگذاری هستند و اطمینان از اینکه قوانین، با بیشترین کارآیی در میان کاربران نهایی اجرا می‌شود. مراجع دولتی باید از راه‌حل‌های دیجیتالی به‌منظور بهبود جریان اطلاعات بین مراجع ذیصلاح و کسب‌وکارها استفاده کنند. گروه مدیریتی رامبول و مؤسسه مطالعات سیاستگذاری رشد (۲۰۰۳) پنج سطح متفاوت از راه‌حل‌های دیجیتالی را نشان دادند. هر مرحله، کارکردهای جدید و به‌طور فزآینده پیشرفته را به این راه‌حل‌ها افزوده است:

- انتشار اطلاعات بر روی وب‌سایت‌ها،
- معاملات دوسویه از طریق اینترنت،
- پورتال‌های وب،
- استفاده مجدد و کارآ از اطلاعات در بخش دولتی،
- خدمات اینترنتی مطابق خواسته فرد.

توجه به این نکته مهم است که الزامات دیجیتالی کردن به تنهایی چاره کار نیست. الزامات دیجیتالی کردن می‌تواند دوباره‌کاری را کاهش دهد، اما تنها درصورتی‌که اداره‌های دولتی دسترسی به اطلاعات را به اشتراک بگذارند. علاوه‌بر این، مشکل صرفاً قالب کاغذی نیست؛ بلکه مشکل، اغلب درخصوص محتوای آن چیزی است که مورد تقاضا بوده است. (کمیته کاری کسب‌وکارهای کوچک، ۱۹۹٤).

۴-۵-۲. بنگاه‌های کوچک

دفتر هیئت دولت در انگلستان ضروری دانسته است که «تمام ارزیابی‌های تأثیرات مقرراتگذاری باید مشمول «آزمون اثر بنگاه‌های کوچک»[1] باشند، بجز در جایی که طرح‌های پیشنهادی صرفاً خدمات دولتی را تحت تأثیر قرار می‌دهد» (کتر، ۲۰۰٤). دفتر هیئت دولت انگلستان توصیه کرده است که اداره‌های دولتی در ابتدا این ایده و طیفی از گزینه‌ها با کسب‌وکارهای کوچک را آزمون کنند. اگر تصور می‌شود این نتیجه ناچیز است، آنگاه اداره‌های دولتی باید در مورد شکلی از سیاست انتخاب شده با SBS برای بخشی از ارزیابی‌های تأثیرات مقرراتگذاری به توافق برسند. اگر انتظار می‌رود این تأثیر قابل توجه باشد، آنگاه اداره دولتی باید گروه‌های متمرکز بر کسب‌وکار کوچک را که به استخراج شیوه‌هایی با کمترین مقررات دست‌وپاگیر برای ارائه سیاست منتخب کمک خواهد کرد، دور یکدیگر جمع کند. اگر این پیشنهاد سیاستی به‌عنوان نتیجه‌ای از مشاوره عمومی اساساً تغییر کرده

1. “Small Firms’ Impact Test”

باشد، گروه‌ها/ هیئت‌های متمرکز بر کسب‌وکار باید مجدداً گرد هم آیند. انگلستان دارای تعدادی از آستانه‌ها و معافیت‌های مربوط به بنگاه‌های کوچک است. (کتر، ۲۰۰٤). این آستانه‌ها و معافیت‌ها در دسته‌های زیر جای می‌گیرند:

- به رسمیت شناختن اتحادیه،
- اطلاعات و مشاوره،
- طرح مرخصی زایمان[۱] و والدین،[۲]
- قانون تبعیض علیه ازکارافتادگی:[۳] مفاد قانونی مربوط به اشتغال،
- مشاوره در مورد افزونگی‌های دسته‌جمعی،
- پرداخت حق زایمان قانونی (SMP)،[٤]
- اعلام مکتوب رویه‌های انضباطی،
- مستمری بازنشستگی ذینفعان،
- بهداشت و ایمنی،
- اطلاعات،
- تجارت.

سازمان توسعه و همکاری‌های اقتصادی کتابی تحت عنوان از مقررات دست‌وپاگیر به‌سوی مقررات هوشمند (استفاده از فناوری اطلاعات): ساده‌سازی مقررات اداری در کشورهای عضو سازمان توسعه و همکاری‌های اقتصادی[٥] منتشر کرده است و درباره ابزارها و اقدامات مختلفی است که کشورهای مختلف برای کاهش مقررات دست‌وپاگیر و وضع مقررات کارآمدتر استفاده کرده‌اند (بانک جهانی، ۲۰۰۵). این کتاب، مروری اجمالی از ده اقدام ابتکاری برای اصلاح محیط مقرراتگذاری برای کسب‌وکارهای کوچک ارائه داده است:

- ابتکارهای صرفه‌جویی در وقت،
- بازنگری خدمات حقوق و دستمزد،[٦]
- آزمون موفقیت یا شکست در آینده[۷] بنگاه‌های کوچک،
- تحرک‌بخشی به مشارکت‌های کسب‌وکار محلی،

---

۱. Maternity Leave؛ مرخصی زایمان برای زنان در دوره حاملگی داده می‌شود. م.

۲. Parental Leave؛ مرخصی‌ای که به مردان بعد از زایمان زن و برای مراقبت از او تعلق می‌گیرد. م.

۳. Disability Discrimination؛ تبعیض منفی علیه شخصی به‌دلیل اینکه او ناتوانی جسمی دارد. این عمل خلاف قانون بوده و قانونی برای محافظت از معلولین تحت عنوان «تبعیض معلولیت» در سال ۱۹۹۲ به تصویب رسیده است. م.

٤. Statutory Maternity Pay؛ مبلغی است که توسط کارفرما به‌صورت هفتگی به کارکنان بابت زایمان پرداخت می‌شود. م.

5. From Red Tape to Smart Tape: Administrative Simplification in OECD Countries

6. Carter Review of Payroll Services

7. Litmus Test

ـ حل اختلاف[1] و مرخصی والدین،

ـ ازکارافتادگی،

ـ گزارش نیروی ویژه مقرراتگذاری بهتر برای مغازه‌داران خرد،[2]

ـ استانداردهای مواد غذایی و الزامات برچسب‌گذاری مواد غذایی،

ـ قانون عوارض تغییرات اقلیمی،[3]

ـ لایحه بهداشت و ایمنی محیط کار.[4]

۵-۵-۲. مقررات خاص

بانک جهانی، انتشارات دانشگاه آکسفورد و شرکت مالیه بین‌المللی[5] (بانک جهانی، ۲۰۰۵)، در مطالعه مشترک خود چندین راهکار ساده و بسیار مؤثر را به‌شرح ذیل معرفی کرده‌اند:

• اصول مقرراتگذاری خوب[6] راه‌حل‌های ساده و کشورهایی که آن راه‌حل‌ها نتیجه داده‌اند

شروع کسب‌وکار

ـ ثبت به‌عنوان فرآیندی اداری (کانادا، شیلی، ایتالیا، صربستان و مونته‌نگرو)

ـ استفاده از شماره شناسایی واحد (بلژیک، استونی، مراکش و ترکیه)

ـ عدم نیاز به حداقل سرمایه (بوتسوانا، ایرلند، تانزانیا و تایلند)

ـ امکان پذیرفتن درخواست‌های الکترونیکی (لتونی، مولداوی، سوئد و ویتنام)

ـ قراردادهای ثابت برای مدت زمان طولانی (اتریش، کاستاریکا، دانمارک و مالزی)

استخدام و اخراج کارکنان

ـ دستمزدهای کارآموز[7] برای کارکنان جوان (شیلی، اکوادور، فنلاند و تونس)

ـ مازاد نیروی کار به‌عنوان زمینه‌ای برای اخراج (ارمنستان، بوتسوانا، لبنان و روسیه)

ـ تعدیل پرداخت بابت انفصال از خدمت برای نیروی کار مازاد (فنلاند، ماداگاسکار، نامیبیا و اروگوئه)

---

1. Dispute Resolution
2. Better Regulation Task Force Small Shopkeepers Report

۳. Climate Change Levy؛ این قانون در اول آوریل ۲۰۰۱ در انگلستان وضع شد. این عوارض محدودیت‌هایی کمّی بر سوخت وضع می‌کنند به‌طوری‌که نرخ مالیات ۰/۴۳ پنی در هر کیلووات مصرف الکتریسیته، ۰/۱۵ پنی برای هر کیلووات گاز طبیعی، ۱/۱۷ پنی برای هر کیلوگرم سوخت جامد و ۰/۹۶ پنی برای هر کیلوگرم گاز مایع می‌باشد.

٤. Health and Safety Bill؛ در سال ۱۹۷۰ میلادی کنگره آمریکا اعلام کرد که اقدامات انجام شده در رابطه با ایمنی و بهداشت حرفه‌ای ـ ازجمله ضوابط مربوط به جبران خسارت و آسیب‌های جانی کارکنان ـ کافی نیست و ازاین‌رو قانون ایمنی و بهداشت کار به تصویب رسید.

5. International Finance Corporation
6. Good Regulation

۷. Apprentice wage؛ پرداختی است به کارفرمایانی که کارآموزان یا شاگردان واجدالشرایط را با ازکارافتادگی ـ که به‌طور معمول به سختی دوره کارآموزی مصوب به‌دست می‌آوردند ـ استخدام می‌کنند، یا کارفرمایانی که درحال حاضر یک کارآموز یا شاگرد را که در طول دوره کارآموزی خود، ازکارافتاده شده و نیاز به کمک دارد استخدام می‌کنند. م.

ثبت مالکیت

ـ ادغام رویه‌ها در اداره ثبت (لیتوانی، نروژ و تایلند)

ـ ادغام یا پیوند دفاتر ثبت و ممیزی اراضی مزروعی و اموال غیرمنقول (استرالیا، هلند و اسلواکی)

ـ اجرای ثبت الکترونیکی (ایتالیا، نیوزیلند و سنگاپور)

ـ تکمیل دفتر ثبت و ممیزی اراضی و املاک (اتریش، جمهوری چک، دانمارک و ایرلند)

اجرای قراردادها

ـ دادرسی‌های اختصاری[1] برای وصول بدهی (بوسنی، فنلاند، لیتوانی و فیلیپین)

ـ نظام مدیریت تنظیم دعاوی[2] در دادگاه‌ها (هند، مالزی، اسلواکی و ایالات متحده)

ـ فرجام‌خواهی‌ها محدود شده است (بوتسوانا، شیلی، استونی و یونان)

ـ اجرای قانون به خارج از دادگاه ارجاع داده می‌شود (مجارستان، ایرلند، هلند و سوئد)

دریافت اعتبارات

ـ حمایت‌های حقوقی در قانون وثیقه (آلبانی، نیوزیلند، اسلواکی و ایالات متحده)

ـ عدم محدودیت بر روی دارایی‌ها برای تحویل به‌صورت وثیقه (استرالیا، سنگاپور و انگلستان)

ـ به اشتراک‌گذاری اطلاعات اعتباری مثبت (آلمان، هنگ‌کنگ، چین و مالزی)

ـ قوانین حفاظت از داده‌ها برای اطمینان از کیفیت آنها (آرژانتین، بلژیک و ایالات متحده)

حمایت از سرمایه‌گذاران

ـ طرح دعاوی نیابتی[3] مجاز است (شیلی، جمهوری چک، کره و نروژ)

ـ سرمایه‌گذاران نهادی فعال هستند (شیلی، کره، انگلستان و ایالات متحده)

ـ افشای مالکیت خانواده و مالکیت غیرمستقیم (دانمارک، سوئد، تایلند و تونس)

ـ دسترسی عمومی به داده‌های مالکیت و مالی (آلمان، لهستان و آفریقای جنوبی)

تعطیلی کسب‌وکار

ـ به اجرا گذاشتن وثیقه در کشورهای فقیر متمرکز است (ارمنستان، کنیا، نپال و پاراگوئه)

ـ کارشناسی تخصصی در دادگاه‌ها (کلمبیا، هند، لتونی و تانزانیا)

ـ فرجام‌خواهی‌ها محدود هستند (استرالیا، استونی، مکزیک و رومانی)

ـ پرداخت به مدیران برای به حداکثر رساندن ارزش بنگاه (دانمارک، ژاپن، اردن و مالزی)

---

1. Summary Proceedings

۲. Case management؛ که به «مدیریت رسیدگی و پیگیری» یا «مدیریت دعاوی» نیز ترجمه شده است. مرحله‌ای مقدماتی در طرح دعوی که شکایت ناقص را در بدو امر نمی‌پذیرند و پس از رفع نقص ابتدایی که یکی از موارد آن سمت خوانده و دادگاه صالح است، دعوی استماع می‌شود. م.

۳. Derivative suit؛ دادخواهی فرعی یا اقامه دعوی اشتقاقی.

۳. روش‌شناسی سنجش

۱-۳. مسائل مربوط به سنجش بار مقرراتگذاری

هنگام تصمیم‌گیری در این باره که چه چیزی سنجیده شود، ضرورت ملاحظه انواع مسائل وجود دارد.

۱-۱-۳. مقررات توانمندساز در برابر مقررات بازدارنده

«ارزیابی بار مقرراتگذاری برای دو نوع از مقررات متفاوت است. برای مقررات توانمندساز، مسئله صرفاً تعیین این نکته است که آیا رویه‌های تجویز شده، دشوارتر از حد ضرورت هستند. برای مقررات بازدارنده، نیاز به تحلیل دقیق‌تری است؛ اثرگذاری بر کسب‌وکارها باید در برابر اهداف مقرراتگذاری و کارآمدی آنها در تأمین آن اهداف وزن داده شود». (وزارت صنایع کانادا، ۲۰۰۳). برای مثال، آماده‌سازی برنامه SR&ED،[۱] بخشی از اظهارنامه مالیاتی[۲] شرکت را که می‌تواند بسیار وقت‌گیر باشد طلب می‌کند. با این حال، باید برای بنگاه، منفعت از هزینه بیشتر باشد تا بنگاه آن را انجام دهد. در این مورد، آیا بار مقرراتگذاری شامل هزینه تجهیز بایگانی، هزینه مرتبط با آماده‌سازی و تجهیز بایگانی بیش از آنچه برای دستیابی به اهداف آن مورد نیاز است می‌باشد، یا بدون هیچ هزینه‌ای است؟

۲-۱-۳. مقرراتگذاری داوطلبانه

شبکه ارتباطی تشکیل شده توسط انگلستان، نروژ، سوئد، دانمارک، بلژیک و هلند در سال ۲۰۰۳ تصمیم گرفت بارهای مالی اداری مرتبط با مقرراتگذاری داوطلبانه را در نظر بگیرد. (کمیسیون اروپا، ۲۰۰٤).

۳-۱-۳. دامنه رسیدگی

مهم است که بررسی شود آیا هزینه فقط باید شامل هزینه‌های رعایت تعهدات اطلاعات وضع شده دولتی باشد، یا باید برخی هزینه‌های اضافی مانند به‌هنگام نگاه داشتن همراه با تغییر مکرر مقررات، هزینه فرجام‌خواهی، چالش‌ها، اِعمال نفوذ را نیز شامل شود. (سازمان توسعه و همکاری‌های اقتصادی، SCM، ۲۰۰۵).

---

۱. Scientific Research and Experimental Development (SR&ED)؛ برنامه آزمایش‌های علمی و توسعه تجربی، برنامه‌ای شامل انگیزه معافیت‌های مالیاتی برای بنگاه‌هایی است که در این موارد هزینه می‌کنند. م.

۲. tax return؛ در نظام‌های مالیاتی ممالک پیشرفته، کارکرد اصلی و فلسفه تسلیم اظهارنامه مالیاتی، پرداخت مالیات نیست بلکه عمدتاً پس گرفتن مالیات است به همین دلیل اظهارنامه را (tax return) (برگشت مالیات) نام نهاده‌اند. م.

۴-۱-۳. هزینه‌های تعدیل

این شبکه ارتباطی شکل گرفته توسط انگلستان، سوئد، دانمارک، بلژیک و هلند در سال ۲۰۰۳، تصمیم گرفت که «هرچند هزینه‌های تعدیل به‌عنوان بارهای اداری تعریف می‌شوند، خود آنها نباید در سنجش گنجانده شده باشند. سنجش تنها بر روی هزینه‌های جاری مقررات، یعنی هزینه‌هایی که تکراری هستند، متمرکز می‌شود» (کمیسیون اروپا، ۲۰۰٤).

۵-۱-۳. هزینه‌های کارآیی

تأثیر بارهای مقرراتی بر کارآیی و نوآوری شرکت، کاملاً مورد تأیید هستند. سنجش این هزینه‌ها، دشوار است، «چراکه این هزینه‌ها اغلب در فرآیند تولید ضرایب طراحی محصول گنجانده می‌شوند و ازاین‌رو به‌سختی ارزشگذاری می‌شوند» (سازمان توسعه و همکاری‌های اقتصادی، ۲۰۰۱).

۶-۱-۳. هزینه‌های رعایت مقررات

در مطالعه‌ای چند ـ کشوری توسط سازمان توسعه و همکاری‌های اقتصادی، تأکید می‌کند درحالی که هزینه‌های رعایت مقررات به‌لحاظ مفهومی راحت‌تر از هزینه‌های کارآیی مقررات سنجیده می‌شوند، سنجش عملی با توجه به این واقعیت که آنها به‌طور مستقیم با الزامات مقرراتگذاری مرتبط هستند هنوز دشوار است، چراکه «شرکت‌ها این هزینه‌ها را درون سامانه اطلاعات مدیریت خود پایش نمی‌کنند». (سازمان توسعه و همکاری‌های اقتصادی، ۲۰۰۱). در نتیجه، پتانسیل قابل ملاحظه‌ای برای اضافه برآورد یا کم برآورد کردن وجود دارد. «عده‌ای ممکن است برای «اهداف سیاسی»، ازجمله برای تخریب دولت، یا برای رسیدن به کاهشی در هزینه‌های رعایت مقررات، در این هزینه‌ها مبالغه کنند ... عده‌ای دیگر ممکن است آن هزینه‌ها را صرفاً به‌دلیل عدم آگاهی یا ناتوانی در به‌خاطر آوردن تمامی تشریفات اداری و کاغذبازی‌هایی که به‌طور روزمره متعهد به رعایت مقررات هستند، کمتر از حد برآورد کنند» (سازمان توسعه و همکاری‌های اقتصادی، ۲۰۰۱).

۷-۱-۳. متمایز کردن اطلاعات مدیریت از اطلاعات مقرراتگذاری

«شرکت‌ها، گستره‌ای از تشریفات اداری را در مواجهه با تعهدات ناشی از مقررات، انجام می‌دهند. برخی از این تشریفات اداری، اطلاعات باارزشی را فراهم کرده و شرکت برخی از آن اطلاعات را برای اهداف خود متعهد می‌شود، حتی اگر هیچ مقرراتگذاری وجود نداشته باشد. جدا کردن این فعالیت‌ها از فعالیت‌های رعایت مقررات، امری دشوار است» (سازمان توسعه و همکاری‌های اقتصادی، ۲۰۰۱).

۸-۱-۳. رویکرد «از بالا به پایین» در برابر رویکرد «از پایین به بالا»

اساساً دو روش برای سنجش بارهای مقرراتگذاری وجود دارد: رویکردهای «از بالا به پایین» و رویکردهای «از پایین به بالا». رویکردهای از بالا به پایین نوعاً نظرسنجی‌های سازمان‌ها را دربرمی‌گیرند. رویکردهای از پایین به بالا نوعاً، بحث‌های عمیق را با تعداد کمتری از افراد و گروه‌ها و موردکاوی‌ها برای آزمون تأثیرات مقررات خاص، شامل می‌شود. جدول زیر، خلاصه‌ای از تفاوت‌های پایه‌ای بین دو رویکرد را ارائه می‌دهد (نیجسن و ولینگا، ۲۰۰۲):

جدول ۷. مروری بر رویکردها و مشخصه‌های اصلی آنها، به‌منظور ارزیابی بارهای اداری

جنبه‌ها	رویکرد از بالا به پایین	رویکرد از پایین به بالا
اصل پایه‌ای	واحد: مؤسسه اقتصادی	واحد: قوانین/ مقررات
پوشش‌دهی حوزه‌های سیاستگذاری	تمام حوزه‌های سیاستگذاری	یک حوزه سیاستگذاری
سطح/ میزان تجمیع[1]	بالا	پایین
ابزار تحقیق	پرسشنامه پستی[2]	مصاحبه با کارشناسان[3] و مباحثه‌های گروهی

نقاط قوت و ضعف نسبی روش‌های مختلف در جدول زیر خلاصه شده است (نیجسن و ولینگا، ۲۰۰۲):

جدول ۸. نقاط قوت و ضعف نسبی روش‌های مختلف

جنبه‌های مرتبط	از بالا به پایین[1]	از پایین به بالا[2]
سطح نمایندگی به‌وسیله مؤسسات نمونه	+	−
کل دامنه حوزه‌های سیاستگذاری	+	−
مروری سریع از بارهای اداری به‌وسیله حوزه سیاستگذاری	+	−
ارزیابی پیشینی	+	+
راه‌حل‌های اساسی	−	+
ارزیابی پسینی	−	+
ارزیابی گزینه‌های دیگر	−	+
صحت نتایج	−	+
پذیرش نتایج	−	+
هزینه تحقیقات در یک کشور اتحادیه اروپا	+	−
هزینه تحقیقات در چندین کشور اتحادیه اروپا در مورد مقرراتگذاری هماهنگ	−	+

۱. براساس پرسشنامه. مؤسسه، واحد سنجش است.

۲. براساس مصاحبه با کارشناسان (یا روش زمان‌سنجی) به‌همراه مباحثه‌های گروهی، قانون یا مقررات خاص، واحد سنجش است.

+ = مزیت یا نقطه قوت.

− = عدم مزیت یا نقطه ضعف.

1. Level of Aggregation
2. Mail Questionnaire
3. Expert Interview

۲-۳. سنجش منافع مقرراتگذاری

هزینه‌های مقرراتگذاری، تنها بخشی از این معادله هستند. مقررات دارای اهداف اقتصادی و اجتماعی هستند. ازاین‌رو، اگر تحلیلی منطقی از این مسئله ارائه شود، به‌ویژه هنگامی که از رویکرد کلان استفاده می‌شود، سنجش منافع نیز مفید است (وزارت صنایع کانادا، ۲۰۰۳).

اداره کسب‌وکارهای کوچک ایالات متحده در گزارش سال ۱۹۹۵ به مجلس نمایندگان این کشور، سنجش منافع را کنار گذاشت. این گزارش ادعا کرد که هیچ تحقیق جامعی وجود ندارد که منافع در دسترس را برآورد کرده باشد و اینکه تقریباً غیرممکن است تا منافع در میان افراد و کسب‌وکارهای متأثر شده، تخصیص یابد. این گزارش تأکید کرد که صرفنظر از منافع حاصل از مقررات معین، وجود تأثیر هزینه نامتناسب بر بنگاه‌های کوچک‌تر، برای سیاستگذاران مهم است. مشخصاً اندازه، ماهیت و روند آثار نامتناسب، باید سیاستگذاران را وادار به یک واکنش سیاستی کند (وزارت صنایع کانادا، ۲۰۰۳).

۳-۳. اقدامات ابتکاری برای سنجش

سازمان توسعه و همکاری‌های اقتصادی (۲۰۰۵)، تحلیلی از مطالعات مختلف در مورد اقدامات ابتکاری سنجش ارائه داده است. جدول خلاصه این ابتکارها در پیوست (ج) قرار دارد.

۱-۳-۳. مطالعه سال ۲۰۰۱ سازمان توسعه و همکاری‌های اقتصادی

سازمان توسعه و همکاری‌های اقتصادی، طبقات اصلی بارهای مقرراتگذاری را شناسایی کرده که در جدول زیر نشان داده شده است. سازمان توسعه و همکاری‌های اقتصادی برای اجتناب از برخی از بزرگ‌ترین مشکلات در اندازه‌گیری هزینه‌های رعایت مقررات، تصمیم گرفت تا عمدتاً بر هزینه‌های رعایت مقررات اداری مداوم متحمل شده توسط کسب‌وکارها، متمرکز شود. این نوع از هزینه‌ها احتمالاً مشهودترین هزینه‌ها بوده و به‌راحتی اندازه‌گیری می‌شوند و مطالعات گذشته آنها را قابل توجه تشخیص داده‌اند. روش‌شناسی مقرون به‌صرفه برای اندازه‌گیری این هزینه‌های پس از وقوع (گذشته‌نگر)، مورد نیاز بوده است. سازمان توسعه و همکاری‌های اقتصادی (۲۰۰۱) دو روش گسترده را مورد بررسی قرار داده است: «رویکردهای از پایین به بالا» و «رویکردهای از بالا به پایین». «سازمان توسعه و همکاری‌های اقتصادی پس از مشورت‌های گسترده با کشورهای عضو، کسب‌وکارها و کارشناسان شامل بررسی سایر نظرسنجی‌های کسب‌وکارهای دیگر، تصمیم گرفت تا برای اجرا از طریق مشارکت مشترک شرکای ملی در هر کشور، از «رویکرد از بالا به پایین» مبتنی‌بر بررسی کسب‌وکار چند ـ کشوری استفاده کند» (سازمان توسعه و همکاری‌های اقتصادی، ۲۰۰۱).

ویژگی‌های کلیدی این مطالعه به‌صورت زیر خلاصه شده است:

ـ فقط مؤسسات کوچک و متوسط، در نمونه گنجانده شده بودند تا احتمال اینکه یک فرد آگاه قادر باشد به سؤالات پاسخ دهد، افزایش یابد.

ـ این نظرسنجی تنها سه حوزه از مقرراتگذاری را دربر می‌گیرد (پیش‌بینی مالیاتی، اشتغال و محیط‌زیستی). این حوزه‌ها در مطالعات دیگر به‌عنوان مهمترین حوزه‌های مقرراتگذاری با توجه به هزینه‌های کسب‌وکار شناسایی شده‌اند.

ـ نظرسنجی بر اندازه‌گیری هزینه‌های مستقیم رعایت مقررات اداری که شرکت‌ها هنگام مطابقت یافتن با مقررات متحمل می‌شوند، متمرکز شد. این نظرسنجی، زمان و پول صرف شده توسط شرکت‌ها برای تشریفات و کاغذبازی‌های اداری مرتبط با رعایت مقررات را پوشش می‌دهد. این نظرسنجی هزینه‌های رعایت مقررات غیراداری، به‌عنوان مثال هزینه‌های سرمایه پرداخت شده توسط کسب‌وکار از قبیل سرمایه‌گذاری و تجهیزات مورد نیاز برای رعایت مقررات، را شامل نمی‌شود هر چند که این هزینه‌های درنظر گرفته نشده، ممکن است بزرگ‌تر و با اهمیت اقتصادی بیشتری باشد.

شکل ۱. مقولات اصلی بارهای مقررات

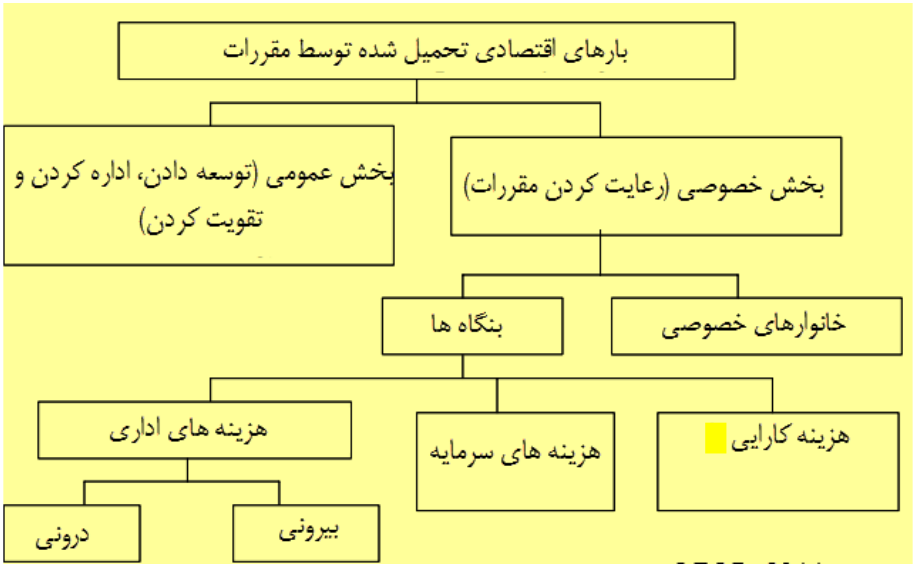

Source: OECD, 2011.

«این نظرسنجی در ۱۱ کشور، بین ماه آوریل ۱۹۹۸ و ماه مارس ۱۹۹۹، انجام شده بود. از میان ۲۲۵٤٤ بنگاه کوچک و متوسط، با نمونه‌ای کامل از ۷۸۵۹ مشاهده مورد بررسی قرار گرفتند ... این نمونه، شرکت‌های کوچک و متوسط را در سه اندازه نیروی کار (۱–۱۹، ۲۰–٤۹ و ۵۰–٤۹۹)

و در هر دو بخش تولیدی و خدماتی پوشش داده است» (سازمان توسعه و همکاری‌های اقتصادی، ۲۰۰۱).

۲-۳-۳. سازمان توسعه و همکاری‌های اقتصادی: مدل هزینه استاندارد

چنانکه در «تابلوی ثبت امتیازات مقررات دست‌وپاگیر سازمان توسعه و همکاری‌های اقتصادی» ارائه شد، گستره‌ای از روش‌ها برای اندازه‌گیری بارهای اداری در دسترس است. مدل هزینه استاندارد[۱] (SCM)، مدلی تکامل یافته براساس مدل میسترال هلند،[۲] روش‌شناسی ممتازی را ارائه داده که از برخی مشکلات مرتبط با روش‌های دیگر، که درحال حاضر در تعدادی از کشورها به‌کار برده می‌شود (هلند)، اجتناب می‌کند و «موقعیت» به‌نسبت دقیقی از بارهای مقررات را ممکن می‌سازد. (سازمان توسعه و همکاری‌های اقتصادی، ۲۰۰۵).

ویژگی‌های اصلی رویکرد SCM عبارت است از:

ـ ارائه روش‌شناسی برای برآورد هزینه‌های ارائه مجموعه‌ای مشخص از نتایج،

ـ تعیین اینکه کدام فعالیت‌های اداری به‌منظور ارائه این نتایج، مورد نیاز هستند.

مدل SCM، بارهای اداری را به‌عنوان هزینه تحمیلی بر کسب‌وکارها، هنگام اجابت تعهدات اطلاعاتی منتج از مقررات دولتی، تعیین می‌کند. کسب‌وکارها برای اجابت این تعهدات اطلاعاتی، بایستی مقدار معینی کار اداری که منجر به هزینه می‌شود انجام دهند. هدف از این مدل، تعیین میزان این هزینه‌هاست. برطبق مطالعه سازمان توسعه و همکاری‌های اقتصادی (۲۰۰۵)، تعیین میزان بارهای اداری در رویکرد SCM، اساساً در پنج گام انجام می‌شود:

ـ «ترسیم نقشه» مقررات، با شناسایی تعهدات اطلاعاتی مربوط به کسب‌وکارها،

ـ شناسایی کسب‌وکارهای تحت تأثیر قرار گرفته به‌وسیله مقررات معین؛ طبقه‌بندی کسب‌وکارها در بخش‌های مرتبط،

ـ شناسایی و مصاحبه با کسب‌وکارهایی که «نمونه بارزی» از بخش‌های خاص هستند. کسب اطلاعات در مورد کسانی که فعالیت‌های اداری ضروری برای اجابت تعهدات اطلاعاتی را انجام می‌دهند،

ـ محاسبه بارهای مقررات با استفاده از برآورد هزینه‌های دستمزدی برای کسب‌وکارها و اطلاعات در مورد اینکه هرچند وقت یکبار این اطلاعات و توسط چه تعداد شرکت تحویل داده شود،

ـ گزارش‌دهی این نتایج.

---

۱. Standard Cost Model؛ شبکه بین‌المللی مدل هزینه استاندارد، شامل یک گروه بین‌المللی است که طی همکاری با یکدیگر، به تبادل دانش و تجربیات در زمینه کاربرد «مدل هزینه استاندارد» می‌پردازند و هدف آنها کاهش هزینه‌های غیرضروری اداری و تشریفات است.

2. Dutch Mistral-model

شکل ۲. اجزای اصلی مدل هزینه استاندارد

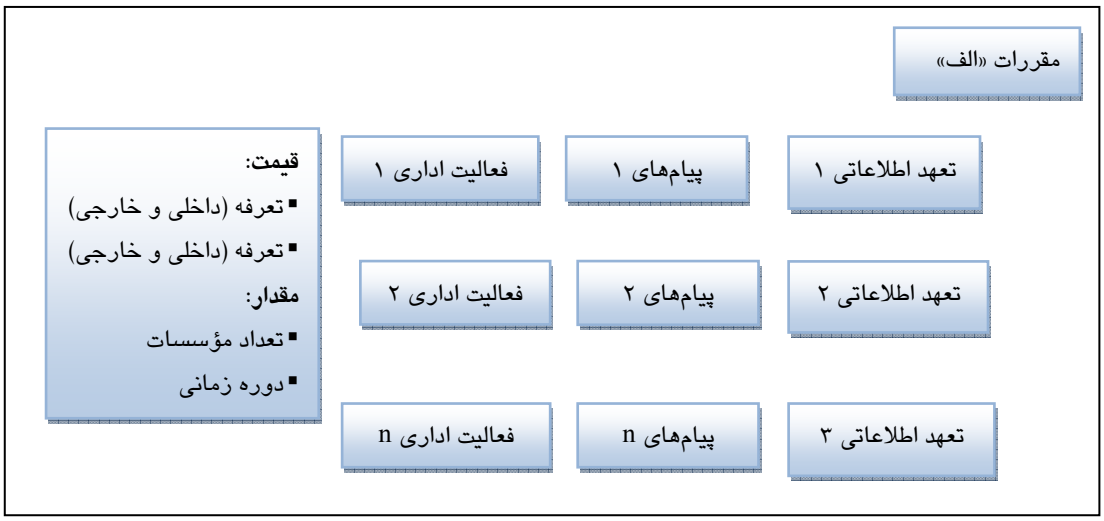

مأخذ: سازمان توسعه و همکاری‌های اقتصادی، ۲۰۰۵.

اگرچه این مدل بر «مبنای منفرد»[1] در چندین کشور به‌طور موفقیت‌آمیزی به‌کار برده شد، تعدادی از محدودیت‌ها و مشکلات احتمالی در مدل SCM مشاهده می‌شود، که به‌ویژه مربوط به زمانی است که از SCM برای سنجش و مقایسه بارهای مالی در میان کشورها استفاده می‌شود (سازمان توسعه و همکاری‌های اقتصادی، ۲۰۰۵):

ـ تفاوت ساختارهای سیاسی و سازمانی کشورها، با وجود امکان افزایش برخی مسائل سنجش عملی، به‌نظر نمی‌رسد باعث هرگونه مشکل بنیادی برای استفاده از مدل SCM شود.

ـ تفاوت در سنت‌های حقوقی و اختلاف‌های مرتبط با اجرای مقررات و صلاحیت اختیاری، ممکن است به ارزیابی گمراه‌کننده‌ای از بارهای مقررات بیانجامد.

ـ وجود برخی ابهامات در تعریف «کسب‌وکارها». SCM در کاربرد جاری به‌نظر می‌رسد بررسی مؤسسات غیرانتفاعی، همچنین کسب‌وکارهایی که به‌طور جزئی یا کامل متعلق به بخش دولتی هستند را مستثنا کرده است.

۳-۳-۳. چارچوب برنامه میسترال

دولت هلند در سال ۱۹۹٤، برنامه‌ای تحت عنوان میسترال (ابزار سنجش بارهای اداری)[2] را شروع کرد و توصیه کرد که «همه وزارتخانه‌ها باید هنگام رعایت سیاست برای کاهش بارهای اداری تحمیل شده بر کسب‌وکارها، از نتایج سنجش‌های میسترال استفاده کنند. تاکنون از تحقیقات EIM برای انجام سنجش‌های خط مبنا از طرف وزارت دارایی، وزارت امور اقتصادی، وزارت امور

1. “Individual Basis”
2. Mistral (Measuring Instrument Administrative Burdens)

اجتماعی و اشتغال، وزارت دادگستری و وزارت بهداشت، رفاه و ورزش هلند استفاده شده است. از سال ۱۹۹۹، مؤسسه EIM همچنین مسئول پایش ملی بارهای اداری برای تمام حوزه‌های سیاستگذاری است» (نیجسن و ولینگا، ۲۰۰۲).

هدف، فقط سنجش مالی تشریفاتی است که مؤسسات در صورت عدم وجود هیچ قانونی، انجام نمی‌دهند (کادر ۵ در شکل زیر).

شکل ۳. چارچوب مفهومی انواع فعالیت‌های اداری برای مؤسسات

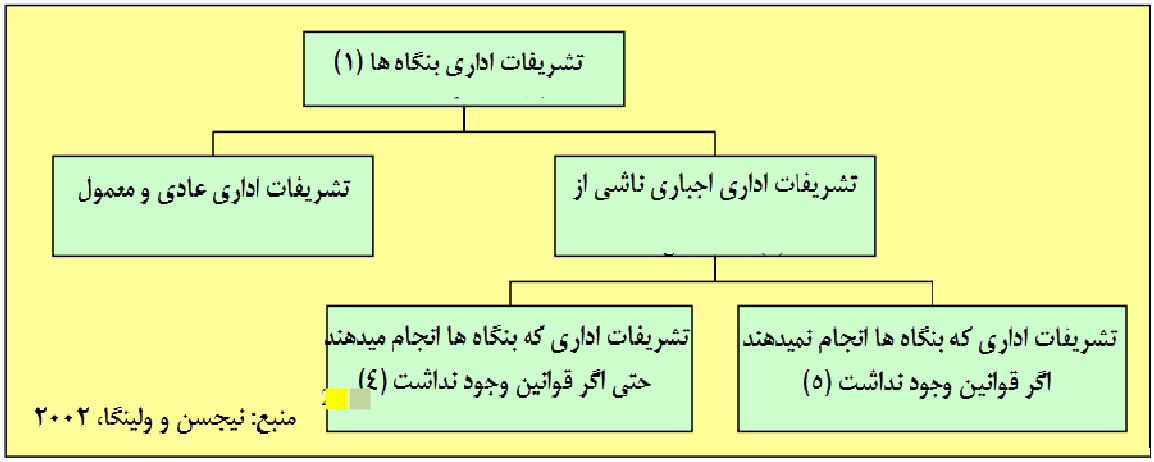

برنامه میسترال قادر به سنجش بارهای مالی مقرراتگذاری با استفاده از رویکرد «از پایین به بالا» است. همان‌طور که در مطالعه نیجسن و ولینگا (۲۰۰۲) تشریح شده است، این برنامه وزارتخانه‌های دولتی را قادر می‌سازد تا:

- «حجمی از بارهای اداری برای مؤسسات، در یک حوزه سیاستگذاری یا برای یک قانون در سطح بسیار تفصیلی و به شیوه قابل قبولی صحیح، مورد ارزیابی قرار گیرد»،
- «انجام ارزیابی‌های پیشینی از بارهای اداری برای مؤسسات، با پیش‌نویس قوانین و جایگزین‌های معین»،
- «تشخیص ابزاری که بتواند به تدوین راهبردها برای کاهش بارهای اداری مؤسسات در حوزه سیاستگذاری معینی، کمک کند (ابزار سیاستگذاری مفید)»،
- دریافت تعهد و تأیید ازسوی مراجع مختلف (سیاستمداران، نمایندگان سازمان‌های قانونی و نمایندگان سازمان‌های کارفرمایان) در این زمینه»،
- «پایش توسعه بارهای اداری تحمیل شده توسط تمام مقررات به‌صورت سالیانه».

۴-۳-۳. بلژیک

دولت فلاندرز، ابزاری به‌نام صفحه رتبه‌بندی هزینه‌های اداری[1] (TBCA) را برای ارزیابی بارهـای اداری توسعه داده است (رجوع کنید به جدول TBCA زیر). انجمن آمار آمریکا[2] انتخاب شد تا مـدل نمـاگری را برای نشان دادن وزن‌های نسبی و تغییرات برآوردی درخصوص خط مبنا ـ بجای ابـزاری کـه سـعی در سنجش ارقام دقیق به‌موقع و به واحد پول یورو دارد (از قبیل رویکرد اتخاذی در برنامه میسترال هلند) ــ توسعه دهد، با این فرض که ابزار دوم بسیار وقت‌گیر و پرهزینه است. انجمـن ASA همچنـین خواسـتار «ابزاری آموزشی» است که بتواند به جهت‌دهی، تحریک و ارزیابی فرآیند ساده‌سازی و همچنـین تشـویق مباحث کلی‌تر کمک کند. صفحه رتبه‌بندی هزینه‌هـای اداری (TBCA) بـه‌دلیـل اینکـه ابـزاری کاربرپسـند است، توسط اداره‌ها استفاده مـی‌شـود. هرچنـد کـه ایـن ابـزار هنـوز عملیـاتی نیسـت، در برخـی مـوارد آزمایشی استفاده شده است. به نقل از انجمن ASA، تأخیرهـا در اجـرا بـه‌دلیـل کمبـود منـابع و حمایـت گسترده سیاسی بوده است. با این حـال، انجمـن ASA امیـدوار اسـت کـه تـا پایـان سـال ۲۰۰٤، تمـامی اداره‌ها از آن ابزار استفاده کنند (کوردووا–نویون و جاکوبز، ۲۰۰٤).

TBCA - ابزاری برای ارزیابی بارهای اداری

(مستخرج از مطالعه کوردووا ـ نویون و جاکوبز، ۲۰۰٤)

این مدل، جایگزین‌های مختلف را با کمک اعداد شاخص (٪)، به‌عنوان مثال برحسب درصد افزایش یـا کـاهش بار اداری در هنگـام انتخـاب بـین جـایگزین‌هـای مختلـف، مقایسـه مـی‌کنـد. TBCA ذهـن مـا را نسـبت بـه پرهزینه‌ترین بخش‌های تشریفات اداری روشن مـی‌کنـد. در رایزنـی بـا سـازمان‌هـای کسـب‌وکـار، نمـاگری براساس عناصر زیر برای هر تشریفات اداری محاسبه شده است:

- ماهیت آن تشریفات اداری،
- نیازهای اطلاعاتی،
- تشریفات اداری،
- ارائه داده‌ها و/ یا گواهی‌ها.

هر نماگر (یا هر جنبه از تشریفات اداری)، در عوض به گزینه‌های مختلفی برای اصلاحات تقسیم می‌شـود. ارزش شاخص، به هریک از این گزینه‌ها نسبت داده می‌شود. در واگذاری این ارزش‌های شاخص، اهمیتی کـه مؤسسات و نمایندگان آنها به گزینه‌های مختلفی همچنین اهداف سیاستگذاری دولتی در تحقق جامعـه مـدرن اطلاعاتی و نوسازی دولت می‌دهند، در نظر گرفته می‌شود. به‌منظور تعیین شاخص بار بـرای هـر تشـریفات اداری، مجموع شاخص بار مقررات که به هر شاخص واگذار مـی‌شـود محاسـبه مـی‌گـردد. بـه ایـن ترتیـب،

1. Tableau de Bord des Charges Administratives
2. ASA

تصویری از بار تشریفات اداری مورد بحث را به‌دست می‌دهد و مقایسه بین تشریفات مختلف ممکن می‌شود. در نهایت، تعداد دفعات در یک سال که تشریفات اداری بایستی تکمیل شود، مورد ارزیابی قرار می‌گیرد. این مقدار، در حاصل جمع ارزش‌های شاخص با تعداد مؤسسات یا شهروندانی که بایستی آن را تکمیل کنند، ضرب می‌شود. میزان ارزش شاخص جهانی، تصویری از بار اداری را ارائه می‌دهد که بر کسانی که تابع قانون با توجه به تشریفات اداری مربوطه هستند تحمیل می‌شود.

همزمان با این فعالیت‌ها، دولت به این نتیجه رسید که اهداف کمّی، «به‌دلیل مشکلاتی در محاسبه نقطه آغاز سنجش دقیق بارهای اداری و مقرراتی، نامناسب بودند. نخست‌وزیر با اتخاذ رویکردی متفاوت، اهداف عینی عملکرد از قبیل ایجاد این امکان که بنگاه جدید تنها در سه روز تأسیس شود را تنظیم کرد. دولت، اهداف کمّی را در سال ۲۰۰۳ کنار گذاشت» (کوردووا ـ نویون و جاکوبز، ۲۰۰٤).

۵-۳-۳. اقدامات ابتکاری کشورهای اروپایی

در پاییز سال ۲۰۰۳، تعدادی از کشورهای اروپایی شبکه‌ای را تشکیل داده و متعهد شدند هنگام اندازه‌گیری و مقابله با بارهای اداری، از رویکرد روش‌شناختی یکسانی استفاده کنند. این شبکه، درحال حاضر شامل انگلستان، نروژ، سوئد، دانمارک، بلژیک و هلند است. «سنجش بارهای اداری، از طریق انجام مصاحبه‌های عمقی[1] با تعداد کمی از کسب‌وکارها در داخل گروه هدف این قانون، انجام می‌شود. از آن کسب‌وکارها پرسیده می‌شود مشخص کنند چه مقدار زمان و پول برای انجام هر فعالیت اداری که هنگام انجام تعهد اطلاعاتی معین مورد نیاز است، صرف می‌کنند. به‌منظور در نظر گرفتن تأثیرات متفاوتی که یک قانون ممکن است بر انواع مختلفی از کسب‌وکارها داشته باشد، یک بخش‌بندی مرتبط با کسب‌وکارها انجام می‌شود. این بخش‌بندی اغلب به‌عنوان مثال به تمایز بین کسب‌وکارهای کوچک‌تر و بزرگ‌تر وابسته خواهد بود ... براساس داده‌های جمع‌آوری شده در طی مصاحبه‌ها، استانداردسازی مجددی از زمان و پول صرف شده در حین انجام هر فعالیت اداری، انجام می‌شود» (کمیسیون اروپا، ۲۰۰٤).

1. In-Depth

۴. برآوردهای بار [مالی] مقرراتگذاری

۴-۱. مطالعات بین‌المللی

۴-۱-۱. نظرسنجی کسب‌وکار سازمان توسعه و همکاری‌های اقتصادی

سازمان توسعه و همکاری‌های اقتصادی (OECD) (سازمان توسعه و همکاری‌های اقتصادی، ۲۰۰۱) نظرسنجی در ۱۱ کشور (استرالیا، اتریش، بلژیک، فنلاند، ایرلند، مکزیک، نیوزیلند، نروژ، پرتغال، اسپانیا و سوئد) انجام داد. میانگین میزان پاسخ‌دهی[1] ۳۷ درصد بود. این نمونه، بنگاه‌های کوچک و متوسط را در سه طبقه از نظر اندازه (۱-۱۹، ۲۰-۵۰، ۵۰-۴۹۹ نیروی انسانی) و در دو بخش تولیدی و خدماتی پوشش می‌داد.

نتایج نظرسنجی سازمان توسعه و همکاری‌های اقتصادی (سازمان توسعه و همکاری‌های اقتصادی، ۲۰۰۱) نشان داد که هزینه‌های رعایت مقررات اداری قابل ملاحظه هستند. یافته‌های اصلی عبارتند از:

- بنگاه‌های کوچک و متوسط سالیانه تقریباً ۲۷۵۰۰ دلار در هر شرکت یا ٤١٠٠ دلار به‌ازای هر نیروی انسانی هزینه می‌کنند،

- برآوردهای هر شرکت در میان کشورها به‌طور چشمگیری متغیر است: از پرتغال با بالاترین برآورد (٥١١٠٠ دلار برای هر بنگاه کوچک و متوسط) تا نیوزیلند در پایین‌ترین برآورد (۸۹۰۰ دلار به‌ازای هر بنگاه کوچک و متوسط) (پیوست (ج)، شکل ۱).

- همچنین هزینه‌ها به‌ازای هر نیروی انسانی به‌طور چشمگیری در میان کشورها در گستره‌ای از پایین‌ترین میزان در پرتغال با ۱۲۰۰ دلار تا بالاترین میزان در بلژیک با ٦١٠٠ دلار تغییر می‌کند (پیوست (ج)، شکل ۲).

- هزینه‌های رعایت مقررات اداری، اکثراً رعایت مقررات مالیاتی (٤٦ درصد) و اشتغال (۳۵ درصد) و با سهمی پایین‌تر برای مقررات محیط زیستی (۱۹ درصد) صرف شده است (پیوست (ج)، شکل ۳).

- بنگاه‌های کوچک (با ۱-۱۹ نیروی انسانی) به‌طور متوسط به‌ازای هر شرکت ۲۵۰۰۰ دلار یا ٤٦٠٠ دلار برای هر نیروی انسانی هزینه می‌کنند، در حالی‌که شرکت‌های با اندازه متوسط (با ۲۰-٤٩ نیروی انسانی) به‌طور متوسط ٤٥٠٠٠ دلار به‌ازای هر شرکت یا ۱۵۰۰ دلار برای هر نیروی انسانی هزینه می‌کنند. بنگاه‌های بزرگ (با ۵۰-۵۰۰ نیروی انسانی)، سالیانه ٩٦٠٠٠ دلار به‌ازای هر شرکت یا ۹۰۰ دلار به‌ازای هر نیروی انسانی هزینه می‌کنند.

---

1. Average Response Rate

ـ شرکت‌ها برای رعایت مقررات از ترکیبی از منابع داخلی و خارجی استفاده کرده‌اند. برای هر شرکت تقریباً ٤٤ درصد از این هزینه‌ها از محل منابع داخلی و حدود ٥٦ درصد از محل منابع خارجی بوده است.

ـ هزینه‌های [مالی] رعایت مقررات اداری توسط بنگاه‌های کوچک و متوسط، به‌طور میانگین ٤ درصد از تولید ناخالص داخلی بخش کسب‌وکار در این کشورها برآورد می‌شود (از کمتر از دو درصد در فنلاند تا حدود ۷ درصد در اسپانیا).

با قرار دادن این هزینه‌های برآوردی در چشم‌اندازی کلی‌تر، سازمان توسعه و همکاری‌های اقتصادی سه شاخص هزینه‌های نسبی رعایت مقررات اداری را توسعه داده است: کل هزینه‌های رعایت مقررات به‌صورت درصدی از مبلغ فروش سالیانه شرکت، کل هزینه‌های رعایت مقررات در سطح کشور به‌صورت درصدی از تولید ناخالص داخلی بخش کسب‌وکار و تولید ناخالص داخلی کل اقتصاد. مجموع هزینه‌های رعایت مقررات، برابر با حدود ٤ درصد از مبلغ فروش سالیانه شرکت‌ها در ده کشور مورد بررسی بود (پیوست (ج)، شکل ٤).

۲-۱-۴. مقایسه بین‌المللی بانک جهانی برای انجام کسب‌وکار[1]

در مطالعه بانک جهانی، ۱٤٥ کشور براساس مجموعه‌ای از شاخص‌های مقداری مرتبط با مقررات کسب‌وکار و اجرای آنها در طی زمان، مقایسه و رتبه‌بندی شده است. این تحلیل مبتنی‌بر هفت نماگر است: شروع کسب‌وکار، استخدام و اخراج نیروی کار، اجرای قراردادها، اخذ اعتبار، ثبت مالکیت، حمایت از سرمایه‌گذاران و تعطیلی کسب‌وکار. نتیجه نهایی این است که «تمامی کشورهایی که در رتبه‌های بالا هستند مقرراتگذاری می‌کنند، اما آنها این کار را با روش‌های بسیار کم‌هزینه‌تر و با بار کمتری انجام داده و نسبت به دولت‌ها در کشورهای دیگر، تلاش‌شان را بیشتر بر حمایت از حقوق مالکیت معطوف می‌کنند» (بانک جهانی، ۲۰۰٥).

ـ سوئد که در میان ده کشور رتبه بالایی دارد، ۷ میلیارد دلار در سال یا ۸ درصد از بودجه دولت را در زمینه سهولت انجام کسب‌وکار صرف کرده است و برای اجرای مقررات کسب‌وکار حدود ۱۰۰۰۰۰ کارمند دولتی را به‌کار گماشته است.

ـ انگلستان ٥٦ میلیارد دلار در سال، یا نزدیک به ده درصد از بودجه را صرف اجرای مقررات کسب‌وکار کرده است.

ـ هلند ۲۲ میلیارد دلار یا ۱۱ درصد از بودجه خود را صرف آن کرده است.

ـ بلژیک ده میلیارد دلار و نروژ ٦ میلیارد دلار را در این راستا هزینه کرده‌اند. در هر دو

1. Doing Business

کشور، این مقدار تا حدود ۹ درصد از مخارج دولت است. «اگر این کشورها مقررات دست‌وپاگیر را به‌طور میانگین تا ۱۵ درصد کاهش دهند، صرفه‌جویی بین ۱/۲ درصد و ۱/۸ درصد از کل مخارج دولت، یا تقریباً نیمی از بودجه بهداشت عمومی بالغ می‌شود» (بانک جهانی، ۲۰۰۵).

این مطالعه همچنین ارتباط مثبت مستقیمی بین سهولت انجام کسب‌وکار و شاخص توسعه انسانی شناسایی می‌کند (پیوست (ج)، شکل ٦). بین ۳۷ و ٦۱ درصد از بنگاه‌ها گزارش کردند که مقررات دولتی ده یا بیشتر از ده درصد از زمان مدیران ارشد[1] را مشغول می‌کند (پیوست (ج)، شکل ٥).

۳-۱-۴. رقابت‌پذیری بین‌المللی و چارچوب مقرراتگذاری

براساس داده‌های سازمان همکاری و توسعه اقتصادی و مقاله کاری این سازمان که توسط نیکولتی، اسکارپتا و بیولند، رائو و شارما (۲۰۰٤) تهیه شده است، آنها در مطالعه خود درخصوص رقابت‌پذیری بین‌المللی و چارچوب مقرراتگذاری به نتایج زیر دست یافتند:

ـ کانادا در استفاده از:

الف) فرماندهی و کنترل،

ب) کنترل قیمت‌ها،

ج) اندازه بخش دولتی، محدودیت‌زایی بیشتری نسبت به ایالات متحده و انگلستان داشته است.

ـ ایالات متحده درخصوص حوزه فعالیت مؤسسات دولتی، محدودیت بیشتری داشته است.

ـ در مجموع، ایالات متحده، انگلستان و کانادا نسبت به دیگر کشورهای گروه ۷ (G7)، آمادگی کمتری برای توسل به کنترل‌های دولتی داشته‌اند (پیوست (ج)، شکل‌های ۸-۹).

1. senior Management

نمودار ۱. شاخص‌های مقررات مؤثر بر رقابت بازار محصول

نماگر از ۰-۶ بیانگر از کمترین تا بیشترین محدودزایی است

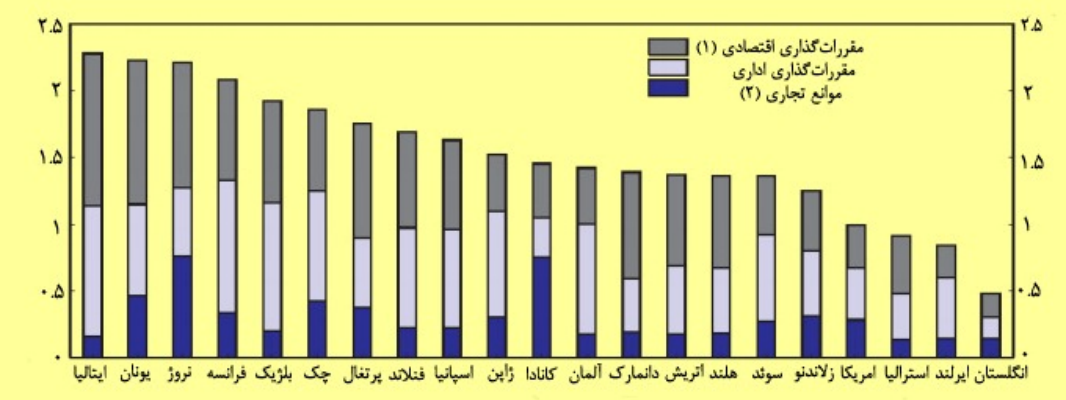

۱. شامل موانع بر رقابت و کنترل دولت است.

۲. شامل محدودیت‌های تجاری و سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی است.

Source: Nicoletti and Scarpetta, 2003.

رائو و شارما (۲۰۰۴) در مورد مقررات بازار محصول نشان دادند که:

ـ به‌طور کلی، شیوه نظارتی بازار محصول کانادا، در درون، لیبرال و در بیرون محدودکننده بوده است، در حالی‌که رژیم بازار محصول ایالات متحده، ترکیبی از سیاست‌های مقرراتگذاری از درون به‌نسبت لیبرال و برون‌گرا بوده است.

ـ انگلستان کشوری با کمترین محدودیت‌زایی بوده است.

ـ انگلستان، ایالات متحده و آلمان موانع کمتری نسبت به کانادا در کل شیوه مقرراتگذاری بازار محصول داشته‌اند (پیوست (ج)، شکل ۷).

ـ چارچوب‌های مقرراتگذاری در کانادا و دیگر کشورهای G7 عموماً بهبود یافته است.

ـ شکاف مقرراتگذاری بین کانادا و ایالات متحده وجود دارد و این شکاف از سال ۱۹۹۹ عریض شده است.

ـ تفاوت سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی و حمایت از مالکیت فکری تا حد زیادی در ایجاد شکاف مقرراتگذاری بین کانادا و ایالات متحده نقش داشته است.

ـ تفاوت‌ها در مقرراتگذاری اقتصادی، به‌ویژه سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی و حقوق مالکیت فکری، با تفاوت‌ها در شدت تحقیق و توسعه (R&D) و بهره‌وری نیروی کار در میان کشورهای گروه ۷ (G7) مرتبط هستند.

ـ شکاف مقرراتگذاری بین کانادا و ایالات متحده، در طی دوره ۱۹۹۱ تا ۲۰۰۳، حدود یک‌سوم شکاف نوآوری و بیش از ۵۵ درصد شکاف بهره‌وری نیروی کار بین دو کشور را توضیح می‌دهد.

۲-۴. مطالعات کشوری

۱-۲-۴. کانادا

تعدادی از اقدامات ابتکاری سنجش مقررات در کانادا وجود دارد. این ابتکارها به‌شرح ذیل خلاصه می‌شود:

ـ نظرسنجی از بنگاه‌های کوچک و متوسط: مطالعه سال ۱۹۹۵ که برای مجمع مشترک در مورد کاهش بار [مالی] کاغذبازی[1] انجام شده است، هزینه مؤسسات کوچک و متوسط اندازه را در مواجهه با الزامات گزارش‌دهی اطلاعات دولت فدرال اندازه‌گیری کرده است. این مطالعه با استفاده از هیئتی از ۷۱۰ بنگاه کوچک و متوسط، شرکت‌های با کمتر از ۱۰۰ نیروی انسانی را در میان ۱٦ بخش صنعتی به نمایندگی انتخاب کرده است. از هرکدام از این شرکت‌ها خواسته شده بود تا هزینه‌های خود در مواجهه با الزامات اطلاعاتی دولت فدرال برآورد کنند. این مطالعه دریافت که تفاوت‌های قابل ملاحظه‌ای در این هزینه‌ها برای کسب‌وکارهای با اندازه‌های متفاوت وجود دارد. کسب‌وکارهای کوچک سهم بالاتری از درآمد را در مقایسه با بنگاه‌های با اندازه متوسط هزینه می‌کنند. کسب‌وکارهای با کمتر از ٥ نیروی انسانی به‌طور متوسط، تنها بیش از ۸ درصد از درآمد را هزینه می‌کنند؛ در حالی‌که کسب‌وکارهای با ٥-۱۹ نیروی انسانی به‌طور متوسط ۳/۸ درصد از درآمد را صرف می‌کنند. برای بنگاه‌های کوچک و متوسط بزرگ‌تر، این سهم کاهش بیشتر دارد؛ این سهم برای بنگاه‌های با ۲۰-٤۹ نیروی انسانی ۲/٤ درصد و برای بنگاه‌های با ٥۰-۹۹ نیروی انسانی، ۱/۸ درصد بوده است. برحسب دلار، کسب‌وکارهای با کمتر از ٥ نفر نیروی انسانی به‌طور متوسط ۱۰۰۷۱ دلار هزینه می‌کنند در حالی‌که بنگاه‌های با ٥۰-۹۹ نفر نیروی انسانی ۲۷٦٤۳ دلار هزینه می‌کنند (پیوست (ج)، شکل ۱۰).

این مطالعه اختلاف بزرگی در هزینه‌های گزارش شده یافته است. هنگامی‌که این گزارش، میانه هزینه‌ها را با هزینه‌های متوسط گزارش شده مقایسه کرد، اغلب ناهمخوانی قابل توجهی وجود داشت. تبیین داده شده این است که متوسط این هزینه‌ها نوعاً بالاتر از میانه بوده به این دلیل که گروه کوچکی از شرکت‌ها هزینه‌های بسیار بالاتر را گزارش داده‌اند. این ناهمخوانی، بر تفاوت‌ها در مطالبه برآورد هزینه‌ها از کسب‌وکارها تأکید دارد که در بخش پیشین مورد بحث قرار گرفت.

ـ محاسبه بارهای مقررات به‌صورت مضربی از هزینه‌های دولت: مؤسسه فریزر[2] مقادیری که دولت‌های فدرال، ایالتی و محلی خرج می‌کنند، یا آنچه «هزینه‌های اداری» بخش دولتی نامیده می‌شود را از حساب‌های عمومی جمع‌آوری کرده است تا مقررات را طراحی و اجرا کند. این

1. Joint Forum on Paper Burden Reduction
2. Fraser Institute

مؤسسه نتیجه گرفت که در «سال مالی ۱۹۹۷-۱۹۹۸، دولت فدرال و دولت‌های ایالتی، سرزمینی و محلی در کانادا به میزان ۵/۳ میلیارد دلار برای مدیریت فعالیت‌های مقرراتگذاری خود صرف کرده‌اند، که کمتر از مبلغ با تغییر قیمت تعدیل شده ۵/۳ میلیارد دلاری در سال مالی ۱۹۹۵-۱۹۹۶ بود ... برآوردهای محافظه‌کارانه اشاره دارد که به‌ازای هریک دلاری که دولت برای اجرای مقررات صرف می‌کند، بخش خصوصی ۲۰ دلار با رعایت مقررات هزینه می‌کند» با استفاده از این روش، برآورد می‌شود بخش خصوصی هزینه‌ای تا ۱۰۳ میلیارد دلار یا ۱۳۷۰۰ دلار برای هر خانواده چهار نفری (یا ۹۲۹۲ دلار برای هر خانواده ۲/۵۹ نفری که اندازه متوسط خانوار براساس اداره آمار کانادا[1] است) به‌منظور رعایت مقررات فدرال و ایالتی در کانادا در سال ۱۹۹۷-۱۹۹۸ هزینه کرده باشد (جونز و گراف، ۲۰۰۱).

ـ شمارش تعداد مقررات: مؤسسه فریزر برآورد کرده است که بین سال‌های ۱۹۷۵ تا ۱۹۹۹، بیش از ۱۱۷۰۰۰ مقرره جدید فدرال و ایالتی، به‌طور متوسط ٤۷۰۰ مقرره در هر سال، وضع شده است. در طی این دوره، فقط دولت فدرال ۲۵۰۰۰ مقرره وضع کرد. بین سال‌های ۱۹۷۵ و ۱۹۹۹، سه سطح دولت بیش از ۵۰۵۰۰۰ برگه مقررات را منتشر کردند، که از آن میان بیشتر از یک‌پنجم مربوط به دولت فدرال بوده است. «آلبرتا، تنها حوزه قضایی است که روند رو به کاهشی را در کل تعداد مقررات لازم‌الاجرا نشان می‌دهد. در دهه ۱۹۹۰، تعداد مقررات لازم‌الاجرا در آلبرتا با بیش از ٤۰ درصد کاهش، به کمتر از ۱۰۰۰ مورد کاهش یافت» (جونز و گراف، ۲۰۰۱).

برطبق نظر جونز و گارتنر (۲۰۰٤)، «با توجه به تقریباً امکان‌ناپذیر بودن تهیه ابزاری برای تعیین هزینه واقعی مقرراتگذاری به اقتصاد، دولت بریتیش کلمبیا تصمیم گرفت تا سنجه‌ای راجع به حجم مقررات را به‌عنوان ابزار محاسباتی اولیه خود استفاده کند. سنجه‌ای که آنها انتخاب کردند، «الزامات مقرراتی»[2] بود که به‌عنوان «اجبار، تعهد، درخواست یا ممنوعیت وضع شده بر فرد، مؤسسه یا فعالیتی به‌موجب حکم قانون، مقررات (آیین‌نامه) یا سیاست ایالتی مرتبط» تعریف می‌شود. این سنجه، هر چند که کامل نیست، برای اقدامات برشمرده شده قبلی به‌مراتب مناسب‌تر است. این سنجه، نه تنها انواع قواعدی که می‌تواند با هر «مقرراتگذاری» دولتی مرتبط باشد را دربرمی‌گیرد بلکه، قوانین و سیاست‌های مرتبط را شامل می‌شود (که بخش قابل ملاحظه‌ای از بار مالی مقرراتگذاری را گزارش می‌کند)». نخستین شمارش در بریتیش کلمبیا، ۳۸۲۱۳۹ الزام مقرراتی را نشان داد. شمارش «مقررات» در دیگر حوزه‌های قضایی بیش از ۲۲۰۰ نبود، به‌طوری که به‌ندرت می‌توان چیزی را در جهت برانگیختن عموم مردم پیدا کرد. با پیگیری موفقیت در کاهش بار

1. Statistics Canada
2. “Regulatory Requirement”

مقررات تا یک‌سوم، درحال حاضر تعداد الزامات مقرراتی به‌صورت فصلی توسط این وزارت در ایالت بریتیش کلمبیا منتشر می‌شود و در سایت www.deregulation.gov.bc.ca در دسترس است (پیوست (ج)، شکل ۲۰).

«شورای اقتصادی در مجموعه‌ای از مطالعات در سال ۱۹۷۸ راجع به اثر مقرراتگذاری به این نتیجه رسید که «تورم مقررات»[1] دلیل افزایش مقررات فدرال تا تقریباً ۳۵۰ درصد بین سال‌های ۱۹۵۵ و ۱۹۷۵ بوده است» (رائو و شارما، ۲۰۰٤).

۲-۲-۴. ایالات متحده آمریکا

مطالعه ایالات متحده بر برآوردهایی متکی است که با درجات متفاوتی از دقت به‌دست آمده است. از یک طرف، این مطالعه از هزینه‌های برآورد شده توسط بنیاد مالیات[2] استفاده می‌کند. رویکرد این بنیاد، افزایش زمان مورد نیاز رعایت مقررات برای تکمیل فرم‌ها و تعداد بایگانی و سپس ضرب کردن کل مبلغ در نرخ‌های دستمزد ساعتی مختلف است که ارزش زمان آماده‌کننده یا نرخ دستمزد مربوط به حرفه‌های مالیاتی[3] بوده است. از طرف دیگر، این گزارش برای تعیین هزینه‌های کارآیی مقررات تجارت داخلی، از برآورد سازمان توسعه و همکاری‌های اقتصادی استفاده می‌کند که اصلاحات در بخش‌های حمل‌ونقل، انرژی و مخابرات به افزایش یک درصدی در تولید ناخالص داخلی ایالات متحده منجر می‌شود. این گزارش برآورد می‌کند که هزینه مقرراتی معادل یک درصد از تولید ناخالص داخلی این کشور در سال ۲۰۰۰ بوده است (وزارت صنایع کانادا، ۲۰۰۳).

با استفاده از فروض تخصیص هزینه، به‌نظر می‌رسد که بنگاه کوچک با کمتر از ۲۰ نیروی انسانی، به‌طور میانگین تا ۵۵۰۰ دلار برای هر نیروی انسانی بابت رعایت مقررات دولت فدرال در سال ۱۹۹۲ هزینه کرده‌اند. در مقابل، بنگاه‌های با ۵۰۰ نیروی انسانی یا بیشتر، به‌طور میانگین ۳۰۰۰ دلار بابت هر نیروی انسانی هزینه کرده‌اند. به‌نظر می‌رسید در بخش‌های خدمات و تجارت، هزینه مقرراتی سال ۱۹۹۲ به‌ازای هر نیروی انسانی در گستره ٤۰۰۰ دلار برای بنگاه‌های با کمتر از ۲۰ نیروی انسانی باشد؛ این بنگاه‌های کوچک، نسبت به بنگاه‌هایی که ۵۰۰ نیروی انسانی یا بیشتر به‌کار گماشته بودند، با هزینه‌های حدود ۸۵ درصد بالاتر برای هر نیروی انسانی روبرو بودند. کارخانجات تولیدی از تمام اندازه‌ها، نسبت به بنگاه‌های در بخش‌های دیگر، با گستره‌ای از ٤۹۰۰ دلار تا ۱۰٦۰۰ دلار، هزینه‌های بالاتری به‌ازای هر نیروی انسانی دارند. (پیوست (ج)، شکل ۲۱، هاپکینز، ۱۹۹۵ را ببینید). در مجموع، هزینه‌های رعایت مقررات طبق برآوردهای انجام شده در

1. "Regulation Inflation"
2. Tax Foundation
3. Tax Professional

گستره‌ای از ٤٢٠-٦٧٠ میلیارد دلار بوده است (به دلار سال ۱۹۹۵).

طبق برآوردها، پرهزینه‌ترین بارهای [مالی] مقررات، به‌وسیله فرآیندها (عمدتاً مقررات دست‌وپاگیر مالیاتی) و مقررات محیط‌زیستی ایجاد شده است. در سال ۱۹۹۵، طبق برآورد از ۱۵۰ تا ۲۲۰ میلیارد دلار صرف فرآیند مقرراتگذاری شده بود و مخارج مرتبط با مقررات محیط زیستی از ۱۳۰ تا ۱۷۰ میلیارد دلار برآورد شده بود. در مجموع برآورد می‌شود جامعه کسب‌وکار به تنهایی، مجزا از خانوارها و دولت‌های ایالتی/ محلی، ۲۹۰-٤٢٠ میلیارد دلار هزینه بابت مقررات در سال ۱۹۹۵ متحمل شده بود. این هزینه‌ها، نسبت به سال ۱۹۸۸ ـ که در گستره ۲٤۰ تا ۳۳۰ میلیارد دلار بود ـ افزایش یافته است (هاپکینز، ۱۹۹۵).

۳-۲-۴. انگلستان

انگلستان، در شاخصی که اخیراً توسط سازمان توسعه و همکاری‌های اقتصادی (۲۰۰۲) برای نشان دادن موانع کارآفرینی جمع‌آوری شده است، پایین‌ترین رتبه را کسب کرده و به عواملی از قبیل بارهای اداری برای راه‌اندازی بنگاه و درجه‌ای که نظام‌های اداری به سختی درک می‌شود مرتبط است.

یک مطالعه درباره قوانین، مالیات‌ستانی و مقررات مؤثر بر کسب‌وکارهای مستقر در ایالات متحده آمریکا و ۹ کشور عضو اتحادیه اروپا برای دومین سال پیاپی به این نتیجه رسیده است که انگلستان مساعدترین محیط کارآفرینی را فراهم کرده است (خدمات کسب‌وکارهای کوچک، ۲۰۰٤).

کتر (۲۰۰٤) چنین برآورد کرده است:

ـ حدود ٤۰ درصد از مقرراتگذاری مؤثر بر کسب‌وکارهای انگلستان، هم‌اکنون ازسوی اتحادیه اروپا صورت می‌گیرد.

ـ اندیشکده جهانی بریتانیا برآورد کرده است که انگلستان درحال حاضر تابع بیش از ۲۰۰۰۰۰ مقرره اتحادیه اروپا است.

ـ تعداد بخشنامه‌های [1] اصلی اتحادیه اروپا که بر کسب‌وکار و اشتغال تأثیرگذارند و از سال ۱۹۹۷ تاکنون اجرا شده‌اند، به اندازه کل ۲۵ سال گذشته در انگلستان بوده است.

اتاق بازرگانی بریتانیا به مدت چندین سال درحال انجام ارزیابی‌هایی در این حوزه بوده است. در یک ارزیابی منتشر شده در فوریه سال ۲۰۰۳، این انجمن پیشنهاد داد که «کل هزینه مقررات وضع شده برعهده کسب‌وکار از سال ۱۹۹۸، درحال حاضر ۲۰/٦ میلیارد پوند است». (کتر، ۲۰۰٤). این برآورد در ارقام منتشره به ۳۰ میلیارد پوند در ماه مارس ۲۰۰٤ افزایش یافت.

1. Directives

۴-۲-۴. استرالیا

در مطالعه‌ای درخصوص استرالیا آشکار شده است که «هزینه‌های رعایت مقررات برای جمع‌آوری درآمد مالیاتی PAYE معادل با حدود ۰/٦٤ درصد از حجم معاملات برای کوچک‌ترین بنگاه‌ها (با حجمی از معاملات تا ۰/۲ میلیون دلار)، در مقایسه با فقط ۰/۱۰ درصد برای بنگاه‌های با حجم معاملات ۲۰ میلیون دلار یا بیشتر است» (بیکردیک و لاتیمور، ۱۹۹۷). برای اطلاعات جزئی‌تر به پیوست (ج)، شکل ۲۲ و ۲۳ مراجعه کنید.

۴-۲-۵. هلند

کل بارهای [مالی] اداری در سال ۲۰۰۰ به میزان ۸۷۸/۱ میلیون یورو برآورد شده بود. پرداخت حق بیمه‌ها برآورد شده بود که تقریباً ٦۸ درصد از تمام بارهای اداری را دربر گیرد. دسته مهم دیگر از الزامات اطلاعاتی، به پرداخت مزایا در ۲۹ درصد مرتبط است. اطلاعات مربوط به راه‌اندازی یا پایان دادن به کسر حق بیمه‌ها، برآورد شده بود دلیل بقیه بارهای [مالی] اداری (۳ درصد) باشد.

سهم بارهای [مالی] اداری برای بنگاه‌های کوچک، ۵۳ درصد است. گزارش سالیانه،[1] مالیات بر ارزش‌افزوده (VAT)[2] و مالیات بر درآمد جزء حوزه‌های سیاستگذاری با بیشترین بار [مالی] بر دوش بنگاه‌های کوچک هستند. به‌نظر می‌رسد برای مؤسسات بزرگ، حوزه سیاستگذاری مرتبط با نیروی انسانی، بزرگ‌ترین بار [مالی]، یعنی مالیات بر حقوق و دستمزد[3] و بیمه‌های اجتماعی[4] کارمندان را تحمیل می‌کند.

در پیوست (ج)، شکل‌های ۲٤ و ۲۵ نشان می‌دهند که حوزه‌های سیاستگذاری منتخب شامل تعمیر و نگهداری و تجارت، املاک و مستغلات و خدمات تجارت اینترنتی بین دو بنگاه[5] و بخش ساخت‌وساز، دارای بالاترین بارهای [مالی] اداری هستند. از شکل ۲۵ روشن می‌شود که بارهای اداری کلیه بنگاه‌های خصوصی، ۱/۵ درصد از ارزش‌افزوده هستند. این شکل تأکید دارد که این هزینه‌ها، فقط بارهای اداری مربوط به شش حوزه سیاستگذاری منتخب هستند. این شش حوزه سیاستگذاری، حدود ۵۰ درصد از مجموع بارهای [مالی] اداری را متأثر می‌سازد. یکی از مهمترین حقایق آن است که درخصوص حوزه‌های منتخب، بنگاه‌های کوچک بارهای [مالی] اداری از ٤ درصد

---

۱. Annual Account؛ براساس قانون، تمامی شرکت‌ها موظفند علاوه‌بر اطلاعات شخصی سهامداران و مدیر شرکت، سوابق کاملی از درآمد، مخارج، دارایی‌ها و تعهدات مالی شرکت را در محل دفتر ثبت شده شرکت نگهداری نمایند. شرکت‌ها باید در نگهداری این اطلاعات بسیار کوشا باشند چراکه این اطلاعات آنان را در تنظیم و تسلیم گزارش سالیانه (Annual Account) بسیار کمک خواهد کرد. م.

2. Value Added Tax
3. Payroll Tax
4. Social Insurance
5. Business-to-Business

از ارزش‌افزوده متعلق به‌خود را متحمل می‌شوند. این مقدار، بیشتر از دو برابر میزان درصد برای تمامی بنگاه‌ها و تقریباً بیشتر از شش برابر برای مؤسسات بزرگ است. بارهای [مالی] اداری حوزه‌های سیاستگذاری منتخب، برای بنگاه‌های کوچک به‌نحو نامتناسبی سختگیرانه بوده و نسبت به طبقه اندازه بنگاه‌ها، کاهنده هستند (نیکسن و ولینگا، ۲۰۰۲).

۶-۲-۴. بلژیک و منطقه فلاندر

«تعداد مقررات فلاندر، از سال ۱۹۹۷ تا سال ۲۰۰۳ بیش از دو برابر شده است (شکل ۲ را ببینید). حدود ۷۰ درصد از مقررات وضع شده کنونی در فلاندر، متعلق به دهه ۱۹۸۰ یا بعد از آن است» (کوردووا ـ نویون و جاکوبز، ۲۰۰٤).

۵. نمای صنعت

نظرسنجی انجام شده توسط فدراسیون کسب‌وکارهای مستقل کانادا (CFIB) به این نتیجه رسید که کسب‌وکارها در بریتیش کلمبیا، به‌شدت حامی اقدامات ابتکاری دولت برای کاهش بار مقررات هستند (جونز و گارتنر، ۲۰۰٤):

شکل ۴. حمایت از تعهد بریتیش کلمبیا برای کاهش مقررات دست‌وپاگیر تا یک‌سوم

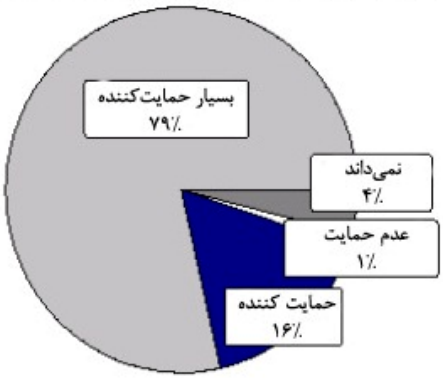

شکل ۵. حمایت از افزایش مداوم تعداد مقررات در بریتیش کلمبیا

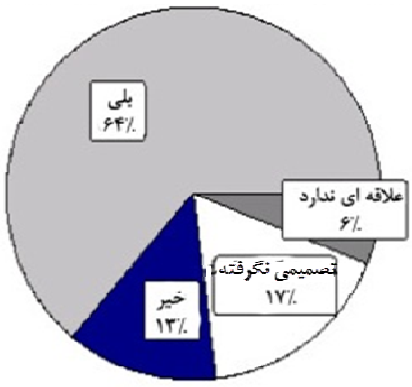

جونز و گارتنر (۲۰۰٤) توصیه‌های زیر را توسط فدراسیون کسب‌وکارهای مستقل کانادا (CFIB)[1] در مورد بار مقررات بیان کرده‌اند:

ـ سنجش بار مقررات،

ـ نهادینه کردن سنجه‌ها به‌وسیله ارائه گزارش آنها به عموم به‌طور منظم،

ـ اِعمال محدودیت‌هایی بر نهادهای مقرراتگذار،

ـ اطمینان از ارتباط مناسب مقررات موجود و مقررات پیشنهادی،

ـ تمرکز بر حوزه‌هایی که به‌لحاظ اقتصادی، مولدتر خواهند بود،

ـ نظم و نسق بخشیدن به مقرراتگذاری به‌عنوان اولویتی سیاسی، با انتصاب وزیر نظارت بر مقرراتگذاری،[2]

ـ بررسی دقیق نیاز به مقررات جدید،

ـ حفظ انعطاف‌پذیری رعایت مقررات و ارائه نمونه‌ها و دستورالعمل‌های پایه‌ای به‌منزله رعایت مقررات،

ـ بررسی تأثیر بر کسب‌وکارهای کوچک،

ـ مؤسسه دستورالعمل‌های تعهد معکوس[3] برای به‌هنگام بودن و ارتباطات.

کمیته کاری کسب‌وکارهای کوچک وزارت صنایع کانادا (کمیته کاری کسب‌وکارهای کوچک، ۱۹۹٤) در ارائه گزارشی به وزرا، برخی از مشکلات عمده‌ای را که بنگاه‌های کوچک و متوسط کانادایی با مقررات موجود دارند شناسایی کرده است:

ـ هزینه رعایت مقررات بسیار بالا است،

ـ الزامات مبهم (آنچه از کسب‌وکارهای کوچک انتظار می‌رود، همیشه واضح نیست)،

ـ نااطمینانی از تفسیر و اجرای مقررات،

ـ مقررات، توانایی‌های کسب‌وکارهای کوچک یا تأثیر رقابتی بر آنها را به رسمیت نمی‌شناسند،

ـ زمان‌بندی رعایت مقررات، گزارش‌دهی و پایش الزامات،

ـ مقررات، اغلب انعطاف‌پذیری و قابلیت‌های نوآورانه را کاهش می‌دهد،

ـ همپوشانی و تکرار مقررات دولتی، هزینه‌های اضافی برای کسب‌وکارها ایجاد می‌کند،

ـ مقررات، غالباً با شرایط متداول بازار، بهترین اقدامات کسب‌وکارها، یا مدیریت کارآمد، ناسازگار هستند،

ـ مقررات غالباً با الزامات سایر حوزه‌های قضایی داخلی و بین‌المللی یا بدنه مقرراتگذاری

1. Canadian Federation of Independent Business
2. Minister of Regulatory Oversight
3. Institute reverse onus guidelines

ناسازگار هستند،

ـ فقدان شفافیت در طراحی، تفسیر و اجرای مقررات.

با توجه به مشکلات گفته شده، کمیته کسب‌وکارهای کوچک وزارت صنایع کانادا، چندین توصیه را بیان کرده است:

ـ دولت فدرال، باید مقررات ناکارآمد و غیررقابتی که اثر نامطلوبی بر بنگاه‌های کوچک و متوسط دارند حذف کند.

ـ دولت فدرال باید انعطاف‌پذیری مقرراتگذاری، ازجمله سامانه‌های خود ـ تنظیم‌گر را برای تأمین استانداردهای عملکردی تعریف شده توسط دولت را تشویق کند. این سامانه‌ها، باید شامل تمهیدات خاصی برای رسیدگی به نیازهای کسب‌وکارهای کوچک باشد.

ـ دولت فدرال، باید مقررات موجود را در میان اداره‌های دولتی و حوزه‌های قضایی، توجیه عقلایی کند... .

ـ دولت فدرال باید سیاست مقرراتگذاری موجود خود را علنی و تنفیذ کند که اداره‌ها و نهادهای دولتی باید نیاز به مقرراتگذاری را توجیه کرده، منافع حاصل از مقرراتگذاری را در برابر هزینه‌های آن سنجیده و ارتباط، موفقیت و مقرون به‌صرفه بودن برنامه‌های مقرراتگذاری موجود را تعیین کنند.

ـ تدارکات ویژه باید برای ارزیابی تأثیراتی که مقررات بر کسب‌وکارهای کوچک دارند، دیده شود.

ـ کسب‌وکارهای کوچک از همان ابتدا باید در فرآیند طراحی، ارزیابی و اصلاحات مقرراتگذارانه حضور داشته باشند. یک فرآیند باید برای بازنگری، به‌روزرسانی و اصلاح دوره‌ای الزامات مقرراتگذاری به‌کار برده شوند... .

ـ دولت باید بنگاه‌های کوچک و متوسط را برای تأمین استانداردهای متداول بازار، تشویق کند. دولت‌ها همچنین باید تضمین کنند که منافع کسب‌وکارهای کوچک در توسعه، طراحی و کاربرد آنها، تضییع نمی‌شود.

ـ دولت باید به هماهنگ کردن استانداردها در میان مرزهای اجرایی و قضایی، اقدام کند... .

ـ دولت فدرال باید فرآیندهای آزمودن، تصویب و تصدیق فرآیندها را سرعت بخشد و اطمینان از اینکه رژیم‌های مقرراتگذاری به نیازهای بنگاه‌های کوچک و متوسط نوآورانه کانادا، به‌ویژه در زمینه فناوری‌های نوظهور، پاسخگو هستند.

ـ دولت فدرال باید بی‌درنگ مقیاس و دامنه مشکل بار مقررات و هدف کاهش ده درصدی سالیانه کل بار اطلاعاتی را در طی پنج سال آتی ارزیابی کند.

ـ دولت باید الزامات گزارش‌گیری، تعریف الزامات اطلاعات ضروری و تحمیل مهلتی قانونی بر الزامات اضافی تا زمانی که این اهداف اطلاعاتی تعیین شوند، تحکیم بخشد.

ـ دولت باید فوراً به آثار ناگوار خاص مرتبط با بار اطلاعات بر دوش کسب‌وکارهای کوچک، رسیدگی کند.

ـ دولت باید دسترسی بهتر به قراردادهای دولتی و ارائه پرداخت نقدی را برای کسب‌وکارهای کوچک میسر سازد. (کمیته کاری کسب‌وکارهای کوچک، ۱۹۹٤).

پیوست‌ها

پیوست الف ـ مستخرج از مدیریت شرکت "PLS RAMBOLL" و مؤسسه مطالعات سیاستگذاری رشد (IGPS)، ۲۰۰۳

کشور	اولویت سیاسی	سازمان	بازنگری در قانونگذاری	بهبود توانایی‌ها برای رعایت مقررات	بازنگری تعهدات	کارآمدی تا به امروز
استرالیا	• تعیین هدف کاهش بارهای اداری کسب‌وکارها تا ۵۰ درصد در سال ۱۹۹۷	• یک واحد مرکزی • یک واحد هماهنگ‌کننده	• استفاده از ارزیابی تأثیرات مقرراتگذاری از سال ۱۹۹۷ الزامی شده است. • رویکردهای در دسترس شامل: تحلیل ریسک، تحلیل هزینه-منفعت، تحلیل هزینه کارآمد • الزامات تحلیلی انعطاف‌پذیر هستند - بدون وجود هیچ مجوز یا قانون • در سال ۲۰۰۱-۲۰۰۲، ۸۸ درصد از ۱۴۵ طرح پیشنهادی مربوط به RISها مؤثر بوده است و ۷ تا از ۱۰ طرح پیشنهادی با اثری قابل توجه، یک ارزیابی تأثیرات مقرراتگذاری مناسب داشته است	• سایت www.fed.gov.au، دسترسی جامع و یکپارچه به اطلاعات دولت فدرال را ممکن می‌سازد • تشویق ورود به کسب‌وکار - طیف وسیعی از خدمات و اطلاعات مربوط به راه‌اندازی، مالیات‌بندی، دادن مجوز و قانونگذاری	• اجرای برنامه‌ای جامع از بازنگری تمامی ۱۲۰۰ قانون، برای بهبود اثربخشی و اطمینان از محدودیت‌هایی که تأیید می‌شوند	• هیچ ارزیابی از اینکه آیا دولت، اهداف خود را محقق می‌سازد وجود ندارد • این باور وجود دارد که رشد بالای اقتصادی و بهبودها در بهره‌وری، تا اندازه‌ای به‌دلیل بازنگری و اصلاح مقررات می‌باشد
اتریش	• تهیه بیانیه‌ای به‌منظور مؤثر واقع شدن در مقررات‌زدایی و کاهش هزینه‌های بر عهده شرکت‌ها، • نبود هیچ هدف خاصی برای کاهش بارهای اداری ایجاد شده	• یک واحد هماهنگ‌کننده – گروهی از کارشناسان، سازوکار مقرراتگذاری را برای	• الزام در استفاده ارزیابی تأثیرات مقرراتگذاری • هیچ روش رسمی که در آن، الزامات اداری بررسی شوند، وجود ندارد • هر قانون پیشنهادی، به نفع	• گروه‌های ذینفع، به کسب‌وکارها برای رعایت قانون کمک می‌کنند • دولت فدرال، درحال آغاز برنامه‌های دولت الکترونیک است تا رعایت مقررات را برای	• وزارت اقتصاد و کار، تمامی قوانین خود را که قبل از تاریخ ۱۹۵۰ بودند لغو کرده و درحال بررسی انجام رویه مشابه (لغو قوانین) مربوط به دوره ۱۹۵۰ تا ۱۹۷۰ می‌باشد	• هیچ پایش یا ارزیابی انجام نشده است، بنابراین این آثار نمی‌تواند مستند شود

کشور	اولویت سیاسی	سازمان	بازنگری در قانونگذاری	بهبود توانایی‌ها برای رعایت مقررات	بازنگری تعهدات	کارآمدی تا به امروز
		درک هزینه‌های اقتصادی مرتبط، سرپرستی می‌کنند (ازجمله بارهای اداری) • عدم تمایل به راه‌اندازی سامانه کامل	ذینفعان برای تصویب و به نفع عموم مردم برای اجرا، معطوف است	شرکت‌ها آسان‌تر بسازد		
بلژیک	• برنامه جاری دولت، بر «مدیریت کارآ به‌عنوان یکی از سه اولویت اصلی دولت» تأکید دارد • در سال ۱۹۹۹، دولت وعده داد که، «بارهای [مالی] اداری تا ۲۵ درصد در طول دوره ۱۹۹۹ تا ۲۰۰۲ کاهش یابد».	• یک واحد مرکزی • یک واحد اقماری • دو واحد مستقل	• عدم وجود مفهومی رسمی از ارزیابی تأثیرات مقرراتگذاری • آنها، ابزاری (TCA) برای مقایسه جایگزین‌های مختلف در اختیار داشته و بخش‌های با سنگین‌ترین بار مقرراتی یک رویه را روشن می‌سازند. فرض شده است که یک ارزیابی مبتنی‌بر مخارج دستمزد یا مقادیر صرف شده دوره‌ای بر روی بارهای [مالی] اداری، باید برای توسعه یافتن بیش از حد، زمان‌بر و پرهزینه باشد • هیچ روال کار کلی برای حضور سازمان‌های کسب‌وکار وجود ندارد	• دولت، تعدادی طرح‌های دولت الکترونیک را ارائه کرده است، شامل شماره شناسایی فردی از کسب‌وکارها، یک پورتال با اطلاعات و خدمات عمومی آنلاین و یک وب‌سایت با فرم‌ها	• تأسیس سامانه نظارت کمّی برای اندازه‌گیری بارهای اداری	• این نظرسنجی، تنها یک بار انجام شده است، بنابراین داده‌های روندی در دسترس نیستند
کانادا	• سخنرانی سال ۲۰۰۲، تعهد به مقررات هوشمند و کاهش	• یک واحد مرکزی • واحدهای اقماری	• ارزیابی‌های تأثیرات مقرراتگذاری ملزم به ارتباط با تمامی مقررات	• گذرگاه کسب‌وکار این پورتال، اطلاعات و خدمات را به چندین	• هیچ پایش کمّی مرکزی وجود ندارد	• پژوهشی در سازمان توسعه و

کشور	اولویت سیاسی	سازمان	بازنگری در قانونگذاری	بهبود توانایی‌ها برای رعایت مقررات	بازنگری تعهدات	کارآمدی تا به امروز
	بارهای اداری را در نظر گرفت • هیچ هدف کمّی وجود ندارد	در اداره‌های دولتی	پیشنهادی هستند. راهنمای مفصل موضوعات برای رسیدگی وجود دارد، و آن راهنما باید مشخصاً بارهای اداری را شناسایی کند • دستورالعمل‌های مفصل برای فرآیند مقرراتگذاری، شامل پیش انتشار و یک رویه مشاوره‌ای، توسعه یافته است	هدف، مبتنی‌بر رویکرد خرید زیر یک سقف[1] فراهم می‌کند		همکاری‌های اقتصادی، کانادا را به‌عنوان رتبه دوم بهترین مقراتگذاری کسب‌وکار در جهان معرفی کرد
دانمارک	• دولت، هدف کاهش بارهای اداری تا ۲۵ درصد تا سال ۲۰۱۰ را در نظر گرفته است	• یک واحد مرکزی • سه واحد هماهنگ‌کننده	• تمامی لوایح، مشمول مشاوره اجباری با یک هیئت کسب‌وکار به نمایندگی دولت هستند • همه وزارتخانه‌ها باید آیین‌نامه‌های خود را بازنگری کنند تا ساده‌سازی شناسایی شود • تمام قوانین، مشمول یک ارزیابی تأثیرات مقرراتگذاری هستند که مستلزم شناسایی پیامدهای اداری برای دولت، کسب‌وکار و عموم مردم، با استفاده از هیئت‌های آزمون از ۵۰۰ شرکت، رسیدگی می‌شود • CBRB، ابزاری را برای کمک به وزارتخانه‌های صف توسعه داده است تا در ابتدا به پیامدهای اداری توجه کنند •	• پورتالی وجود دارد که در آن، شرکت‌ها می‌توانند مروری اجمالی از الزامات گزارش‌دهی که باید رعایت کنند، دریافت کنند • یک پورتال درحال بررسی برای توسعه است که اطلاعات مربوط به شرکت‌های خاص را سازمان می‌دهد • اجرای یک پروژه آزمایشی برای توسعه وب‌سایتی که در آن مؤسسات ممکن است مخارج خود را برای مدیریت ۸ وظیفه مختلف و عرضه اطلاعات در مورد بهترین رویه‌ها، مقایسه کنند	• دولت، براساس مصاحبه با تعداد زیادی از شرکت‌های نمونه، به‌طور سالیانه بارهای مقررات را رصد می‌کند	• بارهای اداری تقریباً در سال ۲۰۰۲ یکسان با مقادیر سال ۱۹۹۹ بوده است

کشور	اولویت سیاسی	سازمان	بازنگری در قانونگذاری	بهبود توانایی‌ها برای رعایت مقررات	بازنگری تعهدات	کارآمدی تا به امروز
فرانسه	• ساده‌سازی مقررات، بخشی از یک هدف کلی در برنامه اصلاح مقررات در دولت فرانسه است • دولت، اهداف خاص مرتبط با مقررات کسب‌وکار را تعیین نکرده است	• دو واحد هماهنگ‌کننده	• ارزیابی تأثیرات مقرراتگذاری در سال ۱۹۹۵ بر مبنایی تجربی معرفی شده و برای تمام قوانین یا مقررات مهم پیشنهادی/ اصلاحی سال ۱۹۹۸ الزامی است. ارزیابی تأثیرات مقرراتگذاری به‌طور خاص مستلزم ارزیابی تأثیرات اداری است. بدون وجود هیچ دستورالعملی.	• چندین اقدام ابتکاری دولت الکترونیک عهده‌دار شده‌اند: پورتال خدمات عمومی برای شهروندان و کسب‌وکار، با ۸۰ درصد فرم‌ها؛ تارنما برای شرکت‌ها برای بیانیه‌های حمایت اجتماعی مؤثر خود؛ و سایتی که در آنها تمامی قوانین اعلان شوند	• هیچ ارزیابی درخصوص بارهای اداری، انجام نشده است	• میلیون‌ها مقرره، منسوخ شده‌اند • تعداد گزارش‌های رسمی، تا ۱۳۰ میلیون کاهش یافته‌اند
آلمان	• طرح جامع مرتبط با بار اداری، برای انتشار در فصل بهار سال ۲۰۰۳ برنامه‌ریزی شده بود • هدف حذف ۲۰۰۰۰ مقرره، باید طی دوره ۲۰۰۳ تا ۲۰۰۷ به دست آید	• دو واحد هماهنگ‌کننده	• طرح‌های پیشنهادی برای قوانین جدید باید تحلیل تأثیرات کلان و خرد را دربر بگیرد. بار اداری، بخشی از ارزیابی است اما هیچ ساختاری برای آن وجود ندارد • زمانی‌که این طرح پیشنهادی قانونی می‌شود، دولت بایستی «درخصوص ضرورت و زمانی که تأثیرات مورد انتظار آزمون خواهد شد، تصمیم بگیرد تا ببیند آیا آثار جانبی رخ داده است و لزوم اینکه هزینه‌های به‌وجود آمده متناسب با نتایج هستند یا خیر.	• ارزیابی‌های تأثیرات مقرراتگذاری توسط دولت با کمک گروه‌های ذینفع، اجرا می‌شوند • یک صندوق پستی وجود دارد که در آن، کسب‌وکارها می‌توانند گزارش کنند کدام قوانین، حامل سنگین‌ترین بار هستند	• هیچ سنجش نظام‌مندی از بار مقررات وجود ندارد • پروژه MOVE، مشغول به تحقیقات درباره رضایتمندی کسب‌وکارها راجع به تعامل با دولت شده است - ٥٦ درصد اظهار داشتند که دولت به اندازه کافی به آنها اطلاع‌رسانی نکرده است. یک مرکز خدماتی برای بنگاه‌های کوچک و متوسط با حدود ۵۰۰ کارشناس از تمامی سطوح قانونگذاری و تمامی حوزه‌ها، ایجاد شده بود	
یونان	• «سیاست»[۲] در سال ۲۰۰۰ آغاز شد تا تداوم اصلاحات را ممکن سازد. اقدامات ابتکاری		• ارزیابی‌های تأثیرات مقرراتگذاری برای همه قوانین جدید الزامی هستند اما به‌طور رسمی	• اقدامی ابتکاری برای ساده‌سازی و طراحی مجدد حدود ۱۰۰۰ تشریفات اداری و دیجیتالی		• ٤٢٠ تشریفات اداری در سال ۲۰۰۲ ساده‌سازی شد، در

کشور	اولویت سیاسی	سازمان	بازنگری در قانونگذاری	بهبود توانایی‌ها برای رعایت مقررات	بازنگری تعهدات	کارآمدی تا به امروز
	بسیاری نسبت به افزایش شفافیت در مقررات وجود دارد، اما کیفیت بهتر مقررات را تضمین نمی‌کنند		ارزیابی نمی‌شوند	کردن فرم‌ها، وجود دارد		مقایسه با حدود ۲۷۵ مورد که در سال ۲۰۰۱، ساده‌سازی شده بود • ۳۳۷ پروژه مستقل، سنجه‌های اولویت‌دار را برای سال ۲۰۰۲ اجرا کرد، که ۳۵ درصد آن شامل افزایش استفاده از ICT بود و ۲۲ درصد تشریفات کدگذاری و بهبودبخشی را اصلاح کرد
هلند	• دولت، تلاش کرده است تا بارهای اداری برای شرکت‌ها را تا ۲۵ درصد در سال ۲۰۰۲، در مقایسه با سال ۱۹۹٤، کاهش دهد. ارزیابی انجام شده پس از آن نشان داده است که بار مقررات تا ۷ درصد کاهش یافته بود و کاهش مورد هدف، مجدداً به میزان ۲۰ درصد تا سال ۲۰۰٦ در مقایسه با سال ۲۰۰۲، تعیین شد	• یک واحد هماهنگ‌کننده • واحدهای اقماری در اداره‌های دولتی • یک واحد مستقل	• ارزیابی‌های تأثیرات مقرراتگذاری برای همه قوانین جدید الزامی هستند، از قبیل ارزیابی‌ها درخصوص بارهای محیط زیستی، اقتصاد و اداری همه وزارتخانه‌ها سنجش‌هایی برمبنای صفر[۳] داشته و درحال راه‌اندازی مدل‌های هزینه استاندارد هستند (برخی مبتنی‌بر مدل MISTRAL). • وزارتخانه‌ها، یک ارزیابی را تدوین کرده و توسط یک ارزیاب	• از ماه می سال ۲۰۰۰، هر وزارتخانه ملزم شده است تا سالیانه برنامه اقدام را منتشر کند؛ شامل اقدامات ابتکاری برنامه‌ریزی شده و ارقام مربوط به تحقق اهداف کاهش بارهای مقررات • دولت الکترونیک: که مشتمل است از: ۱. پورتالی برای اجرای عملیات و ۲. پورتالی با حقایق اساسی درباره شرکت‌ها، برای	• سالیانه، نظرسنجی برای سنجش بارهای مالی انجام می‌شود	•در حالی‌که، کاهشی ٦ درصدی طی دوره ۱۹۹٤-۱۹۹۹ به‌دست آمده است، پیشرفت کار آهسته بوده است، تا حد زیادی به‌دلیل این واقعیت که یافتن حوزه‌های جدید برای ساده‌سازی دشوارتر شده است

کشور	اولویت سیاسی	سازمان	بازنگری در قانونگذاری	بهبود توانایی‌ها برای رعایت مقررات	بازنگری تعهدات	کارآمدی تا به امروز
			خارجی (ACTAL)[٤] بازنگری می‌شود • هیچ دستورالعمل یا رویه عام وجود ندارد	استفاده توسط مقامات • گروه‌های ذینفع، راجع به حوزه‌های خاصی از قانون برای ارائه اصلاحات پیشنهادی قوانین موجود، سازماندهی می‌شوند		
نروژ	• در سال ۲۰۰۱، دولت متعهد شد تا یک قانون کارکردی، شفاف و مقرون به صرفه‌تر، به‌منظور بهبود کارآیی و بهره‌وری بخش کسب‌وکار وضع کند	• یک واحد هماهنگ‌کننده	• ارزیابی‌های تأثیرات مقرراتگذاری نیاز هستند تا برای همه لوایح قانونی جدید اجرا شوند. ارزیابی‌های کیفی، با هیئت‌های آزمون و گروه‌های کانونی انجام می‌شوند	• این قصد وجود دارد که تا پایان سال ۲۰۰٤، تمام فعالیت‌های خدمات عمومی بتوانند گزارش‌های الکترونیکی را از بخش کسب‌وکار دریافت کنند	• پروژه ساده‌سازی دولتی، منجر به لغو بیش از ٤۰۰ بخشنامه وزارتی شد، با این الزام که تمامی بخشنامه‌های وزارتی بر روی اینترنت در دسترس باشند	
سنگاپور	• سنگاپور، به مدت طولانی این‌گونه شناخته می‌شد: پاسخگو بودن به نیازهای کسب‌وکارها، برای خدمات اجتماعی کارآمد و برای «حکمرانی خوب». به‌تازگی این دولت، تمرکز ویژه بر کاهش مقررات دست‌وپاگیر و ساده‌سازی قواعد را آغاز کرده است		• ارزیابی‌های تأثیرات مقرراتگذاری درحال حاضر ملزم به وضع قوانین جدید نیستند • تمامی نمایندگی‌ها، بایستی فعالانه تمامی قوانین موجود خود را در یک دوره سه‌ساله، تا ماه مارس ۲۰۰۵ و پس از آن در یک دوره پنج‌ساله، بازنگری کنند	• بازنگری‌ها، در واکنش به ذینفعان انجام می‌شوند. PEP، به‌طور فعالی خواستار بازخورد در مورد کاهش بروکراسی از بخش خصوصی شده است. مقامات ارشد دولتی سپس این پیشنهادات را بازنگری می‌کنند • مجموعه‌ای از تارنماها به‌منظور تسهیل تعامل بین دولت و کسب‌وکارها، وجود دارند	• دولت، پاداش‌های POWER را برای به رسمیت شناختن وزارتخانه‌ها به‌طوری که به‌ویژه در تلاش برای حذف و اصلاح قوانین فعال باشند، راه‌اندازی کرده است	
ایالات متحده آمریکا	• اداره SBA [٥] بازرس پارلمان ملی[٦] «به‌منظور ایجاد یک محیط مقرراتگذاری	• یک واحد مرکزی • یک واحد مستقل	• ۱۲۸٦٦ دستور اجرایی، صادر شده در سال ۱۹۹۳ و قانون انعطاف‌پذیری مقرراتگذاری سال	• پورتال مشاور کسب‌وکار ایالات متحده،[۷] یک پنجره واحد برای تمامی اطلاعات، خدمات و		

کشور	اولویت سیاسی	سازمان	بازنگری در قانونگذاری	بهبود توانایی‌ها برای رعایت مقررات	بازنگری تعهدات	کارآمدی تا به امروز
	مشارکتی‌تر در نهادها و کسب‌وکارهای کوچکی که کمتر تنبیهی و بیشتر راه‌حل‌گرا هستند و مقرراتگذاران فدرال را برای اقدامات اجرایی خود» موظف به پاسخگوتر بودن می‌کند		۱۹۸۰، اصول و تشریفاتی را که باید برای اطمینان از مقررات با کیفیت بالا و اطمینان از اینکه نهادهای فدرال این تأثیر مقررات بر دوش کسب‌وکارهای کوچک را ارزیابی و حداقل می‌کنند، تعریف می‌شود • هر نهادی باید مستند و توجیه کند که مقرراتش، کمترین هزینه را به جامعه وارد می‌کند، ازجمله هزینه رعایت مقررات خاص برای بنگاه‌های کوچک • هیچ دستورالعمل سختگیرانه‌ای برای انجام این بازنگری‌ها وجود ندارد	معاملات دولتی است • دفتر مشاوره،[۸] یک نهاد مستقل از SBA ایالات متحده است، برای خدمت‌رسانی به‌عنوان یک صدای مستقل از کسب‌وکارهای کوچک در دولت فدرال		

۱. یکپارچگی نظام اطلاعاتی برای کاربران نهایی که در آن، کاربر نهایی می‌تواند همه درخواست‌های خود را در یک مرحله و در یک جا در سامانه دنبال کند. این حالت را اصطلاحاً one-stop shopping می‌گویند که بهترین نمونه‌های آن را می‌توان در نرم‌افزارهای جامع کتابخانه‌ای، وب‌سایت‌ها و شبکه اینترنت ملاحظه کرد. همچنین به مدلی از خرده‌فروشی گفته می‌شود که از نظر فیزیکی بزرگ و بخشی از یک زنجیره محسوب می‌شود و در مکان‌هایی قرار دارند که دسترسی با ماشین برای مشتری راحت باشد و طیف وسیعی از محصولات غذایی و غیرغذایی را در قیمت‌های متفاوت عرضه می‌کنند و مشتری تمام محصولات مورد نیاز خود را یکجا خریداری می‌کند. م.

2. Politeia

۳. zero-based ؛ یعنی بار مالی در سال گذشته را صفر در نظر گرفته و مبنای محاسبه را بر این در نظر می‌گیرند که در سال گذشته هیچ بار مالی وجود نداشته باشد و از مدیران خواسته می‌شود که همه‌ساله نسبت به توجیه کل هزینه‌ها و نه‌تنها افزایش یا کاهش آنها، اقدام کنند.

4. Dutch Advisory Board on Administrative Burdens

۵. "Small Business Administration"؛ اداره کسب‌وکارهای کوچک در ایالات متحده آمریکا.

6. "national Ombudsman"

7. The US Business Advisor

۸. "Office of Advocacy"؛ بخشی از اداره مدیریت کسب‌وکارهای کوچک در دولت فدرال ایالات متحده است که به کسب‌وکارها کمک می‌کند. م.

پیوست ب ـ حکمرانی مقرراتگذاری در حوزه قضایی کانادا با سیاست‌های رسمی درخصوص مقرراتگذاری

	هدف (اهداف)	ارزیابی تأثیرات قانونگذاری	الزامات قبل از اطلاع‌رسانی به عموم	ارزشیابی و ارزیابی
یوکان	دسترسی عموم و کسب‌وکارها و کاهش اجرای دستورالعمل‌های راهنمای مقررات دست‌وپاگیر برای وزارتخانه‌ها	برنامه داده‌های مجموعه قواعد رفتاری مقرراتگذاری[1]	در دسترس نیست	نظارت [قضایی] بر قوانین موضوعه و مقررات مصوب وزارتخانه‌ها
بریتیش کلمبیا	تأمین معیارهای مقرراتگذاری اجرای مقررات‌زدایی	چک‌لیست معیار مقرراتگذاری	در دسترس نیست	بازنگری به‌موجب قوانین موقتی یا بازنگری در مدت زمان [اعتبار] مقررات
آلبرتا	دستور کار حفظ/تصویب فقط مقررات ضروری برای منافع عمومی	گزارش تأثیرات مقرراتگذاری[2]	در دسترس نیست	بازنگری خودکار در هر ده سال (تغییر یافته در هر پنج سال)
ساسکاچوان	راهنما برای وزارتخانه‌ها به‌منظور طرح‌های پیشنهادی مقرراتی و بازنگری مقررات	برنامه داده‌های مجموعه قواعد رفتاری مقرراتگذاری	در دسترس نیست	توسط وزارتخانه‌ها تصویب شده، اما نظارت دولتی اِعمال شده است
کانادا	تضمین منافع خالص برای جامعه	ارزیابی تأثیرات مقرراتگذاری	ارائه پیش‌نویس مقرره	هیچ موعدی برای بازنگری مقررات در سیاست‌ها مشخص نشده است- فرایند مقرراتگذاری ارزیابی شده (RPMS؛ RIA)
کبک	تضمین منفعت خالص	ارزیابی تأثیرات مقرراتگذاری	ارائه پیش‌نویس مقرره	ارزیابی مجدد اثرگذاری مقررات بر کسب‌وکارها، هر هفت سال

برگرفته از: جانسون، ۲۰۰٤.

۱. "Code of Regulatory Conduct Fact Sheet"؛ تراز داده‌ها (Fact Sheet) ، ارائه‌ای از داده‌ها در فرمت (قالب) به‌شکلی است که به‌طور اجمالی بر نکات کلیدی تأکید می‌کند. ترازهای داده، اغلب شامل اطلاعات محصول، داده‌های فنی، فهرست‌ها، آمارها، پاسخ‌ها به سؤالات رایج و... هستند. م.

2. "Regulatory Impact Report

حکمرانی مقرراتگذارانه در حوزه قضایی کانادا (بدون سیاست رسمی)

	هدف (اهداف)	ارزیابی تأثیرات مقرراتگذاری	الزامات قبل از اطلاع‌رسانی الزامات به عموم	ارزیابی و سنجش
مانیتوبا	در دسترس نیست	بیانیه تأثیرات مقرراتگذاری	خیر	مقرراتگذاری: وزارتی
انتاریو	توسعه مقررات خوب	تصویب مقرراتگذاری فرم ۱۷	خیر	مقرراتگذاری: وزارتی
نیو برانزویک	در دسترس نیست	آزمون تأثیر کسب‌وکار	خیر	مقررات: برمبنای رو به پیشرفت
نوا اسکوتیا	در دسترس نیست	چک‌لیست معیارهای مقرراتگذاری (کاهش مقررات دست‌وپاگیر)	خیر	مقررات: میزگرد سالیانه وزارتخانه‌ای با کسب‌وکارها و نیروی کار، برای بازنگری عملکرد مقرراتگذاری
نیوفاوندلند	در دسترس نیست	در دسترس نیست	خیر	بازنگری مقررات توصیه شده هر پنج سال
جزیره پرنس ادوارد	ارتقای کارآیی بیشتر اقتصادی و اداری، در حین حفظ امنیت و حمایت از عموم مردم	چک‌لیست توسعه مقررات	خیر	وزارتی

برگرفته از: جانسون، ۲۰۰٤.

پیوست ج ـ نمودارها

نمودار ۱. کل هزینه‌های سالیانه رعایت مقررات - میانگین به‌ازای هر بنگاه کوچک و متوسط برای هر کشور

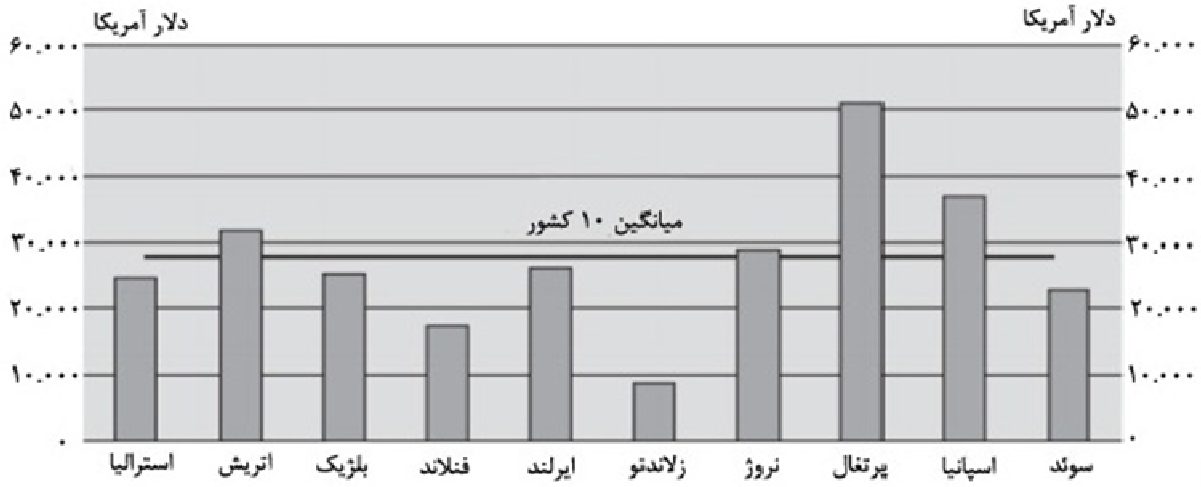

مأخذ: سازمان توسعه و همکاری‌های اقتصادی، ۲۰۰۱.

نمودار ۲. کل هزینه‌های رعایت مقررات - میانگین به‌ازای هر نیروی انسانی در هر بنگاه در کشور

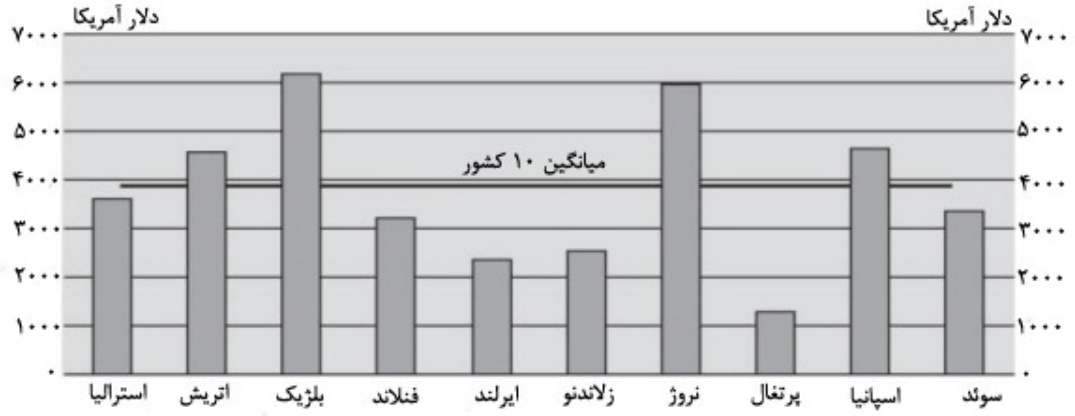

مأخذ: همان.

نمودار ۳. کل هزینه‌های اداری سالیانه در حوزه مقرراتگذاری - میانگین تمام کشورها

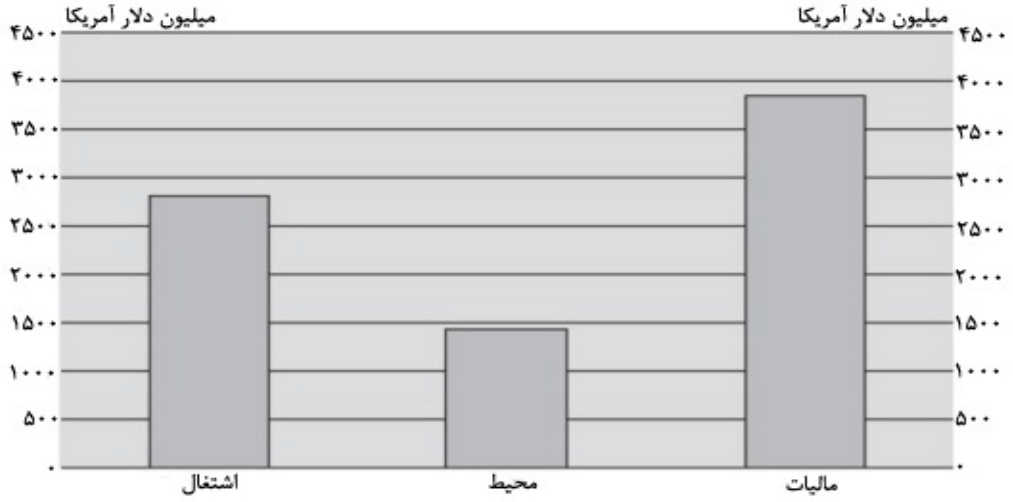

مأخذ: همان.

نمودار ۴. هزینه‌های بنگاه‌های کوچک و متوسط مربوط به رعایت مقررات اداری کل عرصه اقتصاد، به‌عنوان درصدی از تولید ناخالص داخلی کسب‌وکار و تولید ناخالص داخلی کل اقتصاد، به‌صورت کشوری

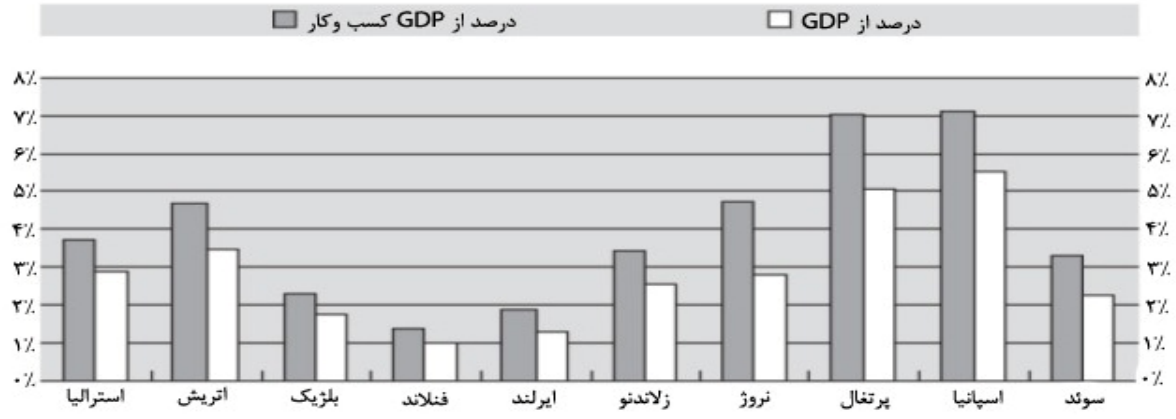

مأخذ: همان.

۱. هیچ برآوردی برای تولید ناخالص داخلی بنگاه‌های کوچک و متوسط در دسترس نیست؛ بنابراین، این شاخص نه تنها تأثیر مختلف هزینه‌های رعایت مقررات اداری را منعکس می‌سازد بلکه، سهم بنگاه‌های کوچک و متوسط مختلف از تولید ناخالص داخلی بخش کسب‌وکار در هر کشور را نیز منعکس می‌سازد. بنابراین این مقادیر، برای آن کشورهایی که بنگاه‌های کوچک و متوسط نقش بزرگ‌تری را در اقتصاد کسب‌وکارشان بازی می‌کنند، بالاتر خواهند بود.

۲. داده‌های مربوط به مکزیک در دسترس نیستند.

نمودار ۵. هزینه‌های بالای سروکار داشتن با مقررات کسب‌وکار درصدی از بنگاه‌ها که گزارش می‌دهند، مقررات دولتی ۱۰ درصد یا بیشتر از زمان مدیران ارشد را می‌گیرد

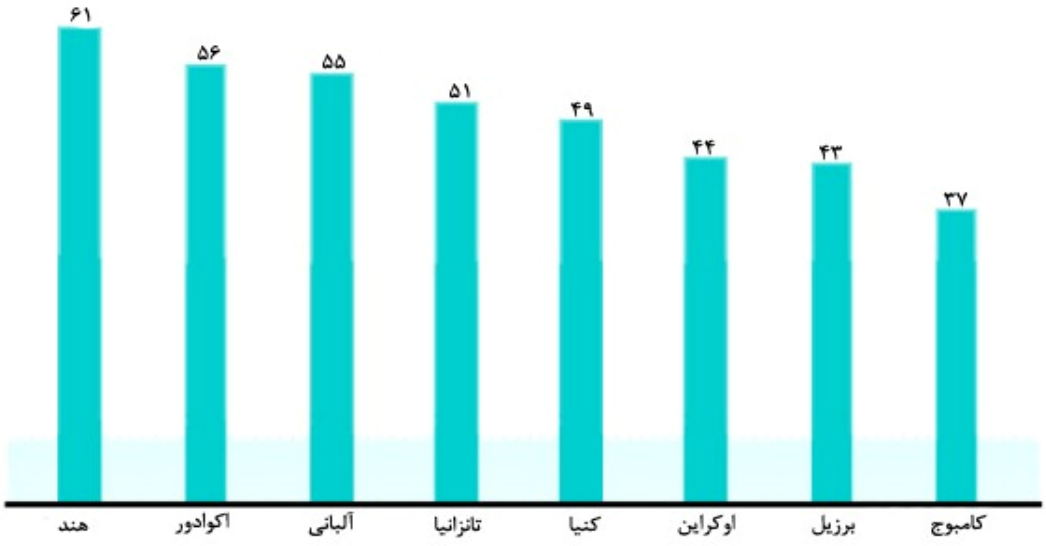

مأخذ: بانک جهانی، ۲۰۰۵.

نمودار ۶. مقررات کسب‌وکار ساده‌تر، توسعه انسانی بیشتر

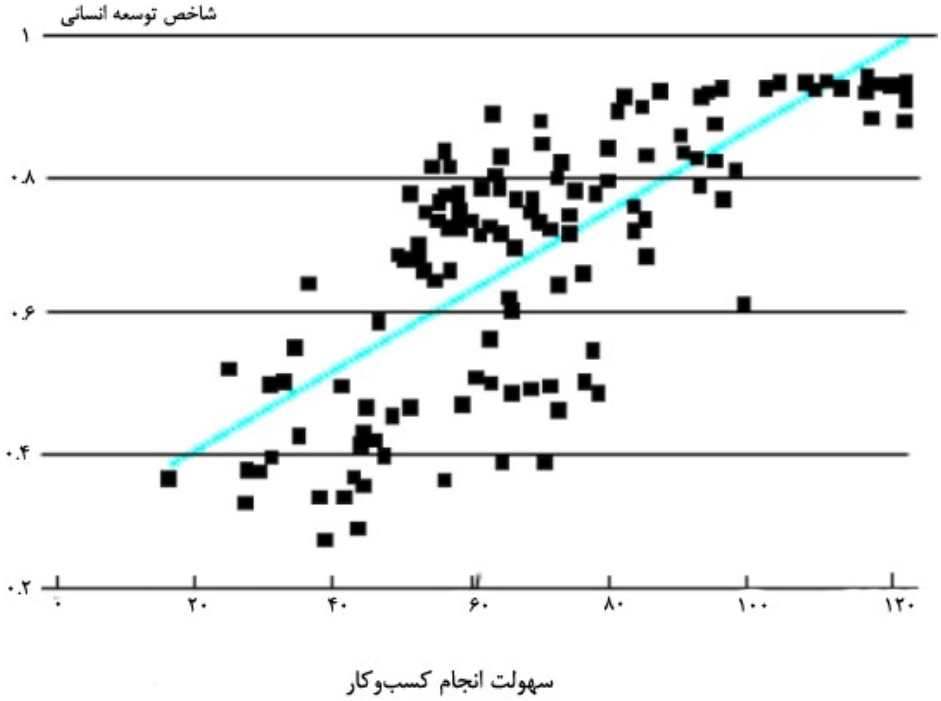

جدول ۱. خلاصه‌ای از نماگرهای سازمان توسعه و همکاری‌های اقتصادی مربوط به مقررات بازار محصول براساس حوزه‌های مختلف

	نماگر کل	حوزه				
	مقررات بازار محصول	کنترل کشوری	موانع بر سر راه کارآفرینی	موانع بر سر راه تجارت و سرمایه‌گذاری	مقررات اقتصادی	مقررات اداری
کانادا	۱/۵	۱/۳	۰/۸	۲/۲	۱/۱	۰/۹
ایالات متحده	۱/۰	۰/۹	۱/۳	۰/۹	۱/۰	۱/۲
ژاپن	۱/۵	۱/۳	۲/۳	۱/۰	۱/٤	۲/۷
آلمان	۱/٤	۱/۸	۲/۱	۰/۵	۱/٤	۲/۷
فرانسه	۲/۱	۲/٦	۲/۷	۱/۰	۲/۳	۳/۱
ایتالیا	۲/۳	۳/۹	۲/۷	۰/۵	۳/۵	۳/۰
انگلستان	۰/۵	۰/٦	۰/۵	۰/٤	۰/٦	۰/۵

مأخذ: نیکولتی، اسکارپتا و بویلند، مقاله کاری سازمان توسعه و همکاری‌های اقتصادی، شماره ۲۲٦، (۲۰۰۲)، جدول .A2.7.

جدول ۲. اجزای سازنده نماگر کنترل کشوری[1] سازمان توسعه و همکاری‌های اقتصادی

	حیطه عمل بخش مؤسسه دولتی	اندازه بخش مؤسسه دولتی	حقوق رأی‌دهی ویژه	کنترل مؤسسات دولتی به‌وسیله نهادهای قانونگذاری	استفاده از مقررات دستوری و کنترل	کنترل‌های قیمت
کانادا	۱/۸	۱/٤	۲/۰	۰/۰	۱/٦	۱/۰
ایالات متحده	۲/۰	۰/۰	۲/۰	۰/۰	۱/۱	۰/۰
ژاپن	۱/۵	۰/۰	۲/۰	۰/۰	۱/٤	۲/۹
آلمان	۱/۸	۱/٤	۲/۰	۰/۰	۳/٤	۱/۷
فرانسه	۳/۸	۲/٦	۳/۰	۰/۰	٤/۸	۰/۹
ایتالیا	۵/۳	۲/۳	٦/۰	۵/۳	۳/۱	۲/۲
انگلستان	۰/۰	۰/۰	۰/۰	۰/۰	۲/۳	۰/٦

مأخذ: همان، جدول A2.2.1.

1. OECD State Control Indicator

جدول ۳. ترکیبی از موانع سازمان توسعه و همکاری‌های اقتصادی مربوط به نماگر کارآفرینی

	سامانه صدور مجوز و پروانه	قوانین و تشریفات ساده‌سازی و ارتباطات	بارهای اداری مربوط به شرکت‌های سهامی	بارهای اداری برای بنگاه‌های با مالکیت انفرادی	بارهای اداری خاص یک بخش	موانع قانونی برای ورود	معافیت‌های ضدتراست[1]
کانادا	۰/۰	۰/۳	۱/۵	۱/۵	۱/۰	۰/۷	۰/۵
ایـــــالات متحده	٤/۰	۰/٦	۰/۵	۱/۳	۰/۵	۱/۰	۱/۳
ژاپن	٦/۰	۱/۵	۲/۵	۲/۳	۱/۵	۲/۳	۰/۳
آلمان	٤/۰	۱/۳	۲/۳	۳/۳	۲/۳	۰/۵	۰/۰
فرانسه	٤/۰	۰/۹	۳/۳	۳/۸	۳/٦	۲/۰	۱/۱
ایتالیا	۰/۰	۰/۸	۵/۳	٤/۳	٤/۵	۳/۰	۱/۳
انگلستان	۰/۰	۰/۰	۰/۸	۱/۳	۰/٤	۱/۳	۰/۰

مأخذ: **همان**، جدول A2.2.2.

نمودار ۷. هزینه‌های سالیانه اطلاعات فدرال براساس اندازه شرکت

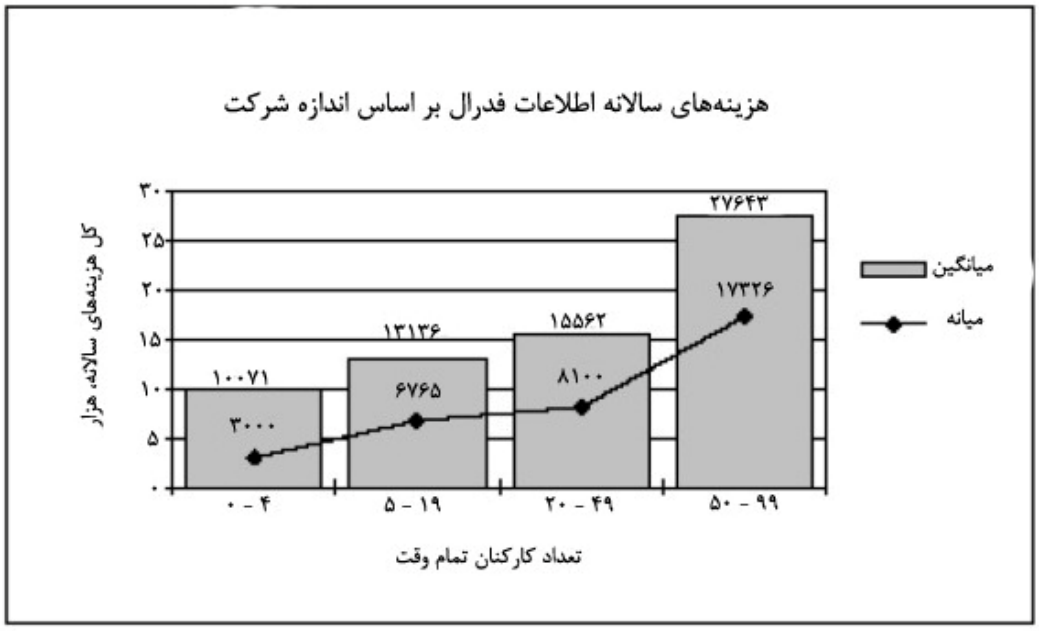

1. Antitrust

نمودار ۸

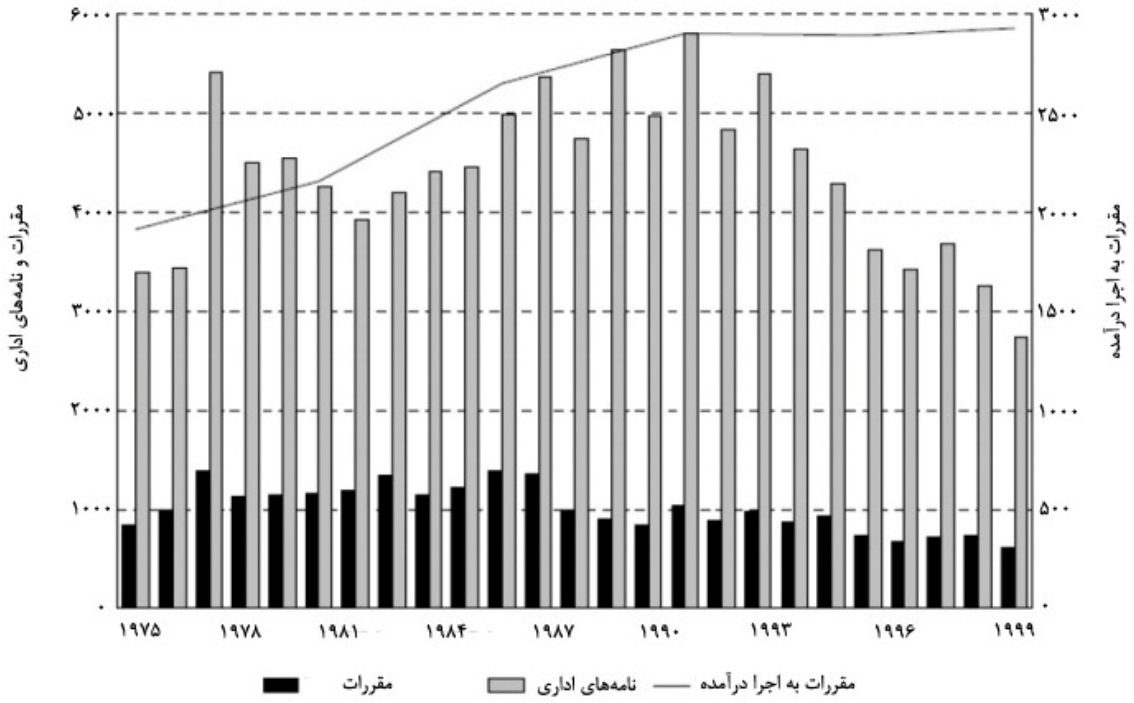

نمودار ۹. هزینه‌های مستقیم مقررات و هزینه‌های مربوط به وضع قوانین و اعمال نفوذ

(به میلیون دلار ارزش ثابت)

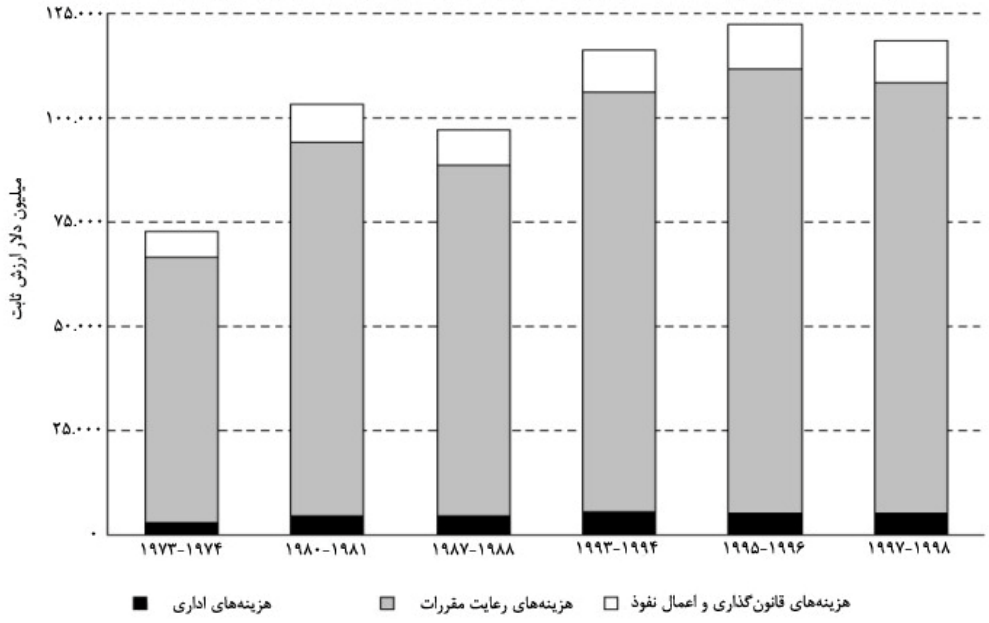

نمودار ۱۰. مخارج متوسط برای هر خانواده، ۱۹۹۷

مأخذ: جونز و گارتنر، ۲۰۰٤.

نمودار ۱۱. هزینه به‌ازای هر نیروی انسانی به یورو، براساس حوزه سیاستگذاری و اندازه بنگاه

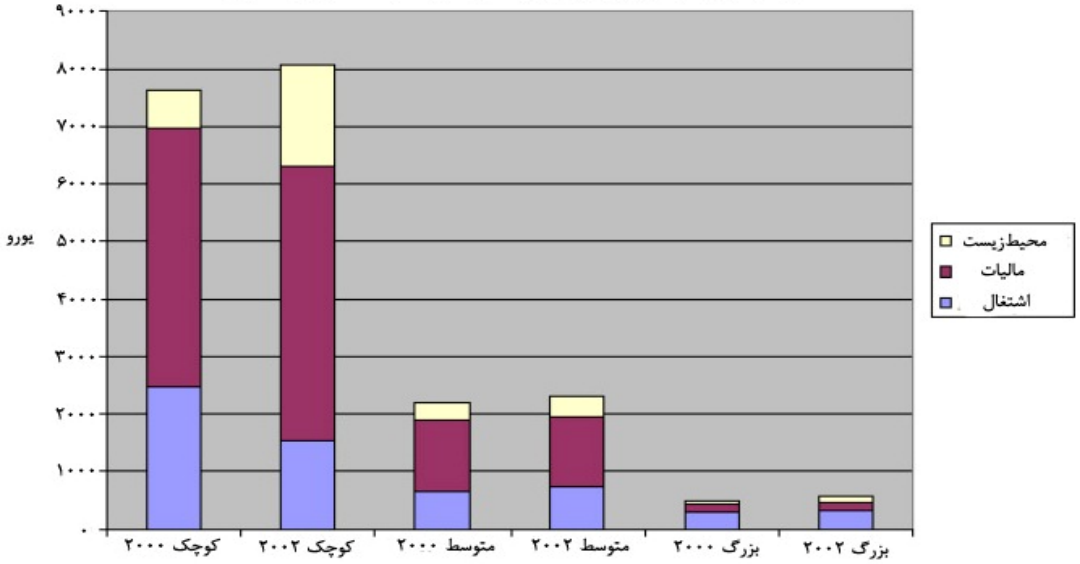

مأخذ: آیرولی جوز و چنتال کنگل (۲۰۰٤)، بارهای اداری در بلژیک برای سال ۲۰۰۲،[1] دفتر برنامه‌ریزی فدرال، ژانویه ۲۰۰٤.

1. Les Charges Administratives en Belgique pour l'Année, 2002.

نمودار ۱۲. تورم مقررات در منطقه فلاندر ۱۹۹۷-۲۰۰۳

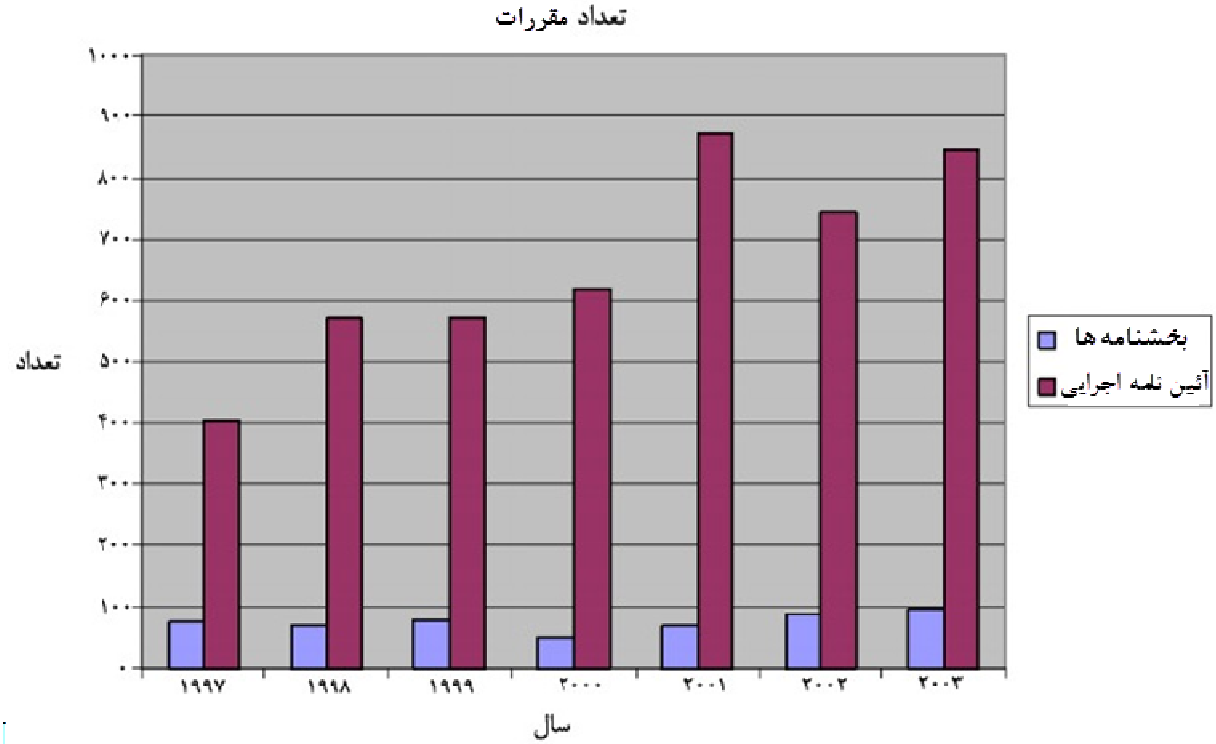

مأخذ: نیسن و ولینگا ۲۰۰۲.

نمودار ۱۳. تعداد صفحات

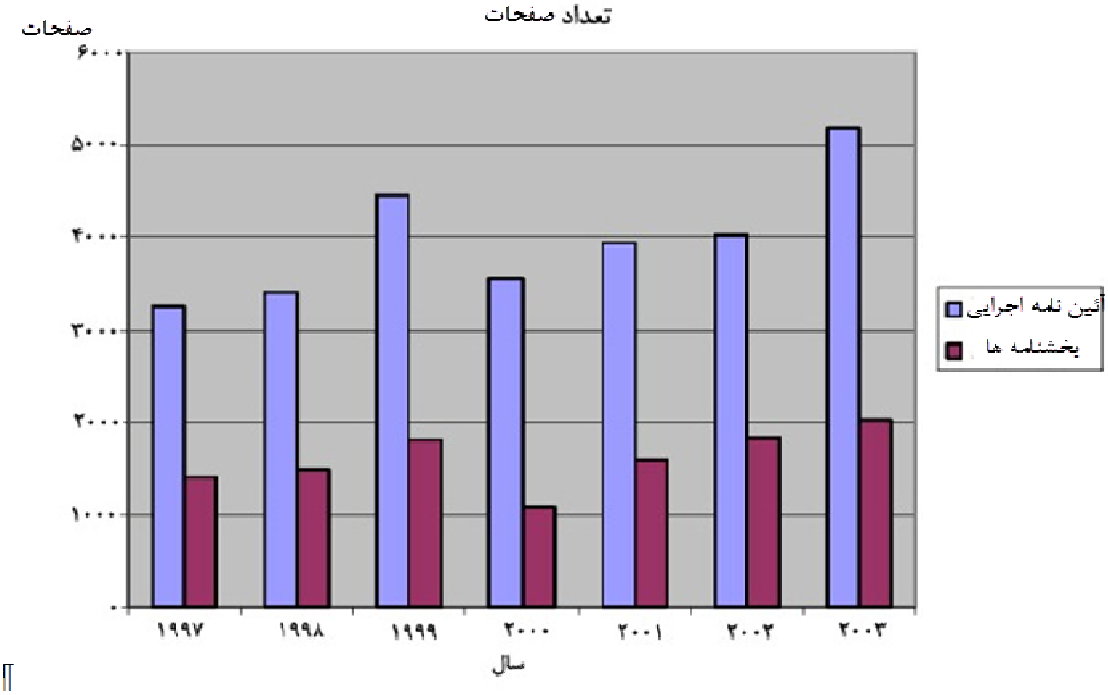

جدول ۴. گزارش فصلی پیشرفت کار در بریتیش کلمبیا کاهش‌ها توسط وزارتخانه و مقامات/ نمایندگی‌ها

وزارت	الزامات مقرراتگذاری از تاریخ ۵ ژوئن ۲۰۰۱ (اصلاح شده)	تغییر خالص از تاریخ ۳۱ مارس ۲۰۰۴	نتایج تا ۳ مارس ۲۰۰۴
تحصیلات پیشرفته			
کشاورزی، ماهیگیری خوراکی			
دادگستری			
توسعه کودک و خانواده			
خدمات اجتماعی، بومی و زنان			
تحصیلات			
انرژی و معدن			
نیروی برق بریتیش کلمبیا			
کمیسیون خدمات رفاه عمومی بریتیش کلمبیا			
شرکت انتقال بریتیش کلمبیا			
کمیسیون نفت و گاز			
تأمین مالی			
جنگلداری			
خدمات بهداشتی			
منابع انسانی			
خدمات مدیریتی			
نمایندگی خدمات عمومی بریتیش کلمبیا			
درآمدهای ایالتی			
امنیت عمومی و معاون دادستانی			
لاتاری بریتیش کلمبیا			
شرکت بیمه بریتیش کلمبیا			
شاخه توزیع مشروبات الکلی			
توسعه مهارت‌ها و نیروی کار			
WCB			
کسب‌وکارهای کوچک و توسعه اقتصادی			
کمیسیون امنیت بریتیش کلمبیا			
مدیریت منابع پایدار			
اداره ارزیابی زیست‌محیطی			
حمل‌ونقل			
کشتیرانی بریتیش کلمبیا			
حمل‌ونقل ریلی بریتیش کلمبیا			
حمل‌ونقل جاده‌ای بریتیش کلمبیا			
کمیسیون حمل‌ونقل موتوری			
پشتیبانی آبی، زمینی و هوایی			
دفتر نخست‌وزیری - IGR			

وزارت	الزامات مقرراتگذاری از تاریخ ۵ ژوئن ۲۰۰۱ (اصلاح شده)	تغییر خالص از تاریخ ۳۱ مارس ۲۰۰۴	نتایج تا ۳ مارس ۲۰۰۴
کل وزارتخانه‌ها			
کل مقامات سلطنتی و نمایندگی‌ها			
کل دولت			

یادداشت: این شمارش، شامل قواعد مرتبط با اداره امور مالیات است.

مأخذ: جونز و گارتنر، ۲۰۰٤.

جدول ۵. هزینه‌های مقرراتگذاری برای کسب‌وکار، ۱۹۹۲

نوع مقررات	هزینه به‌ازای هر نیروی انسانی برای بنگاه‌های با:		
	۱-۱۹ نیروی انسانی	۲۰-۴۹۹ نیروی انسانی	۵۰۰+ نیروی انسانی
زیست‌محیطی	۱۲٤٦ دلار	۱۱۹٤ دلار	٦۷۱ دلار
دیگر هزینه‌های اجتماعی	٦۵۸	٦۳۰	۳۵٤
کارآیی اقتصادی	۵۷٤	۵۵۰	۳۰۹
مبادلات اقتصادی	۱۰۵۰	۸۹۰	۵۰۱
فرآیند	۲۰۱۷	۱۹۳۱	۱۰۸٦
کل مقررات فدرال	۵۵۳۲ دلار	۵۲۹۸ دلار	۲۹۷۹ دلار

منبع: هاپکینز، ۱۹۹۵.

جدول ۶. اتاق تولیدکنندگان مربوط به نظرسنجی NSW - میزان نگرانی بنگاه‌ها بر جنبه‌های مختلف بار مقرراتگذاری[a] (بیکردیک و لاتیمور، ۱۹۹۷)

بار مقرراتگذاری	نسبت بنگاه‌هایی که ابراز نگرانی کردند (٪)			
	۱–۲۰ نفر نیروی انسانی	۲۱–۹۹ نفر نیروی انسانی	۱۰۰–۴۹۹ نفر نیروی انسانی	۵۰۰+ نفر نیروی انسانی
مالیات کسب‌وکار	(۱) ٦٨	(۱) ٦٩	(۱) ٦٧	(۱) ٧٢
بازنشستگی	(۲) ٤٨	(۲) ٥٦	(۳) ٤٦	(٤) ٣٦
OH&S[1]	(۳) ٣٩	(۳) ٤٨	(۲) ٦٠	(۳) ٤٨
محیط زیست	(٤) ٢٧	(٤) ٣٠	(٤) ٤٥	(۲) ٥٩
برنامه‌ریزی و توسعه	(٥) ١١	(٥) ١٦	(٨) ١١	(٨) ١٠
اعطای گواهی کسب	(٦) ١٠	(١٠) ٩	(٩) ١٠	(٩) ٥
اخراج ناعادلانه	(٧) ٩	(٩) ١٠	(١٠) ٧	(١٠) ٣
برچسب زدن محصول	(٨) ٨	(٦) ١٣	(٥) ٢١	(٧) ١٥
مراقبت و ذخیره کالاهای پرخطر	(٩) ٧	(٧) ١١	(٧) ١٥	(٥) ١٨
قانون شرکت‌های سهامی	(١٠) ٣	(٧) ١١	(٦) ١٨	(٥) ١٨

یادداشت‌ها: ارقام داخل پرانتز بیانگر رتبه‌بندی‌ها هستند.

a. مسائل با بیشترین نگرانی.

مأخذ: اتاق تولیدکنندگان NSW (۱۹۹۵).

جدول ۷. اتاق تولیدکنندگان مربوط به نظرسنجی NSW - مشکلات اصلی بنگاه‌ها با مقررات (بیکردیک و لاتیمور، ۱۹۹۷)

ماهیت مشکل	نسبت بنگاه‌ها که ابراز نگرانی به‌عنوان مشکل اصلی کردند (٪)			
	۱–۲۰ نفر نیروی انسانی	۲۱–۹۹ نفر نیروی انسانی	۱۰۰–۴۹۹ نفر نیروی انسانی	۵۰۰+ نفر نیروی انسانی
بار رعایت مقررات	٦٤	٧٦	٨٧	٨٤
تشخیص اینکه برای کدام مقررات به‌کار می‌رود	٣٦	٤٠	٣٥	٢٣
استانداردهای نامناسب	١٥	١٩	١٣	٢٣
مقررات غیرقابل کاربرد برای کالاهای وارداتی	١٣	١٤	١١	١٠
سایر	١٣	٣	٣	٥
عدم اجرا	١٠	٧	٤	٥
سرعت تغییر	٢	٢	١	٣
مقررات بسیار زیاد و بسیار پیچیده	٢	٢	٢	٠

مأخذ: اتاق تولیدکنندگان NSW (۱۹۹۵).

۱. OH & S بهداشت شغلی و ایمنی.

جدول ۸. بارهای [مالی] اداری برای کسب‌وکارها در حوزه‌های سیاستگذاری منتخب، براساس طبقه صنعتی و اندازه بنگاه، نتایج نهایی؛ هلند، ۲۰۰۰، به یورو (x ۱۰۰۰۰۰۰) (نیسن و ولینگا، ۲۰۰۲)

فعالیت	بنگاه‌های کوچک	بنگاه‌های متوسط	بنگاه‌های بزرگ	کل بنگاه‌ها
کشاورزی	۱۷۷	۵	۲	۱۸٤
معدن	۲	۱	۲	۵
تولیدات کارخانه‌ای	۳۰۸	۲۵۱	۲۸۹	۸٤۸
برق، آب، گاز	۰	۱	۱۱	۱۲
ساختمان	۱۷٤	۱۵٦	۷۷	٤۰۷
تعمیر و تجارت	۷٤۷	۲٦۵	۱۷٤	۱۱۸۵
هتل، رستوران‌داری	۱۱۵	٤۳	۲۲	۱۸۰
حمل‌ونقل، ارتباطات	۸۳	۷۷	۹۵	۲۵۵
تأمین مالی، بیمه‌ها	۷۲	۱۹	٦٤	۱۵۵
املاک و مستغلات، تجارت بین دو بنگاه	۵۲۱	۱٤۱	۲۳۰	۸۹۳
بهداشت و رفاه	۸۹	۱٦	۸۹	۹۳
فرهنگ، ورزش و رادیو، تلویزیون	۱۸	۳	۲	۲۲
تمامی صنایع بخش خصوصی	۲۳۰۷	۹۷۸	۱۰۵۸	٤۳٤۱

جدول ۹. بارهای [مالی] اداری برای کسب‌وکارها در حوزه‌های سیاستگذاری منتخب، براساس طبقه صنعتی و اندازه بنگاه به‌عنوان درصدی از ارزش‌افزوده در هلند، سال ۲۰۰۰ (درصد) (نیسن و ولینگا، ۲۰۰۲)

فعالیت	بنگاه‌های کوچک	بنگاه‌های متوسط	بنگاه‌های بزرگ	کل بنگاه‌ها
کشاورزی	۲/۲	۰/۳	۰/۳	۱/۸
معدن	۰/٦	۰/۱	۰/۰	۰/۱
تولیدات کارخانه‌ای	۵/۰	۱/۸	۰/۸	۱/۵
برق، آب، گاز	٤/۸	۰/۵	۰/۳	۰/۳
ساختمان	۳/۳	۱/۷	۱/۱	۱/۹
تعمیر و تجارت	۵/۱	۱/٤	۱/۰	۲/۳
هتل، رستوران‌داری	۳/۹	۲/٦	۱/۳	۲/۹
حمل‌ونقل، ارتباطات	۲/۸	۱/۳	۰/٦	۱/۰
تأمین مالی، بیمه‌ها	۲/۹	۰/۹	۰/٤	۰/۷
املاک و مستغلات، تجارت بین دو بنگاه	٤/٤	۰/۵	۰/۸	۱/۳
بهداشت و رفاه	۳/۱	۰/۹	۰/۸	۱/۳
فرهنگ، ورزش و رادیو، تلویزیون	٤/٤	۱/۱	۰/۷	۲/٤
تمامی صنایع بخش خصوصی	٤/۰	۱/۱	۰/۷	۱/۵

پیوست د ـ بررسی اجمالی از رویکردها و روش‌شناسی‌های موجود

جدول زیر، برگرفته از «تابلوی امتیاز مقررات دست‌وپاگیر سازمان توسعه و همکاری‌های اقتصادی، سال ۲۰۰۵» است و بررسی‌ای اجمالی از برخی رویکردهای روش‌شناختی مهم را ارائه می‌دهد که در سنجش بارهای اداری اتخاذ شده‌اند.

مطالعه	هدف/ تمرکز	روش‌شناسی پایه‌ای	یافته‌های اصلی	نکات/ ارزیابی‌ها
قانون کاهش تشریفات اداری[۱] (PRA) (۱۹۹۵)، دفتر مدیریت و بودجه[۲] (OMB) ایالات متحده آمریکا	کمّی کردن بارهای مقررات و تعیین اهداف گسترده دولت به‌طور سالیانه برای کاهش بارهای جمع‌آوری اطلاعات برعهده عموم مردم	نهادها از دانش خود درباره یک برنامه، برای بررسی اینکه یک پاسخگو چه مقدار زمان برای پاسخگویی به درخواست اطلاعات نیاز دارد، استفاده می‌کنند. با ضرب کردن این مقدار زمان برای هر پاسخگو با تعداد پاسخگویان و تعداد دفعاتی که این اطلاعات هر سال ارائه می‌شود، کل مدت زمان سالیانه اِعمال شده به‌وسیله مجموعه معینی از اطلاعات، به دست می‌آید	در سال مالی ۲۰۰۳، دولت فدرال ۸/۱ میلیارد ساعت[۳] بار مربوط به تشریفات اداری را تحمیل کرد.	این محاسبه، شباهت‌هایی با SCM[۴] دارد. یک تفاوت عمده این است که کسب‌وکارها مورد مصاحبه قرار نمی‌گیرند در حالی‌که داده‌ها مبتنی‌بر برآوردها توسط نهادهای دولتی هستند
نقطه‌نظرات کسب‌وکارهای سازمان توسعه و همکاری‌های اقتصادی (۲۰۰۱) در مورد مقررات دست‌وپاگیر	جمع‌آوری اطلاعات مربوط به هزینه و کیفیت مقررات و مدیریت آنها در جهت توانمندسازی دولت‌ها برای تمرکز بر حوزه‌هایی از نقاط ضعفِ مشاهده شده	اندازه‌گیری‌ها از طریق پرسشنامه از ادراکات بنگاه‌های کوچک و متوسط از هزینه‌های مستقیم رعایت مقررات اداری، هزینه‌های غیرمستقیم، کیفیت مقررات و تشریفات و کیفیت مدیریت مقرراتگذاری پوشش‌دهی مقررات اشتغال، زیست‌محیطی و مالیاتی در ۱۱ کشور	هزینه‌های رعایت مقررات اداری برای بنگاه‌های کوچک و متوسط حدود ٤ درصد از تولید ناخالص داخلی بخش کسب‌وکار است؛ اما تفاوت‌های قابل توجهی بین کشورهای مورد بررسی وجود دارد	این هزینه‌ها، احتمالاً کم برآورد می‌شوند. همچنین این مطالعه، تمامی انواع شرکت‌ها و هزینه‌ها را دربر نگرفته است. با این وجود، کسب‌وکارها ممکن است این هزینه‌ها را به دلایل سیاسی، زیاد برآورد کنند
کمیسیون جامعه اروپایی[۵] (۲۰۰۱) ارزیابی مقایسه‌ای	ارزیابی اینکه آیا اتحادیه اروپا در حوزه سیاستگذاری سازمانی، در مسیر تعیین	اندازه‌گیری‌های بار اداری برعهده بنگاه‌های کوچک و متوسط، براساس بررسی‌های	مقایسه کشورهای اتحادیه اروپا در هفت حوزه‌ای که برطبق این گزارش، برای پویایی بخش سازمانی	روش‌شناسی بسیار ساده راجع به بار اداری. موقعیت دقیق

مطالعه	هدف/ تمرکز	روش‌شناسی پایه‌ای	یافته‌های اصلی	نکات/ ارزیابی‌ها
سیاست سازمانی: براساس نتایج تابلوی امتیازات سال ۲۰۰۱	شده در اجلاس اروپایی لیسبون باقی مانده است. این مطالعه، بر تفاوت‌ها تأکید می‌کند، اما آنها را توضیح نمی‌دهد. این مطالعه، ۷ حوزه ازجمله محیط مقرراتی و اداری را پوشش می‌دهد	انجام شده توسط ENSR از سال ۱۹۹۹ و ۲۰۰۱ صورت گرفته است: سهم بنگاه‌های کوچک و متوسط برای دستیابی به بار اداری (AB)[۶] از فهرست محدودیت‌های اصلی برای عملکرد کسب‌وکارها. این داده‌ها براساس ۸۰۰۰ مصاحبه تلفنی در سراسر اروپا تنظیم شده است	کسب‌وکار، تعیین‌کننده هستند. این یافته‌ها نشانه‌ای فراهم می‌کند که در کجا به دنبال رویه‌های خوب باشیم	بارهای مقررات را نشان نمی‌دهد و به همین دلیل برای استفاده به‌منظور یافتن راه‌حل‌ها، نامناسب است
مارک کرین و توماس هاپکینز، دفتر مشاوره، مدیریت کسب‌وکارهای کوچک ایالات متحده (۲۰۰۱) اثر هزینه‌های مقرراتگذاری بر بنگاه‌های کوچک	تمرکز بر کل هزینه‌های مستقیمِ مقررات فدرال برای مؤسسات بخش خصوصی. این گزارش، برآوردهای اثرگذاری بر مؤسساتی که مقرراتگذاری می‌شوند را دربر می‌گیرد: مخارج صرف شده توسط کسب‌وکارها برای نصب تجهیزات کاهش آلودگی، استخدام مهندسین و غیره. هزینه‌ها یا منافع غیرمستقیم را شامل نمی‌شود	تقسیم مقررات به چهار دسته: زیست‌محیطی، اقتصادی، محیط کار و مالیاتی. تمایز میان بنگاه‌های کوچک، متوسط و بزرگ و چهار بخش زیر: صنعتی، تجارت، خدمات و سایر. یک سنجه شامل هر دو هزینه‌های کارآیی و هزینه‌های انتقال است. سنجه دیگر رفعاً هزینه‌های کارآیی را دربر می‌گیرد. استفاده از داده‌های منابع مختلف	آمریکایی‌ها برای رعایت مقررات فدرال در سال ۲۰۰۰، ۸۴۳ میلیارد دلار یا ۸ درصد از تولید ناخالص داخلی ایالات متحده را هزینه کردند. آن هزینه‌ها، شدیدترین ضربه را به کسب‌وکارهای کوچک زدند. مقررات زیست‌محیطی و بارهای [مالی] تشریفات اداری رعایت مالیات، به‌ویژه در مواجهه با کسب‌وکارهای کوچک نامتناسب هستند	در رابطه با SCM، که مربوط به هزینه رعایت تعهدات اطلاعات ناشی از مقررات دولتی است، این مطالعه بر هزینه‌های عینی مقررات متمرکز است تفکیک بخش‌ها، بنگاه‌ها و انواع مقررات مفید است
اتحادیه صنعتی کنفدراسیون کارفرمایان اروپا[۷] – UNICE (۲۰۰۱): اقتصاد احیا شده: کسب‌وکارها برای اروپایی پویا – گزارش محک‌زنی اتحادیه UNICE سال ۲۰۰۱	این گزارش، گسترش فناوری‌های جدید در اروپا و ایالات متحده و ژاپن را مقایسه می‌کند. هدف، توضیح این مسئله است چرا ایالات متحده از آغاز دهه ۹۰ در رابطه با تولید ناخالص داخلی و اشتغال پیش افتاده است. این گزارش با پیامدها برای کسب‌وکارهای اقتصاد جدید سروکار دارد[۸]	شاخص‌ها عبارتند از: قابلیت الکترونیکی کردن و کاهش مقررات دست‌وپاگیر، براساس یک نظرسنجی از فدراسیون‌های عضو. این شاخص، اندازه می‌گیرد که آیا پیشرفتی در مورد عدم استفاده از فناوری‌های ICT در کاهش هزینه مربوط به رعایت مقررات دولتی کسب‌وکارها صورت گرفته است یا خیر.	برای اینکه اروپا، اقتصادی برپایه دانشی پویا و رقابتی باشد، دولت‌های این قاره باید کارآفرینی را به‌عنوان کلیدی برای رشد تأیید کنند، و هزینه‌های راه‌اندازی کسب‌وکارهای جدید باید رقابتی باشند	بیشتر به نقش ICTها در رشد اقتصادی توجه دارد تا به مقررات دست‌وپاگیر. بخش‌های مربوط به مقررات دست‌وپاگیر، مبتنی‌بر روشی ساده و سؤال‌برانگیز هستند

مطالعه	هدف/ تمرکز	روش‌شناسی پایه‌ای	یافته‌های اصلی	نکات/ ارزیابی‌ها
مؤسسه ساده‌سازی مقررات اداری در بلژیک (ASA) گزارش سالیانه ۲۰۰۱-۲۰۰۲	هدف اصلی مؤسسه ASA، کاهش پیچیدگی اداری و بار اداری برای کسب‌وکارها است. این گزارش، پروژه‌های محسوس استفاده شده برای دستیابی به این اهداف و همچنین محاسبات اندازه بارهای مقررات را ارائه می‌دهد	با اندازه‌گیری بار اداری، ۲۶۵۸ مؤسسه و ۴۲۵۶ نهاد مستقل، پرسشنامه‌هایی را برای ارائه گزارش مربوط به یکی از سه حوزه مقرراتگذاری (مالیات، اشتغال یا محیط زیست) دریافت کردند	بار اداری برای نهادهای مستقل، تا ۲/۳ میلیارد یورو معادل با ۹/۰ درصد از تولید ناخالص داخلی برآورد می‌شد، درحالی که بار اداری برای مؤسسات طبق برآوردها به ۶/۳ میلیارد یورو معادل با ۲/۶ درصد از تولید ناخالص داخلی می‌رسید. بنگاه‌های کوچک و متوسط، به‌طور قابل توجهی دارای بار اداری بیشتری از مؤسسات بزرگ بودند. سنگین‌ترین بار حوزه مقررات، وضع مالیات برعهده مؤسسه‌های کوچک و اشتغال مؤسسه‌های متوسط و بزرگ بوده است	این گزارش، نمونه خوبی از رویکرد یکپارچه و گسترده‌ای برای کاهش بار اداری است. این بارهای [مالی]، اندازه‌گیری شده‌اند، و تصمیم برای انجام اقدامات ابتکاری برای کاهش محسوس بار [مالی] اتخاذ شده است
انجمن اروپایی (۲۰۰۲) محکزنی مدیریت شروع کسب‌وکارها	کمک کشورهای عضو اتحادیه اروپا به برقراری محک‌های «مبنا» و «عملیاتی». کمک به کشورهای عضو برای بهبودها در فرآیند ثبت کسب‌وکارهای جدید با شناسایی محرک‌های عملکرد. با شناسایی نمونه‌هایی از بهترین رویه‌ها در کشورهای عضو	محکزنی از روال‌های مبنا و عملیاتی، به چهار نوع از مؤسسات تقسیم می‌شود در مرحله نخست، مسائلی که این فرآیند را برای مدیریت شروع کسب‌وکار تحت تأثیر قرار می‌دهند، براساس بازنگری ادبیات شناسایی شده بودند. در مرحله دوم، یک تمرین محکزنی، توسط کارشناسان از ۱۵ کشور عضو برعهده گرفته شد	شناسایی محرک‌های با تأثیرگذارترین عملکرد از قبیل استفاده از ICT مدرن و ساده‌سازی مقررات اداری ازجمله قواعد سکوت علامت رضا است و نقاط دسترسی منفرد شناسایی بهترین رویه و انجام موردکاوی از این اقدامات ممکن نیست تا رویکرد «یک اندازه برای همه»[۹] برای فرآیند شروع کسب‌وکار توسعه یابد	برخی شباهت‌ها با مطالعه محیط کسب‌وکار بانک جهانی. یک تفاوت مهم آن است که این مطالعه، چهار نوع از واحدهای کسب‌وکار را مدنظر دارد: مؤسسات انفرادی، شرکت‌های تضامنی،[۱۰] شرکت‌های تضامنی[۱۱] خصوصی و شرکت‌های تضامنی دولتی
چیتندن، کاوسر و پوتزیوریس (۲۰۰۲)، بارهای مالی مقرراتگذاری کسب‌وکارهای کوچک:	بازنگری ادبیات دانشگاهی و انواع گزارش‌های راجع به روش‌ها برای برآورد هزینه و منافع مقررات، شواهد در مورد بارهای مقرراتی و تأثیر تحقیقات بر فرآیند	علاوه‌بر این ادبیات، با نهادهای مقرراتگذاری دولت و تارنماهای آنها همچنین بخش‌های اداری مسئول اجرای مقررات، به‌منظور کسب اطلاعات، رایزنی	گزارش‌های بار مقرراتگذاری برعهده کسب‌وکارها، طبقه‌بندی به چهار نوع کلی را ممکن می‌سازد: مقالاتی که نتایج برگرفته از تعدادی از مطالعات دیگر را با هم ترکیب می‌کنند؛ گزارش‌هایی که داده‌هایی را از	مفید برای بررسی اجمالی؛ برای نمونه طبقه‌بندی هزینه‌های رعایت مقررات و انواع مطالعات این نتیجه‌گیری مرتبط است که

مطالعه	هدف/ تمرکز	روش‌شناسی پایه‌ای	یافته‌های اصلی	نکات/ ارزیابی‌ها
بازنگری ادبیات. یک پروژه تحقیقاتی تأمین مالی شده توسط کسب‌وکارهای کوچک خدمات	مقرراتگذاری در ایالات متحده آمریکا، انگلستان، اتحادیه اروپا، استرالیا و نیوزیلند	شد	برنامه‌های دولت جمع‌آوری کرده و این اطلاعات را جمع می‌کنند؛ تحقیقاتی که داده‌های مقدماتی کسب‌وکارها درباره هزینه‌های رعایت مقررات جمع‌آوری می‌کنند و اقدامات ابتکاری که داده‌های مقدماتی کسب‌وکارها را درباره تأثیر یک حوزه خاص از مقررات جمع‌آوری می‌کنند	[اندازه‌گیری] بارهای مقررات، برای مقایسه در میان کشورها، به‌دلیل رویکردهای روش‌شناختی متفاوت، دشوار است
گریت دی ویل و شانتال کنگلز (۲۰۰۲): بارهای اداری در بلژیک،[۱۲] سال ۲۰۰۰	هدف، هم کمّی و هم کیفی است: برآورد بار اداری بر دوش مؤسسه‌ها و «نهادهای مستقل» و کیفیت مقررات. سه حوزه مقرراتگذاری تحت پوشش داده می‌شوند: مقرراتگذاری مالیات، اشتغال و محیط زیست	اندازه بار اداری، از طریق یک مطالعه پرسشنامه‌ای اندازه‌گیری شد. این پرسشنامه، به ۲۶۵۸ مؤسسه و ٤٢٥٦ «نهاد مستقل» فرستاده شد. مؤسسه‌ها به سه اندازه (کوچک، متوسط و بزرگ) و دو بخش (صنعت و خدمات) و چهار فعالیت (کشاورزی، صنعت، ساختمان و خدمات) تقسیم شدند	به‌طور متوسط هزینه هر نیروی انسانی از ۷٦۰۰ یورو برای مؤسسه‌های کوچک به ۲۱۰۰ یورو و ۵۰۰ یورو برای مؤسسات متوسط و بزرگ متغیر است. هزینه‌های کل برای مؤسسات تا ۷/۰۵ میلیارد یورو معادل با ۲/۹ درصد از تولید ناخالص داخلی برآورد شد. هزینه‌های کل برای نهادهای مستقل تا ۲/۵۳ میلیارد یورو معادل با ۱/۰ درصد از تولید ناخالص داخلی برآورد شد	نمونه خوبی از استفاده از یک روش‌شناسی ذهنی در رابطه با SCM اندازه‌گیری همچنین شامل هزینه‌های تجهیزات فنی و تدارکات ضروری برای اجرای الزامات اداری
تحلیل و مدیریت Epinion (۲۰۰۳) بار اداری برای کسب‌وکار در دانمارک، از سال ۲۰۰۳ تا ۲۰۰۵	تحلیل مقدار بار اداری برای کسب‌وکارها در دانمارک، توزیع بار اداری در میان بخش‌ها و اندازه‌های کسب‌وکار و توسعه این بارهای مالی در طول زمان. علاوه‌بر این برای تحلیل اینکه چطور تنظیم اداری کسب‌وکارها بر مقدار بار اداری تأثیر می‌گذارد	داده‌ها، از طریق مصاحبه با ۱۰۵۹ مؤسسه در اندازه‌های متفاوت و از بخش‌های مختلف، جمع‌آوری می‌شود	درصد بارهای [مالی]: حسابداری: ٥٦ درصد، تولید ۱۵ درصد، حقوق و دستمزد ۸ درصد. مهمترین بارهای [مالی] منفرد که حساب‌های سالیانه هستند، مالیات بر ارزش‌افزوده (VAT)، آشنا شدن به قوانین جدید و قوانین تغییر یافته، مالیات‌ها مقدار بار اداری از سال ۲۰۰۰ تا سال ۲۰۰۲ افزایش یافته است، اما از سال ۲۰۰۲ تا ۲۰۰۳ بدون تغییر بوده است. همچنین گزارش‌های اقدامات ابتکاری برای کاهش بار اداری	نمونه‌ای از یک روش ذهنی که نتایج کاملاً تفکیک شده را تولید می‌کند. توسعه‌ها را در طول زمان تحلیل می‌کند که مفید است عدم تعیین کمّی بارهای [مالی] برحسب زمان و پول

مطالعه	هدف/ تمرکز	روش‌شناسی پایه‌ای	یافته‌های اصلی	نکات/ ارزیابی‌ها
سازمان توسعه و همکاری‌های اقتصادی (۲۰۰۳)، از مقررات دست‌وپاگیر تا استفاده از فناوری و IT در مقررات اداری	این گزارش، ابزارها و شیوه‌های معمول استفاده شده را برای ساده‌سازی مقررات اداری در نظر می‌گیرد	این گزارش براساس هفت موردکاوی از ساده‌سازی اداری در استرالیا، فرانسه، هلند، مکزیک، کره، انگلستان و ایالات متحده آمریکا تهیه شده است	شناسایی ابزارها و رویه‌هایی که می‌توانند به راهبردهای جدید و کارآمدتری برای ساده‌سازی مقررات اداری بیانجامد. این ابزارها و شیوه‌ها، شامل رویکرد پنجره واحد، ساده‌سازی مجوزها و تشریفات اعطای مجوز، محدودیت‌های زمانی برای تصمیم‌گیری و روش‌های اندازه‌گیری بار اداری است	مفهوم‌سازی و بررسی اجمالی. بدون هیچ روش خاصی یا همچنین اندازه‌گیری بار اداری
مطالعه بین‌المللی مؤسسه بازرگانی شرکت‌های دانمارک (۲۰۰۳): تلاش برای کاهش بارهای اداری و بهبود مقررات کسب‌وکار	تلاش برای بهبود کیفیت مقررات کسب‌وکار، شامل تلاش در جهت کاهش بار اداری برای جامعه کسب‌وکار، که منتج از مقرراتگذاری دولتی است. هدف اصلی، شناسایی اقدام مناسب و یادگیری از تجارب بین‌المللی است	این گزارش مبتنی‌بر داده‌های کمّی است. مرحله نخست این مطالعه، تحقیقات و مصاحبه‌های تلفنی در ۲۰ کشور را دربر می‌گرفت. مرحله دوم، مطالعات با جزئیات دقیق از ۱۴ کشور را دربر می‌گرفت	این مطالعه، بررسی‌ای اجمالی از تلاش‌های جاری در کشورهای داخل و خارج اتحادیه اروپا را ارائه می‌دهد فراهم آوردن نمونه‌های بسیاری از اقدام مناسب در مورد نهادها و ابزارهای کاهش بار اداری. اینها، دوره‌های آموزشی، کمک به تأثیر تحلیل و پایش بار اداری را شامل می‌شود	این گزارش، یک بررسی اجمالی خوب، اما با ارزش‌افزوده کم یا بدون ارزش‌افزوده راجع به روش‌شناسی یا داده‌های تطبیقی بر بار اداری را ارائه می‌دهد
سازمان توسعه و همکاری‌های اقتصادی (۲۰۰۴) پیش‌نویس مقاله شاخص: مقررات بازار محصول در کشورهای سازمان توسعه و همکاری‌های اقتصادی: ۱۹۹۸ تا ۲۰۰۳	توصیف تغییرات در مقررات بازار محصول در کشورهای سازمان توسعه و همکاری‌های اقتصادی از سال ۱۹۹۸ تا پایان سال ۲۰۰۳. پایگاه داده‌های مقررات بین‌المللی سازمان توسعه و همکاری‌های اقتصادی، در سال ۱۹۹۸ توسعه یافت تا تفاوت‌های گسترده را در سیاست‌های بازار محصول در کشورهای سازمان توسعه و همکاری‌های اقتصادی نشان دهد	پرسشنامه‌ای که برای دولت‌های عضو سازمان توسعه و همکاری‌های اقتصادی فرستاده شد، منبع اصلی داده‌ها بود. نظام شاخص‌های PMR، یک اهرم با ۱۶ شاخص سطح پایین[۱۳] بر این مبنا و یک شاخص کلی از مقررات بازار محصول در بالا را تشکیل می‌دهد. نماگرها شامل بار اداری برای «بنگاه‌های تازه راه‌اندازی شده» است	با توجه به موانع بر سر راه کارآفرینی (ظرفیت تنظیمی و اداری، بار مالی اداری شروع کسب‌وکار و موانع بر سر راه رقابت)، چنین سطوحی از موانع از سال ۱۹۹۸ تا ۲۰۰۳ کاهش یافته است. با این وجود هنوز تفاوت‌های قابل توجهی بین کشورها وجود دارد	ارائه مسئله بار اداری در مفهوم گسترده‌تری از کیفیت مقرراتگذاری. با این حال، اطلاعات مفیدی در مورد تعهدات اطلاعات دقیق که باعث بار اداری برای کسب‌وکارها می‌شود را ارائه نمی‌دهد.

مطالعه	هدف/ تمرکز	روش‌شناسی پایه‌ای	یافته‌های اصلی	نکات/ ارزیابی‌ها
گروه کاری بین‌المللی در مورد بارهای اداری (۲۰۰٤): مدل هزینه استاندارد	پاسخ به سه سؤال: بارهای اداری چه هستند؟ بار اداری را چطور اندازه‌گیری کنیم؟ منشأ بار اداری را چطور شناسایی کنیم؟	اندازه‌گیری این هزینه‌های تحمیل شده بر کسب‌وکار هنگام انجام تعهدات اطلاع‌رسانی ناشی از مقررات دولت. تعداد و هزینه این تعهدات اطلاع‌رسانی، به‌صورت $\Sigma (P * Q)=AB$ محاسبه می‌شوند. اطلاعات در مورد P و Q، از طریق مصاحبه‌ها، قوانین و دفاتر ثبت به‌دست می‌آید	بدون هیچ نتیجه‌گیری قابل توجهی به‌عنوان مطالعه روش‌شناختی. توسط تعدادی از کشورها شامل هلند، دانمارک، سوئد، نروژ و بلژیک به‌کار برده شده است.	در رابطه با سنجش بار اداری بسیار مفید است. روشی بسیار عینی و عملیاتی است. به‌علاوه در فرآیند کاهش‌های پس از آن مفید است
بانک جهانی (۲۰۰٤): بهبود فضای کسب‌وکار در سال ۲۰۰٤: شناخت مقررات پروژه انجام کسب‌وکار، یک پروژه سه‌ساله است و از سال ۲۰۰٤ تا ۲۰۰٦ اجرا می‌شود	اندازه‌گیری اثر مقرراتگذاری بر بروندادهای اقتصادی. این نماگرها، برای تحلیل پیامدهای اقتصادی و شناسایی اینکه اصلاحات چگونه، کجا و چرا انجام شده است، مفید هستند	این تحلیل، مبتنی است بر ارزیابی‌های قوانین و مقررات، با نظرات و تأیید توسط کارشناسان محلی‌ای که وضعیت‌های عملی این نوع پوشش داده شده در گزارش را رسیدگی می‌کنند گزارش انجام کسب‌وکار در سال ۲۰۰٤، پنج جنبه از دوره فعالیت یک بنگاه را پوشش می‌دهد: شروع کسب‌وکار، استخدام و اخراج کارکنان، اجرای قراردادها، اخذ اعتبار و تعطیلی کسب‌وکار	این مطالعه، ارتباط بین خروجی مقرارتگذاری و پیامد اقتصادی را در می‌یابد: مقررات سنگین‌تر، نتایج بد را موجب می‌شود یک اندازه، می‌تواند برای همه در نحوه مقرراتگذاری راجع به کسب‌وکار مناسب باشد مقررات، به‌طور گسترده‌ای در جهان متفاوت است. کشورهای ثروتمند، راجع به کسب‌وکار به شیوه ثابتی مقرراتگذاری می‌کنند. کشورهای فقیر چنین نمی‌کنند	بار اداری بدین صورت اندازه‌گیری نمی‌شود، اما اندازه‌گیری‌های گسترده‌تری از هزینه‌های مقررات ازجمله تشریفات و روزهای مورد نیاز به‌عنوان مثال برای شروع کسب‌وکار، استفاده می‌شود
کمیسیون انجمن اروپا (۲۰۰٤)، نماگرهای کیفیت مقرراتگذاری	به‌کارگیری نماگرهای مقررات با کیفیت بالا. این گزارش، مزیت‌ها و محدودیت‌های شاخص‌ها و فهرست‌های کیفیت مقرراتگذاری را طبقه‌بندی کرده و مورد بحث قرار می‌دهند	این گزارش، سنجه‌های کیفی را با توجه به اینکه آیا کاربرد/ منبع به‌صورت عینی/ ذهنی است را طبقه‌بندی می‌کند و علاوه‌بر این به‌عنوان نمونه بین اندازه‌گیری‌های پیچیده/ مرکب و اندازه‌گیری ساده تمایز قائل می‌شود	خلاصه کردن برخی تجربیات کشورها در اندازه‌گیری بار اداری. به‌عنوان نمونه، استفاده سوئد و دانمارک از SCM	تحلیل روش‌شناختی بسیار کامل و بازنگری ادبیات. قرار دادن مسئله بار اداری در یک مفهوم گسترده‌تر از کیفیت مقرراتگذاری. با این حال، هیچ ارزشی راجع به اندازه‌گیری حقیقی افزوده نشده و هیچ اندازه‌گیری واقعی‌ای انجام نشده است

مطالعه	هدف/ تمرکز	روش‌شناسی پایه‌ای	یافته‌های اصلی	نکات/ ارزیابی‌ها
بانک جهانی (۲۰۰۵): انجام کسب‌وکار در سال ۲۰۰۵: حذف موانع بر سر راه رشد	به‌هنگام‌سازی ویرایش سال ۲۰۰٤ با نماگرهای ثبت دارایی‌ها و حمایت از سرمایه‌گذاران	تغییرات کوچک برای بهبود هر مجموعه‌ای از نماگرها، ایجاد شده است.	یافته‌های اصلی: کسب‌وکارها در کشورهای فقیر با بارهای مقرراتگذاری بزرگ‌تری نسبت به کسب‌وکارهای در کشورهای ثروتمند روبرو هستند. مقررات سخت و دست‌وپاگیر و حقوق مالکیت ضعیف، فقرا را از انجام کسب‌وکار مستثنا می‌سازد. بازدهی‌های ناشی از اصلاحات به نظر قابل توجه می‌رسد	
EIM و رامبول (۲۰۰۵)، مقایسه بین‌المللی: سنجش بارهای اداری مرتبط با مالیات بر ارزش‌افزوده در هلند، دانمارک، نروژ و سوئد	بررسی قابلیت قیاس سنجش‌های مختلف با استفاده از SCM، برای آشکار کردن تفاوت‌های بین کشورها، با شناسایی بهترین اقدام مقرراتگذارانه و توسعه بیشتر SCM	SCM، در تمامی کشورها مورد استفاده قرار گرفته است	SCM، چارچوبی کلی است که نیازمند توسعه بیشتر برای استفاده در یک بررسی مقایسه‌ای است. این نتایج، در ابتدا قابل مقایسه نبودند	این مطالعه، نشان می‌دهد که با وجود برخی مشکلات، مطالعات مقایسه‌ای می‌تواند برمبنای SCM انجام شود

1. Paperwork Reduction Act
2. Office of Management and Budget

۳. این زمان صرف پاسخگویی پاسخ‌دهندگان شده است. م.

٤. Supply Chain Management؛ مدیریت زنجیره تأمین، تلفیقی از هنر و علم است که در جهت بهبود دسترسی به مواد اولیه، ساخت محصولات و یا خدمات و انتقال آن به مشتری به‌کار می‌رود. م.

5. Commission of the European Communities

٦. مخفف عبارت "Administrative Burden" به معنای بار اداری است.

7. Union of Industrial and Employers' Confederations of Europe

۸. New Economy؛ به‌واسطه توسعه تجارت جهانی و سازمان‌های مرتبط با این امر و همچنین گسترش سریع فناوری اطلاعات در دنیا، بسیاری از معیارها و تعاریف اقتصادی دچار تحول و دگرگونی شده‌اند و در نتیجه آنها، دانش و علم جدیدی شکل گرفته است که به اقتصاد جدید مشهور است.

۹. one-size-fits-all؛ رویکردی که برای همه مناسب است؛ رویکردی که برای هر نوع پروژه‌ای ایدئال به‌نظر می‌رسد. م.

10. General Partnership
11. Limited Companies
12. Les charges administratives en Belgique pour l'année
13. lowlevel

منابع و مآخذ

1. Aurelie Joos and Chantal Kegel, Les Charges Administratives en Belgique pour l'Année 2002, Bureau Fédéral du Plan, 2004.
2. Better Regulation Task Force, Regulation - Less is More; Reducing Burdens, Improving Outcomes. A BRTF report to the Prime Minister, 2005.
3. Bickerdyke, I., and Lattimore, R., Reducing the Regulatory Burden: Does Firm Size Matte, 1997.
4. Cordova-Novion and Jacobs, Regulatory Management And Administrative Simplification In Belgium And Flanders, Jacobs and Associates, Inc, 2004.
5. EACSR, Overview of the EACSR report on Smart Regulation: A Regulatory Strategy for Canada, 2004.
6. European Commission, The administrative burden declaration. A common approach open to everyone, 2004.
7. Hopkins, Thomas D., A Guide to the Regulatory Landscape, Jobs & Capital, 1995.
8. Industry Canada - Small Business Policy Branch, Small Business and Regulatory Burden, 2003.
9. Johnson, R., Regulatory policy: the potential for common federal-provincial-territorial policies on regulation, Paper prepared for CRUISE Conference on "Rules, Rules, Rules, Rules: Multi-level Regulatory Governance in Canada", Ottawa, October 27-28, 2004.
10. Jones, L. and Gartner, B., Making Red Tape Transparent: a regulator Reform Model for Western Canada, Canadian Federation of Independent Business, 2004.
11. Jones, L. and Graf, M., Canada's Regulatory Burden How Many Regulations? At What Cost?, Fraser Institute, 2001.
12. Keter, V., Small Firms: Red Tape, Research paper 04/52, House of Commons Library, 2004.
13. NFIB, Paperwork and Recordkeeping, NFIB Research Foundation National Small Business Poll, 2003, Vol. 3, Issue 5, http://www.nfib.com/attach/9546.
14. Nijsen and Vellinga, A Model to Measure the Administrative burden of Businesses; Research Report 0110 – MISTRAL, SCALES, 2002.
15. Nicoletti, G. and S. Scarpetta, Regulation, Productivity and Growth: OECD Evidence, OECD Economics Department Working Paper, No. 347, 2003.
16. Nicoletti, Scarpetta & Boylaud, 2000, OECD Working Paper, No. 226.
17. OECDx, Businesses' Views on Red Tape; Administrative and Regulatory Burdens on Small and Mediumsized enterprises, 2003.
18. ,_____Regulatory Performance: Ex-post Evaluation of Regulatory Policies. Discussion note, 2002.
19. _____E, Competition, innovation and productivity growth a review of theory and evidence, Economics Department Working Paper 317. Paris, OECD, 2002.
20. _____SCM, A review of the Standard Cost model, 2005.
21. ,_____The OECD Red Tape Scoreboard. Measuring and Comparing Administrative Burdens across OECD-Countries: Project Implementation, 2005.
22. PLS RAMBOLL Management and Institute for Growth Policy Studies (IGPS), Efforts to Reduce Administrative Burdens and Improve Business Regulation, Danish International Comparison Study, 2003.
23. Rao, S. and P. Sharma, International Competitiveness and Regulatory Framework: A

Canadian Perspective, Microeconomic Policy Analysis, Industry Canada, 2004.
24. Small Business Working Committee, Breaking through Barriers; Forging our Future, Industry Canada Small Business Working Committee report to ministers, 1994.
25. Small Business Services, Developing Better Regulation and Policy, 2004 http://www.sbs.gov.uk/content/analytical/evbaseregulation.pdf.
26. SPBRA Task Force, Report of the Small Business Paperwork Relief Act Task Force, 2004.
27. World Bank, 2005, Doing Business in 2005; Removing Obstacles to Growth.

شناسنامه گزارش	مرکز پژوهش‌ها مجلس شورای اسلامی	شماره مسلسل: ۱۲۷۴۵

عنوان گزارش: اقدامات ابتکاری برای سنجش و کاهش بار مقررات (گزارش تفصیلی)

نام گروه: گروه مطالعات محیط کسب‌وکار

مترجمان: جعفر خیرخواهان، جواد براتی

ناظر علمی: احمد مرکزمالمیری

متقاضی: معاونت اقتصادی

ویراستار تخصصی: ـــــ

ویراستار ادبی: ـــــ

واژه‌های کلیدی:

۱. بار مقررات

۲. مقرراتگذاری

۳. ارزیابی تأثیرات مقررات

٤. محیط کسب‌وکار

٥. محیط حقوقی

تاریخ انتشار: ۱۳۹۱/۱۰/۲۷